

ANEXĂ
Nr. PE-1092 din 16 MAI 2023

111 1/48
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
SECRETARIATUL GENERAL

Nr.SG 4361 din 15. MAI 2023

ANEXĂ
la SG 4385 din 15. MAI 2023

CONSILIUL SUPREM DE APĂRARE A ȚĂRII HOTĂRÂRE

ANEXĂ
Nr. PA 3469 din 16. MAI 2023

referitoare la aprobarea semnării Memorandumului de Înțelegere între Guvernul Regatului Belgiei, Guvernul Republicii Cehia, Ministerul Apărării al Regatului Danemarcei, Ministerul Federal al Apărării al Republicii Federale Germania, Guvernul Greciei, Ministerul Apărării al Ungariei, Ministerul Apărării al Republicii Italiene, Guvernul Marelui Ducat al Luxemburgului, Guvernul Regatului Țărilor de Jos, Ministerul Apărării al Regatului Norvegiei, Guvernul Republicii Polonia, Guvernul Portugaliei, Ministerul Apărării Naționale al României, Ministerul Apărării al Regatului Spaniei, Guvernul Republicii Turcia, Guvernul Marii Britanii și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind revizuirea Memorandumului de Înțelegere pentru Operații și Sprijin (O&S) al Forței NATO de Avertizare Timpurie și Control (NAEW&C)

În temeiul prevederilor art. 4 lit. f) pct. 2 din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, cu modificările și completările ulterioare și ale art. 13 alin. (3) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele,

CONSILIUL SUPREM DE APĂRARE A ȚĂRII HOTĂRĂȘTE:

Art. 1. - Se aprobă semnarea Memorandumului de Înțelegere între Guvernul Regatului Belgiei, Guvernul Republicii Cehia, Ministerul Apărării al Regatului Danemarcei, Ministerul Federal al Apărării al Republicii Federale Germania, Guvernul Greciei, Ministerul Apărării al Ungariei, Ministerul Apărării al Republicii Italiene, Guvernul Marelui Ducat al Luxemburgului, Guvernul Regatului Țărilor de Jos, Ministerul Apărării al Regatului Norvegiei, Guvernul Republicii Polonia, Guvernul Portugaliei, Ministerul Apărării Naționale al României, Ministerul Apărării al Regatului Spaniei, Guvernul Republicii Turcia, Guvernul Marii Britanii și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind revizuirea Memorandumului de Înțelegere pentru Operații și Sprijin (O&S) al Forței NATO de Avertizare Timpurie și Control (NAEW&C), de către ministrul apărării naționale sau de către un reprezentant desemnat al acestuia.

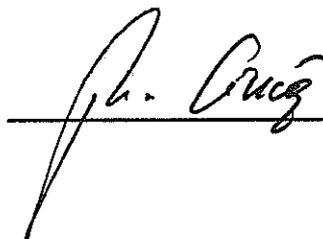
Art. 2. - Memorandumul nr. PE 48 din 12.01.2023 este prevăzut în anexa la prezenta hotărâre.

Această hotărâre a fost adoptată de către Consiliul Suprem de Apărare a Țării cu respectarea prevederilor art. 6 alin. (3) din Legea nr. 415/2002 privind organizarea și funcționarea Consiliului Suprem de Apărare a Țării, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE CONSILIULUI
SUPREM DE APĂRARE A ȚĂRII
KLAUS-WERNER IOHANNIS

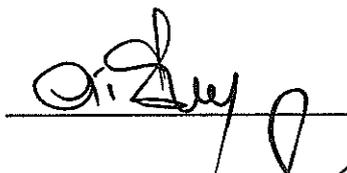
Vicepreședintele Consiliului Suprem de Apărare a Țării

NICOLAE-IONEL CIUCĂ

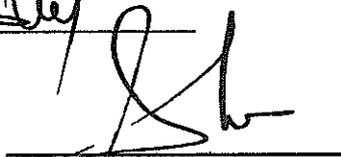

Membrii Consiliului Suprem de Apărare a Țării

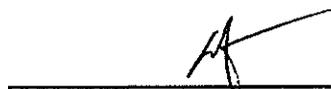
ANGEL TÎLVĂR

LUCIAN NICOLAE BODE

BOGDAN LUCIAN AURESCU

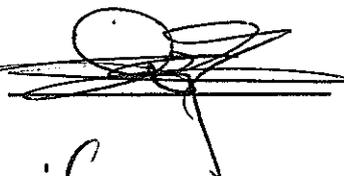
MARIAN-CĂTĂLIN PREDOIU

ADRIAN CĂCIU

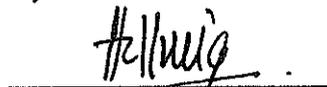
FLORIN-MARIAN SPĂTARU

ION OPRÎȘOR

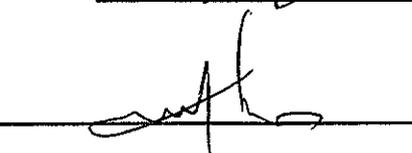
EDUARD HELLVIG

PETRU-GABRIEL VLASE

DANIEL PETRESCU

Secretarul Consiliului Suprem de Apărare a Țării

General-locotenent MIHAI ȘOMORDOLEA

MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE

ROMÂNIA
ADMINISTRAȚIA PREZIDENTIALĂ

SECRETARIATUL CONSILIULUI
SUPREM DE APĂRARE A ȚĂRII

INTRARE / IESIRE Nr. 2021 / 486
Ziua 19 Luna 04 Anul 2023

Nr. PE48 - 12 IAN. 2023

NECLASIFICAT

APROB
Președintele Consiliului Suprem
de Apărare a Țării
KLAUS WERNER IOHANNIS

Avizat
Prim-ministru
NICOLAE - IONEL ȘUCĂ

MEMORANDUM

De la ANGEL TÎLVĂR,
Ministrul apărării naționale

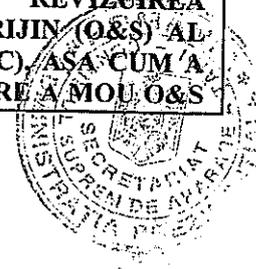
Avizat: BOGDAN - LUCIAN AURESCU,
Ministrul afacerilor externe

ADRIAN CÂCIU,
Ministrul finanțelor

FLORIN MARIAN SPĂTARU,
Ministrul economiei

MARIAN - CĂTĂLIN PRĂDOIU,
Ministrul justiției

TEMA : APROBAREA SEMNĂRII MEMORANDUMULUI DE ÎNȚELEGERE ÎNTRE GUVERNUL REGATULUI BELGIEI, GUVERNUL REPUBLICII CEHIA, MINISTERUL APĂRĂRII AL REGATULUI DANEMARCEI, MINISTERUL FEDERAL AL APĂRĂRII AL REPUBLICII FEDERALE GERMANIA, GUVERNUL GRECIEI, MINISTERUL APĂRĂRII AL UNGARIEI, MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII ITALIENE, GUVERNUL MARELUI DUCAT AL LUXEMBURGULUI, GUVERNUL REGATULUI ȚĂRILOR DE JOS, MINISTERUL APĂRĂRII AL REGATULUI NORVEGIEI, GUVERNUL REPUBLICII POLONIA, GUVERNUL PORTUGALIEI, MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE AL ROMÂNIEI, MINISTERUL APĂRĂRII AL REGATULUI SPANIEI, GUVERNUL REPUBLICII TURCIA, GUVERNUL MARI BRITANII ȘI GUVERNUL STATELOR UNITE ALE AMERICII PRIVIND REVIZUIREA MEMORANDUMULUI DE ÎNȚELEGERE PENTRU OPERAȚII ȘI SPRIJIN (O&S) AL FORȚEI NATO DE AVERTIZARE TIMPURIE ȘI CONTROL (NAEW&C) ASA CUM A FOST REVIZUIT LA 27 MARTIE 2003 (TITLU SCURT: A 2-A REVIZUIRE A MOU O&S)

Autoritățile militare ale Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) au decis, în 1978, înființarea unei capabilități aeropurtate de avertizare timpurie și control (Airborne Early Warning and Control/AEW&C), ca nevoie de adaptare permanentă la mediul de securitate internațional, cât și la noile tehnologii militare, ce au implicații asupra necesităților de apărare ale Aliatilor.

Capabilitatea evocată a fost creată cu scopul de a spori capacitatea de detecție a sistemelor terestre de radar, prin adăugarea unor mijloace de supraveghere și avertizare complementare.

Astfel, în decembrie 1978, a fost semnată, de către miniștrii apărării, prima versiune a Memorandumului Multilateral de Înțelegere, cu scopul de a achiziționa în comun o variantă a sistemului US E-3 al NATO. Acest sistem, precum și sistemul Aeropurtat de Avertizare Timpurie (AEW), asigurat de către Marea Britanie, au fost dezvoltate în vederea îndeplinirii cerinței privind capabilitatea Aeropurtată NATO de Avertizare Timpurie și Control (NAEW&C), fiind astfel creat Programul NAEW&C. Totodată, Aliții au agreeat ca Forța NAEW&C să fie condusă și sprijinită de către un singur Comandant, subordonat Comandanților Strategici.

Subsecvent, a fost creată Organizația NATO de Producție și Logistică (NAPMO), ce avea rolul de a implementa Programul NAEW&C. NAPMO este o Organizație a NATO înființată în conformitate cu Acordul de la Ottawa din 1951 privind statutul NATO, al reprezentanților naționali și al personalului internațional și este direct responsabilă în fața Consiliului Atlanticului de Nord pentru toate aspectele legate de Programul NAEW&C. Organismul executiv prin care NAPMO asigură managementul Programului este Agenția pentru Managementul Programului NAEW&C (NAPMA).

Forța NAEW&C a fost utilizată în România în vederea organizării unor evenimente politice de nivel înalt, precum Summit-ul NATO din 2008, desfășurat la București, cât și în contextul misiunilor de instrucție și antrenament în comun cu forțele naționale de poliție aeriană. Tot în acest context, poate fi menționat și faptul că, pe timpul desfășurării Summit-ului Uniunii Europene de la Sibiu, din mai 2019, spațiul aerian a fost supravegheat de o aeronavă E-3A, în cooperare cu forțele aeriene naționale. Aceste misiuni relevă importanța operațională a acestei capabilități, precum și necesitatea menținerii calității României de participant la Programul NAEW&C.

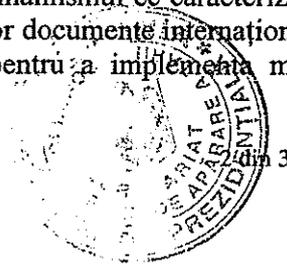
Începând cu anul 2014, prin raportare la situația regională de securitate, importanța participării în cadrul Programului NAEW&C a sporit. Astfel, în spațiul aerian al României au fost efectuate misiuni de către aeronavele E-3A, în vederea consolidării securității din zona estică a Europei. Evenimentele din 2014 au reprezentat momentul declanșator al acestor misiuni, însă ele au continuat să se desfășoare în spațiul aerian al națiunilor aflate pe flancul estic al NATO, ca o componentă a efortului comun de întărire a apărării.

Având în vedere situația actuală de securitate, continuarea participării în cadrul Programului NAEW&C este cu atât mai importantă. În acest mod, România își confirmă, încă o dată, angajamentul față de principiile Tratatului Atlanticului de Nord, precum și faptul că este un partener credibil în regiunea estică a Europei.

Din punct de vedere juridic, participarea Guvernului României la Programul NAEW&C a fost condiționată de aderarea la cele două documente de bază ale Programului, respectiv Memorandumul Multilateral de Înțelegere privind Programul Comun NATO E-3A, semnat la 6 decembrie 1978, completat la 10 decembrie 1990, amendat la 13 august 1997 și Memorandumul de Înțelegere pentru operații și sprijin al Forței Aeropurtate a NATO de Avertizare Timpurie și Control, semnat la 26 septembrie 1984 și revizuit la 27 martie 2003.

Cu toate acestea, dinamismul ce caracterizează mediul politico-militar internațional reclamă revizuirea anumitor documente internaționale, pentru a reflecta cu acuratețe situația de securitate actuală și pentru a implementa mecanismele necesare asigurării păcii și securității euro-atlantice.

Nr. 20/13434/M.N.
Data 10-04-2013

Astfel, urmare a consultărilor cu statele partenere, Comitetul Director al NAPMO (BOD), în reuniunea din 21-22 iunie 2022, a aprobat textul pentru a doua revizuire a MOU O&S. Documentul reflectă schimbările apărute la nivelul Structurii de Comandă a NATO, cele din structura Forței NAEW&C, precum și extinderea participării la Operații și Sprijin NAEW&C. Totodată, reflectă retragerea participării Canadei la Programul NAEW&C și încorporează schimbările petrecute în procesul de management al aeronavigabilității și configurației.

Negocierea Memorandumului de Înțelegere s-a desfășurat în temeiul Hotărârii nr. 68 din 2016 a Consiliului Suprem de Apărare a Țării.

În urma analizării textului, astfel cum a rezultat în varianta sa finală, în iunie 2022, de către structurile responsabile din cadrul Ministerului Apărării Naționale, acesta este acceptabil în totalitate pentru partea română.

Proiectul de Memorandum de Înțelegere conține dispoziții referitoare la definiții, acronime, scop și domeniu de aplicare, forță și baze, aspecte juridice privind forța, comandă și control, operații, sprijin în bază, sprijin logistic, principii și proceduri financiare, managementul configurației, beneficii industriale, schimb de informații tehnice, drepturi ale utilizatorului și protecția informațiilor tehnice, securitate, modernizare, soluționarea disputelor, intrare în vigoare, amendare și retragere.

Documentul nu conține prevederi contrare legislației române și nici nu contravine obligațiilor și angajamentelor asumate prin alte documente internaționale.

Având în vedere cele expuse, în conformitate cu prevederile Legii nr. 590/2003 privind tratatele, propunem să aprobați semnarea documentului evocat de către ministrul apărării naționale sau un reprezentant desemnat al acestuia.

ANEXĂ
la SG. 4361 din 15. MAI. 2023

ANEXA nr. SG - 3628 / 18. APR. 2023

ANEXĂ
la SG. 3573 din 14-04-2023

ANEXA nr. SG 3382 / 10. APR. 2023

ANEXA nr. SG 3125 / 0. MAR. 2023

ANEXĂ
la SG. 3104 din 30. MAR. 2023

ANEXA nr. SG 2279 / 08. MAR. 2023

ANEXA nr. SG - 1202 / 07-02-2023

ANEXĂ
la SG. 1155 din 06. FEB. 2023

ANEXA nr. SG 764 / 25-01-2023

MEMORANDUM DE ÎNȚELEGERE
ÎNTRE
GUVERNUL REGATULUI BELGIEI,
GUVERNUL REPUBLICII CEHIA,
MINISTERUL APĂRĂRII AL REGATULUI DANEMARCEI,
MINISTERUL FEDERAL AL APĂRĂRII AL REPUBLICII FEDERALE
GERMANIA,
GUVERNUL GRECIEI,
MINISTERUL APĂRĂRII AL UNGARIEI,
MINISTERUL APĂRĂRII AL REPUBLICII ITALIENE,
GUVERNUL MARELUI DUCAT AL LUXEMBURGULUI,
GUVERNUL REGATULUI ȚĂRILOR DE JOS,
MINISTERUL APĂRĂRII AL REGATULUI NORVEGIEI,
GUVERNUL REPUBLICII POLONIA,
GUVERNUL PORTUGALIEI,
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE AL ROMÂNIEI,
MINISTERUL APĂRĂRII AL REGATULUI SPANIEI,
GUVERNUL REPUBLICII TURCIA,
GUVERNUL MARIİ BRITANII
ȘI GUVERNUL STATELOR UNITE ALE AMERICII
PRIVIND REVIZUIREA
MEMORANDUMULUI DE ÎNȚELEGERE PENTRU OPERAȚII ȘI SPRIJIN
(O&S) AL FORȚEI NATO DE AVERTIZARE TIMPURIE ȘI CONTROL
(NAEW&C),
AȘA CUM A FOST REVIZUIT LA 27 MARTIE 2003
(TITLU SCURT: A 2-A REVIZUIRE A MOU O&S NAEW&C FORCE)

NECLASIFICAT
1 din 44

CUPRINS

SECȚIUNEA	SUBIECT	NR. PAG
	INTRODUCERE	3
SECȚIUNEA I	DEFINIȚII	5
SECȚIUNEA II	ACRONIME	9
SECȚIUNEA III	SCOP ȘI DOMENIU DE APLICARE	12
SECȚIUNEA IV	FORȚĂ ȘI BAZE	13
SECȚIUNEA V	ASPECTE JURIDICE PRIVIND FORȚA	17
SECȚIUNEA VI	COMANDĂ ȘI CONTROL	22
SECȚIUNEA VII	OPERAȚII	24
SECȚIUNEA VIII	SPRIJIN ÎN BAZĂ	27
SECȚIUNEA IX	SPRIJIN LOGISTIC	29
SECȚIUNEA X	PRINCIPII ȘI PROCEDURI FINANCIARE	32
SECȚIUNEA XI	MANAGEMENT AL CONFIGURAȚIEI	36
SECȚIUNEA XII	BENEFICII INDUSTRIALE	38
SECȚIUNEA XIII	SCHIMBDE INFORMAȚII TEHNICE, DREPTURI ALEUTILIZATORULUI ȘI PROTECȚIA INFORMAȚIILOR TEHNICE	39
SECȚIUNEA XIV	SECURITATE	43
SECȚIUNEA XV	MODERNIZARE	44
SECȚIUNEA XVI	SOLUȚIONAREA DISPUTELOR	45
SECȚIUNEA XVII	PREVEDERI GENERALE	45
ANNEX A:	RESPONSABILITĂȚI PRIVIND MANAGEMENTUL NAVIGABILITĂȚII ȘI CONFIGURAȚIEI AERONAVELOR E-3A SENTRY NATO AEW & C	52
ANNEX B:	ELEMENTE DE APROVIZIONARE	56
ANNEX C:	TABEL AL BUGETELOR DE APROVIZIONARE ȘI DE OCUPARE A FORȚEI DE MUNCĂ	59

NECLASIFICAT
2 din 44

INTRODUCERE

1. În decembrie 1978, miniștrii apărării au semnat un Memorandum Multilateral de Înțelegere (MMOU) (PO/78/132) în vederea achiziționării în comun a unei variante a Organizației Tratatului Atlanticului de Nord (NATO) a sistemului US E-3, care, împreună cu sistemul Aeropurtat de Avertizare Timpurie (AEW) asigurat de către Marea Britanie, în cadrul unui concept de forță mixtă, să îndeplinească cerința privind capabilitatea Aeropurtată NATO de Avertizare Timpurie și Control (NAEW&C).
2. În același timp, statele NATO au înființat și au autorizat Organizația NATO de Management al Programului AEW&C (NAPMO), în cadrul NATO, în vederea implementării programului NAEW&C în avantajul statelor NAPMO.
3. Națiunile au agreeat, prin intermediul MMOU, ca forța NAEW&C să fie condusă și sprijinită de către un singur Comandant, subordonat Comandanților Strategici (SCs). Comandantul Suprem al Forțelor Aliate din Europa (SACEUR) a fost desemnat ca Agent Executiv al SCs pe probleme NAEW&C.
4. La data de 17 octombrie 1980, sediul Comandamentului Forței NAEW&C, precum și Componenta NATO E-3A a Forței au fost constituite drept Comandamente militare internaționale¹. La 17 septembrie 1981, urmare a Acordului încheiat între Republica Federală a Germaniei și Comandamentul Suprem al Forțelor Aliate din Europa (SHAPE), Componenta NATO E-3A a primit statutul legal de Comandament internațional al NATO, în conformitate cu Protocolul de la Paris². Ambele entități au fost reorganizate începând cu 1 noiembrie 2015, într-un Comandament Militar Internațional, ca unic succesor, numit HQ NAEW&C Force GK³.
5. Componenta britanică a fost activată pe data de 1 iulie 1992, reprezentând contribuția în natură a Marii Britanii la Forța mixtă.
6. În iunie 1985, Comitetul Director al NAPMO (BOD) a ajuns la un acord privind achiziția unei aeronave de școală/cargo (TCA). La data de 19 ianuarie 1988, Consiliul Nord-Atlantic (NAC) a fost de acord ca termenii și aranjamentele privind operațiunile și sprijinul NATO E-3A să fie în egală măsură aplicabile pentru TCA și să fie în concordanță cu reglementările prezentului MOU pentru Operații și Sprijin al forței NATO NAEW&C, datat la 26 septembrie 1984, revizuit la data de 27 martie 2003, precum și în prezentul document, constând în cea de-a doua revizuire. La data de 22 decembrie 2011, Comitetul Director NAPMO a retras ultimul TCA.
7. Națiunile NAPMO au fost de acord, ulterior, cu programele de modernizare pentru îmbunătățirea capabilităților sistemului NATO E-3A, astfel încât să îndeplinească cerințele operaționale ale SCs. Detaliile programelor de modernizare sunt cuprinse în Addendum-ul la MMOU, care a intrat în vigoare la 7 decembrie 1990, precum și în modificările ulterioare la acesta.
8. Aeronava NATO E-3A a fost înregistrată în Marele Ducat al Luxemburgului, în baza asigurărilor că aeronava Boeing 707 (B-707) deține un tip de certificat emis de Administrația Federală de Aviație a Statelor Unite ale Americii, conform căruia modificările aduse B-707 și de asemenea, și cadrul suplimentar al aeronavei și asamblările subsistemului respectă specificațiile Departamentului de Apărare al Statelor Unite ale Americii și că mentenanța aeronavei NATO E-3A va fi executată în concordanță cu prevederile Ordinilor și Manualelor Tehnice ale Forțelor Aeriene ale Statelor Unite ale Americii.
9. Procesul certificării aeronavigabilității Forțelor Aeriene ale Statelor Unite ale Americii (USAF) a evoluat într-un sistem care este integrat în procesul de operaționalizare, siguranță, adecvare și

¹ S-a activat DPC/R(80)12

² Sub forma unui schimb de scrisori, retroactiv din 01.01.1980.

³ PO(2015)0422. Reorganizarea NATO Airborne Early Warning, 05 august 2015.

eficiență, iar actualmente există o separare a funcțiilor în cadrul USAF, între Autoritatea de Aeronavigabilitate Operațională și Autoritatea de Aeronavigabilitate Tehnică.

10. Subsemnatul, acționând în spiritul Tratatului Atlanticului de Nord, și-a asumat să acționeze în sprijinul operațiilor forțelor NAEW&C sub prevederile menționate în acest MOU, revizuit.

11. Statele NAPMO, în exercitarea drepturilor prevăzute în Carta NAPMO, vor delega autoritățile relevante specificate în prezentul MOU, revizuit.

12. Cu aprobarea Consiliului Nord-Atlantic (NAC) pentru mărirea bugetului pentru operații și sprijin, pe documentul PO(2016)0382-AS1 (INV) - Modalități pentru sporirea participării la NAEW&C, prezentul MOU, așa cum a fost revizuit, urmărește să includă toate statele NATO participante în sprijinirea operațiilor cuprinse în programul NAEW&C. Până în acest moment, și pentru a clarifica rolurile și responsabilitățile statelor NAPMO și a altor state care participă la operații, bugetul comandamentului forțelor NAEW&C GK a fost împărțit în bugetul de achiziții [Budget Code (BC) 162], pentru achiziția unei aeronave AWACS în vederea folosirii de către NATO (acesta fiind finanțat de către statele NAPMO), și bugetul de angajări (BC 163), destinat angajării personalului care deservește flota AWACS, venit în sprijinul NATO, buget finanțat de toate statele NATO, la care Regatul Unit al Marii Britanii asigură contribuție în natură, iar Franța contribuie în funcție de înțelegerile pre-existente, stabilite prin documentul PO(2016)0382. Suplimentar fondurilor de contribuție, efectele participării sporite au impact și asupra unor alte aspecte ale programului NAEW&C, toate fiind redată în conținutul acestui MOU, așa cum a fost revizuit.

13. Această a doua revizuire: reflectă schimbările apărute la nivelul Structurii de Comandă a NATO, precum și în structura Forței NAEW&C; reflectă extinderea participării la Operații și Sprijin NAEW&C (O&S NAEW&C); încorporează retragerea participării Canadei la Programul NAEW&C și reflectă, totodată, schimbările petrecute în procesul de management al aeronavigabilității și configurației.

Sectiunea I - DEFINITII

Controlul Administrativ (ADCON): Conducerea sau exercitarea autorității asupra structurilor subordonate sau a altor organizații în ceea ce privește aspectele administrative, precum managementul personalului, aprovizionare, servicii și alte aspecte care nu sunt incluse în misiunile operaționale ale structurilor subordonate sau ale altor organizații (ADCON: AAP-6).

Siguranța aeriană: NATO definește conceptul de siguranță aeriană astfel: „Starea în care riscurile asociate cu activitatea de zbor, precum și cele asociate cu/sau în sprijinul direct al operării unei aeronave, sunt reduse și controlate la un nivel acceptabil.”

Informație clasificată: Orice informație, respectiv cunoștință, care poate fi comunicată sub orice formă, sau material care necesită protecție împotriva diseminării neautorizate și căreia i-a fost acordat un anumit nivel de clasificare (Ref: C-M(2002)49 – Securitatea în cadrul Organizației Atlanticului de Nord).

COM HQ NAEW&C Force GK⁴: Ofițerul de nivel OF-7 desemnat de autoritățile naționale drept comandant al IMHQ (Comandamentul Forței NAEW&C) și Șeful Corpului NATO (HoNB).

COM NAEW&C Force⁵: Comandantul funcțional al forței NAEW&C, desemnat de către SACEUR, cunoscut drept Comandantul Forței.

Scopuri defensive: Dotarea forțelor armate ale fiecărui stat participant la MoU, întrebuințarea tehnicii respective oriunde în lume, repararea tehnicii și executarea de revizii generale ale acesteia, precum și dreptul de a casa tehnica uzată sau care nu se mai întrebuințează.

Componenta E-3A: Aeronavele E-3A NATO (la care se face referire ca “avioanele Componentei E-3A”), personalul, tehnica și facilitățile de la Baza Operațională Principală (MOB), trei FOB și FOL.

Costuri de angajare/ Elemente de angajare: Costuri suportate pentru utilizarea capacităților NAEW&C în sprijinul NATO. Elementele de angajare sunt prezentate în Anexa B și au sunt finanțate de către statele membre NATO prin bugetul de angajare (BC-163), având două națiuni care asigură contribuția în natură.

FOBs/FOL: Bazele operaționale înaintate (FOBs), respectiv poziția operațională înaintată (FOL). FOBs sunt localizate în Aktion (Grecia), Trapani (Italia) și Konya (Turcia), iar o FOL se află în Oerland (Norvegia). Acestea sunt părți ale Componentei E-3A NATO.

Comandamentul forțelor (FHQ): Comandamentul general al forței NAEW&C.

Componenta GBR: Aeronava Componentei britanice, personalul, echipamentul și facilitățile NATO la MOB britanică.

Națiunile gazdă: Națiunile în care sunt dispuse MOBs, FOBs și FOL.

Comandamentul forțelor NAEW&C GK: Un Comandament Militar Internațional (IMHQ) situat în Geilenkirchen, Germania, format din: Comandamentul Forței, Componenta NATO E-3A și MSEC.

Beneficii Industriale (IB): IB reprezintă beneficiile aduse industriilor din statele NAPMO, în raport cu contribuțiile statelor la Program.

Cultură non-punitivă: Obținerea unui echilibru între autoritățile din aviație, justiție și politică. O cultură imparțială a fost definită ca fiind o cultură în care operatorii și alte categorii de personal din prima linie nu sunt pedepsiți pentru acțiunile, omisiunile sau deciziile luate de către

⁴ Același individ își exercită responsabilitățile de COM NAEW&C Force și COM NAEW&C Force GK.

⁵ Același individ își exercită responsabilitățile de COM NAEW&C Force și COM NAEW&C Force GK.

aceștia proporțional cu experiența și pregătirea lor, dar în care neglijența evidentă, încălcările deliberate și acțiunile distructive nu sunt tolerate.

Costurile privind ciclul de funcționare: Suma tuturor costurilor recurente și unice (nerecurente) pe durata întregului ciclu de funcționare a sistemelor de armament NATO E-3A, inclusiv a subsistemelor relevante pentru zbor sau misiuni. Aceasta include, dar nu se limitează la prețul de achiziție, costul de instalare, costurile de operare, mentenanță, susținabilitate, modernizare și casare.

Baza Operațională Principală (MOB): Desemnează MOB NATO E-3A de la Geilenkirchen, Germania, și este distinctă de Baza Operațională Principală a Componentei britanice.

Centrul de Exploatare a Sistemelor pentru Misiune (MSEC): MSEC răspunde de asigurarea serviciilor tehnice pentru programele industriale standard privind sistemele pentru misiune și sistemele de senzori pentru misiune dispuse la bordul aeronavelor E-3A, de asemenea, privind sistemele E-3A de sprijin la sol, precum și facilitățile tehnice și laboratoarele de testare aferente, dispuse pe locația de dislocare.

Participanți la MOU: Statele NAPMO, ca semnatare ale prezentului MOU, revizuit.

Aeronave NAEW&C: Aeronavele Componente E-3A NATO și britanice, cât și orice avion de transport contractat prin Program.

Forța NAEW&C: Forța operațională NATO compusă din Comandamentul Forței, Componenta E-3A NATO, Componenta britanică și MSEC, numită și Forța.

Tehnică nespecifică: Echipamentul nespecific dispus pe aeronave sau echipamentul care nu face parte din dotarea liniei principale E-3A, dar care se întrebuițează în sprijinul operațiilor sau pentru susținerea aeronavelor de către națiunea gazdă, Componenta E-3A NATO sau MSEC.

Comanda Operațională (OPCOM): Autoritatea atribuită unui comandant pentru stabilirea de misiuni sau sarcini pentru comandanții subordonați, pentru dislocarea unităților, resubordonarea forțelor, precum și menținerea sau delegarea controlului operațional și/sau tactic, pe care comandantul îl consideră necesar. Notă: Nu include responsabilitatea privind administrarea. (OPCOM: AAP-6)

Controlul Operațional (OPCON): Autoritatea delegată unui comandant pentru conducerea forțelor desemnate, astfel încât acesta să poată îndeplini misiuni sau sarcini specifice care sunt, de obicei, limitate de funcție, timp sau locul de dispunere; să disloce unități vizate și să mențină sau să atribuie controlul tactic al acestor unități. Nu include autoritatea de a stabili întrebuițarea separată a unei componente a unității respective. De asemenea, nu include, în sine, controlul administrativ sau logistic. (OPCON: AAP-6)

Participanți: Participanții la MOU plus statele NATO care contribuie la operațiunile programului NAEW&C prin aplicarea PO(2016)0382.

Costuri de furnizare / elemente de furnizare: Costuri asociate direct cu dispunerea capabilității NAEW&C. Elementele de furnizare rămân în responsabilitatea statelor NAPMO prin „bugetul de aprovizionare” (Codul bugetar (BC) 162) și sunt identificate în anexa B.

Membri cu drepturi depline: NATO, NAPMO, Participanți la MOU și Comandamentul Forței NAEW&C GK sau o parte din aceștia. Un membru cu drepturi depline poate avea drepturi exclusive sau neexclusive în ceea ce privește informațiile tehnice sau orice alt produs dezvoltat prin efortul de cooperare al E-3A NATO.

Concept Strategic: Conceptul Strategic NATO este un document oficial care subliniază scopul și caracterul eforturilor, precum și sarcinile fundamentale privind securitatea. De asemenea, identifică trăsăturile de bază ale noului mediu de securitate, redă elementele pe care Alianța le abordează în domeniul securității și asigură liniile directoare pentru adaptarea forțelor militare proprii.

NECLASIFICAT
6 din 44

Comanda tactică (TACOM): Autoritatea atribuită unui comandant de a desemna sarcini forțelor aflate sub comanda sa, în vederea îndeplinirii misiunilor încredințate de autoritatea superioară. TACOM are o arie de aplicare mai restrânsă decât OPCOM, dar include autoritatea de a delega sau de a păstra TACON.

Control Tactic: TACON reprezintă autoritatea limitată în mod normal la direcția locală detaliată și specifică de mișcare și manevră a forței tactice pentru a îndeplini o sarcină atribuită. TACON nu oferă autoritate organizațională sau administrativă și nici suport pentru responsabilități.

Informații Tehnice: Informațiile tehnice, pachetele de date tehnice, pachetele de date de fabricație, date, software-ul (inclusiv codul sursei și codul obiectului), firmware, hardware, know-how, tehnici, secrete comerciale, drepturi de proprietate intelectuală sau orice informații similare utile pentru producerea unui produs, furnizarea unui serviciu sau derularea unui program.

Sectiunea II - ACRONIME

ACCS – Air Command and Control System
ACO – Allied Command Operations
ADCON – Administrative Control
AEW – Airborne Early Warning System
AOR – Area of Responsibility
ARB – Airworthiness Review Board
AW – Air Worthiness
AWACS – Airborne Warning and Control System (used interchangeably in the vernacular with NAEW&C)
BC – Budget Committee
BOD – Board of Directors
CiK - Contribution in Kind
CM - Configuration Management
CONOPS - Concept of Operations
DLM - Depot Level Maintenance
DOB - Deployed Operating Base
FOB – Forward Operating Base
FOL - Forward Operating Location
FSP - Forward Supply Points
GK - Geilenkirchen

NECLASIFICAT

7 din 44

HoNB - Head of NATO Body
IB - Industrial Benefits
LCC - Life Cycle Costs
MC – Military Committee
MMOU – Multilateral Memorandum of Understanding
MOA - Memorandum of Agreement
MOB - Main Operating Base
MOU - Memorandum of Understanding
MSEC – Mission Systems Engineering Centre
MTRP - Mid-Term Resource Plan
NAC - North Atlantic Council
NAEW&C - NATO Airborne Early Warning and Control
NAPMA – NATO AEW&C Programme Management Agency
NAPMO – NATO AEW&C Programme Management Organisation
NATO - North Atlantic Treaty Organization
NAWP - NATO Airworthiness Policy
NFR – NATO Financial Regulations
NFRP – NATO Financial Rules and Procedures
NPE - Non-Peculiar Equipment
NSE – National Support Element
NSIP – NATO Security Investment Programme
NSPA - NATO Support and Procurement Agency
NSPO – NATO Support and Procurement Organisation
OAA - Operational Airworthiness Authority
OPCOM - Operational Command
OPCON - Operational Control
OSS&E - Operational, Safety, Suitability, and Effectiveness
O&M – Operations and Maintenance
O&S - Operations and Support
PE - Peacetime Establishment

NECLASIFICAT
8 din 44

POL - Petrol, Oil, Lubricant
RPPB - Resources Policy and Planning Board
SACEUR – Supreme Allied Commander Europe
SC - Strategic Commander
SCCB – Single Configuration Control Board
SHAPE – Supreme Headquarters Allied Powers Europe
SNR - Senior National Representative
SOFA - Status of Force Agreement
SOR - Source of Repair
STANAG – NATO Standardization Agreement
TAA – Technical Airworthiness Authority
TCA - Trainer / Cargo Aircraft

Sectiunea III - SCOP SI DOMENIU DE APLICARE

1. Scopul prezentului MOU, așa cum a fost modificat, este de a specifica termenii și aranjamentele conform cărora Forța NAEW&C (denumită în continuare Forța) va fi întrebuințată în sprijinul misiunilor NATO.

2. Contribuția în natură (CiK), aeronavele Componentei britanice sunt plasate sub OPCOM a SACEUR, în conformitate cu Memorandumul de Înțelegere dintre Comandanții superiori NATO și Marea Britanie⁶. Responsabilitatea privind sprijinul pentru Componenta britanică rămâne în atribuția Marii Britanii, și nu va fi abordată în detaliu în prezentul MOU, așa cum a fost revizuit, decât în măsura în care poate avea implicații financiare pentru Forță.

Sectiunea IV - FORTA SI BAZELE

1. Forța cuprinde următoarele elemente principale, așa cum sunt prezentate în Figura 1:
 - a. Comandamentul Forței (Force HQ);
 - b. Componenta E-3A;
 - c. Componenta britanică și
 - d. Centrul de Exploatare a Sistemelor pentru Misiune (MSEC).

⁶ MOU între Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Comandanții Superiori, privind integrarea Sistemului Aeropurtat de Avertizare Timpurie de la bordul avioanelor britanice E-3D în Forța Mixtă Aeropurtată de Avertizare Timpurie NATO, care a intrat în vigoare la 1 noiembrie 1989.

SACEUR prin Comandantul operațional relevant. Comandantul operațional este responsabil în fața Comandantului Forței pentru gestionarea și controlul tuturor resurselor Componentei E-3A NATO, inclusiv personal, aeronave, facilități, bunuri și echipamente alocate Bazei operaționale principale, cât și FOBs și FOL, atribuite Componentei E-3A NATO în acorduri oficiale. Comandantul Componentei E-3A acționează totodată în numele Comandantului Forței care execută autoritatea delegată, în calitate de Comandant al Bazei operaționale principale (MOB) din Geilenkirchen. Ca parte a delegării sale, în calitate de Comandant al MOB Geilenkirchen, în baza unor acorduri separate, Comandantul Componentei E-3A NATO exercită, de asemenea, controlul asupra tuturor facilităților FOB/FOL dedicate componentei E-3A.

d. Comandantul Componentei britanice este responsabil pentru menținerea pregătirii tuturor elementelor din Componenta pe care o conduce, pentru a sprijini dislocarea Componentei conform indicațiilor SACEUR prin Comandantul operațional relevant.

e. MSEC este responsabil pentru asigurarea serviciilor tehnice pentru programele industriale standard privind sistemele pentru misiune și pentru sistemele de senzori pentru misiune, dispuse la bordul aeronavei E-3A NATO, cât și pentru sistemele de sprijin la sol și pentru facilitățile tehnice și laboratoare de testare aferente, dispuse pe locația de dislocare.

4. Încadrarea personalului

a. Posturile pentru personalul civil internațional NATO la HQ NAEW&C Force GK vor fi scoase la concurs pentru cetățenii din statele NATO, în conformitate cu Regulamentul NATO privind personalul civil.

b. Toate posturile pentru personalul militar sunt, în principiu, deschise pentru toate statele care au aderat la aranjamentele extinse de O&S, cu excepția acelor poziții identificate în Apendicele 4 al PO(2016)0382, care sunt limitate la statele NAPMO din cauza, de exemplu, a problemelor tehnice de aeronavigație, răspundere sau drepturi de proprietate intelectuală. Durata detașării pentru personalul militar va fi de patru ani, cu un minim de trei ani, după completarea cu succes a instruirii pentru conversie. Costurile aferente personalului militar vor fi suportate de către statul trimițător.

c. Statele care asigură personal militar autorizează Comandantul HQ NAEW&C Force GK și personalul Comandamentului să exercite comanda funcțională și controlul asupra subordonaților din toate națiunile. În conformitate cu Secțiunea VI - Comandă și Control, din prezentul MOU, revizuit, statele vor instrui personalul propriu desemnat sau atașat la HQ-ul NAEW&C sau la Componenta E-3A să respecte comenzile și instrucțiunile ierarhice, indiferent de naționalitatea superiorului care le emite.

(1) Cu excepția dispozițiilor funcționale de comandă și control, comanda personalului militar repartizat sau atașat Forței rămâne în responsabilitatea statului trimițător.

(2) Posturile de personal militare se gestionează în conformitate cu prevederile AAP-16(D) și directivele ACO.

d. Pentru a facilita contactul dintre contingentele naționale și Comandantul HQ NAEW&C Force GK, statele vor desemna Reprezentanți Naționali Seniori (SNR) și/sau comandanți ai Elementelor Naționale de Sprijin (NSE), care lucrează în MOB. Cheltuielile legate în mod direct de funcțiile de SNR și NSE, precum și costurile furnizării de sprijin național pentru personalul militar

NECLASIFICAT

11 din 44

desemnat în cadrul Forței sunt în responsabilitatea statului respectiv. Se va reține că excepțiile, precum cea referitoare la examinarea fizică a personalului de zbor eligibil, vor fi specificate în directivele NATO.

5. Baza aeriană din Geilenkirchen și facilitățile aferente, care au fost puse la dispoziția NATO prin acorduri separate între Republica Federală Germania și NATO, vor rămâne la dispoziția NATO, atât timp cât NATO solicită întrebuințarea bazei și a facilităților pentru Forță.⁸

6. FOBs/FOL și facilitățile aferente, inclusiv pistele și căile de rulare, care au fost puse la dispoziția NATO prin acorduri separate între națiunile gazdă în cauză și NATO, vor rămâne disponibile pentru NATO, atât timp cât NATO le solicită pentru a fi întrebuințate pentru Forță.⁹

Secțiunea V - ASPECTE JURIDICE PRIVIND FORȚA

1. Statutul Forței

a. HQ NAEW&C Force GK, așa cum este definit în paragraful 2 din Secțiunea IV – Forțe și Baze, în prezentul MOU, revizuit, este un Comandament Militar Internațional NATO, constituit legal în conformitate cu Protocolul din 1952 privind statutul Comandamentelor Militare Internaționale, elaborat pe baza Tratatului Atlanticului de Nord - Protocolul de la Paris, semnat la Paris, la 28 august 1952, precum și cu oricare alte acorduri bilaterale care completează Protocolul de la Paris și Acordul dintre Republica Federală Germania și SHAPE, semnat la 17 septembrie 1981. Statutul personalului militar și civil al HQ NAEW&C Force GK, precum și al dependenților acestora, este guvernat de Protocolul de la Paris, NATO SOFA și acordurile suplimentare aplicabile, încheiate cu țara gazdă în cauză.

b. Componenta britanică este o entitate militară a Marii Britanii alocată NATO ca parte a Forței NAEW&C, sub OPCOM a SACEUR, cu TACOM delegat la COM NAEW&C Force, conform definițiilor din MOU între Guvernul Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord și Comandanții Superiori NATO privind integrarea Sistemului de avertizare timpurie E-3D din Regatul Unit în NATO Airborne Early Warning Mixed Force, semnat la 1 noiembrie 1989.

2. Drepturi asupra proprietăților forței

a. Orice bunuri, cu excepția terenurilor, clădirilor și instalațiilor fixe, dobândite în cadrul Programului de colaborare E-3A NATO, la care se face referire în MMOU, cu contribuții naționale privind programul sau fondurile autorizate de un comitet NATO, vor fi deținute de NATO. Cu toate acestea, NAPMO își va exercita toate drepturile de care beneficiază și NATO.

b. Clădirile și instalațiile fixe finanțate sau puse la dispoziția NATO de către participanții la MOU, altele decât pistele și căile de rulare de la FOBs și FOL, vor face obiectul dreptului de folosință exclusivă de către Forță. Procesele de planificare derulate de statele gazdă ale Bazelor Operaționale de Dislocare (DOBs) în legătură cu NAEW&C vor fi analizate și coordonate cu SHAPE.

⁸ MOA între Ministerul Federal al Apărării din Germania și NAMPO privind Activarea pe MOB pentru Componenta NATO E-3A, la 25 martie 1982.

⁹ În prezent, nu există un aranjament pentru ca aeronavele Componentei britanice să acționeze din FOB Konya

NECLASIFICAT

12 din 44

c. Orice bunuri, cu excepția terenurilor, clădirilor și instalațiilor fixe, dobândite prin fondurile Elementului de Angajare vor intra în proprietatea NATO, iar SHAPE, respectiv NCIA în ceea ce privește tehnica CIS procurată prin NCIA, vor exercita toate drepturile de care se bucură NATO în materie. Proprietatea dobândită anterior extinderii aranjamentelor O&S va continua să fie reglementată de aranjamentele NAPMO O&S în vigoare. Aceste proprietăți vor fi scoase din înzestrare în conformitate cu procedurile NATO aplicabile.

3. **Însemnele și înregistrarea aeronavei**

a. Aeronavele E-3A NATO vor fi inscripționate și înregistrate conform legilor și reglementărilor Marelui Ducat al Luxemburgului și vor purta emblema NATO.

b. Aeronavele Componentei britanice vor purta însemnul specific aeronavelor militare ale Marii Britanii și pot purta emblema NATO.

4. **Scoaterea din înzestrare a bunurilor Forței**

Bunurile la care se face referire în paragraful 2 din prezenta Secțiune vor fi scoase din înzestrare în conformitate cu procedurile NATO aplicabile.

5. **Pretenții**

a. Toate pretențiile vor fi analizate și plătite în conformitate cu NATO SOFA, PFP SOFA, Protocolul de la Paris și alte protocoale adiționale, în măsura în care sunt aplicabile și corespunzătoare.

b. **Pretențiile referitoare la elementele de furnizare**

(1) Toate pretențiile care decurg din activități legate de elementele de furnizare vor fi analizate în conformitate cu articolul VIII, paragraful 5 din NATO SOFA și articolele IV și VI din Protocolul de la Paris.

(2) În sensul subparagrafului 5.b.(3) din prezenta Secțiune, „statul gazdă” responsabil de soluționarea și plata pretențiilor va fi statul în care apare respectiva pretenție. Obligația impusă unui „stat trimițător” va incumba HQ NAEW&C Force GK.

(3) Costul pentru plata pretențiilor scadente conform paragrafului 3, articolul VI din Protocolul de la Paris și paragraful 5, articolul VIII din NATO SOFA, va fi împărțit între statul gazdă și cel trimițător, în conformitate cu subparagraful 5.e.(i) al articolului VIII din NATO SOFA.

(4) Cota statului trimițător din costurile pentru plata pretențiilor este stabilită conform paragrafului 5.b.(1) din prezenta Secțiune și va fi finanțată în conformitate cu formula de repartizare a costurilor O&S, din bugetul de achiziții cuprinse în Secțiunea X a prezentului MOU, revizuit.

c. **Pretențiile referitoare la elementele de angajare.** Toți participanții vor împărți răspunderea și costurile de soluționare a acțiunilor și/sau pretențiilor care pot rezulta din activitățile HQ NAEW&C Force GK, cu următoarele precizări:

(1) Pretențiile rezultate în urma activităților desfășurate de NAEW&C Force GK pe teritoriul unui stat NATO vor fi compensate în conformitate cu articolul VIII din NATO SOFA și cu Protocolul de la Paris.

(a) În sensul subparagrafului 5.c.(1)(b) din prezenta secțiune, „statul gazdă” responsabil pentru soluționarea și plata unor astfel de pretenții, va fi statul în care a apărut pretenția. Obligația impusă „statului expeditor” va incumba HQ NAEW&C Force GK.

(b) Costul suportat pentru plata pretențiilor exigibile conform paragrafului 3, articolul VI din Protocolul de la Paris și paragraful 5, articolul VIII al NATO SOFA va fi împărțit între statul gazdă și statul trimițător în conformitate cu subparagraful 5.e.(i) din articolul VIII al NATO SOFA.

(c) Cota statului trimițător din costul plății pretențiilor, calculată în conformitate cu paragraful 5.c.(1) din prezenta Secțiune, va fi suportată în conformitate cu formula de repartizare a costurilor pentru O&S a bugetului pentru angajări, cuprinsă în Secțiunea X a prezentului MOU, revizuit¹⁰.

(d) Pretențiile care intră în domeniul de aplicare al paragrafului 6 sau 7 al articolului VIII din NATO SOFA și articolul VI, paragraful 3 din Protocolul de la Paris, precum cereri de despăgubire care decurg din activitățile angajaților HQ NAEW&C Force GK, vor fi soluționate în conformitate cu aceste prevederi și cele de la subparagraful (d) al articolului IV din Protocolul de la Paris. Pretențiile pentru care HQ NAEW&C Force GK își asumă responsabilitatea vor fi suportate în conformitate cu formula de repartizare a costurilor din bugetul pentru angajări cuprins în Secțiunea X a prezentului MOU, revizuit.

(2) Pretențiile survenite în urma accidentelor de aviație ale Componentei E-3A NATO vor fi gestionate de către toți participanții, cu excepția cazului în care pretenția poate fi atribuită furnizorului aeronavei, caz în care participanții la MOU vor soluționa pretenția în conformitate cu paragraful 5.b al acestei Secțiuni.

(a) În cazul unei dispute între participanți și participanții la MOU cu privire la o pretenție datorată furnizorului de capacități, Consiliul Nord-Atlantic va decide, pe baza avizului unui Comitet de Pretenții, cu privire la răspunderea suportată fie de către participanți, fie de către participanții la MOU.

(b) În cazul pretențiilor care decurg din accidente de aviație ale Componentei E-3A pe teritoriul unui stat NATO, și în cazul în care partea ce trebuie acoperită de către statul gazdă depășește estimarea contribuției sale la Bugetul Estimat pentru Elementele pentru Angajare, aferent anului în curs, suma care depășește contribuția va fi suportată de către participanți în conformitate cu formula de repartizare a costurilor a Bugetului pentru angajări prevăzut în Secțiunea X a prezentului MOU, revizuit. În consecință, în astfel de cazuri nu sunt aplicabile prevederile articolului VIII, subparagrafele 5.f al NATO SOFA.

d. Pretențiile legate de activitatea Componentei britanice.

Toate pretențiile referitoare la activitatea Componentei britanice vor fi soluționate de către Marea Britanie. Pretențiile care apar în urma desfășurării de operațiuni de către Componenta britanică pe teritoriul unui stat NATO sau PfP vor fi soluționate în conformitate cu articolul VIII din NATO SOFA sau NATO SOFA (PfP), funcție de aplicabilitate. În contextul unor astfel de pretenții, statul trimițător va fi Regatul Unit, iar statul gazdă este acela în care apare pretenția.

¹⁰ Formula include Marea Britanie pentru pretențiile care decurg din activitățile Cartierului General al Forței; formula nu include Marea Britanie pentru toate celelalte cereri (PO(2016)0382).

NECLASIFICAT
14 din 44

6. Survolul

a. Toți participanții vor asigura facilitățile specificate în procedurile NATO aplicabile. Aeronavele NAEW&C Force vor avea dreptul de a executa survoluri, aterizări și decolări de/pe teritoriul Participanților, respectând, pe timp de pace, reglementările publice de control al traficului aerian, legislația internațională privind traficul aerian, precum și alte acorduri specifice pentru mișcarea aeronavelor NAEW&C Force, iar pe timpul conflictelor armate, oricare prevederi aplicabile. Fără a aduce prejudicii reglementărilor de trafic stabilite prin prevederile de drept internațional, niciun centru regional de informare asupra zborurilor nu va împiedica mișcările și operațiile executate cu aeronavele NAEW&C Force în spațiul aerian internațional.

b. Toți participanții vor scuti aeronava NAEW&C de orice taxă de rută sau cost de aterizare pentru serviciile prestate în sprijinul operațiilor pe care le desfășoară, atât pe timp de pace cât și pe timp de criză. Statele au responsabilitatea de a se asigura că această scutire este în conformitate cu obligațiile și reglementările internaționale la care NATO este supus, și că legislațiile naționale ale acestora sunt adaptate corespunzător.

c. Când este necesar, drepturile de survol și/sau autorizațiile diplomatice pentru statele NATO care nu sunt participante și pentru statele și teritoriile ne-membre NATO, vor fi obținute de autoritățile NATO sau naționale corespunzătoare.

7. Taxe, taxe vamale și restricții cantitative

a. Participanții la MOU recunosc că este în interesul lor reciproc ca activitățile Forței să fie cât mai eficiente cu puțință din punct de vedere al costurilor, iar cheltuielile, proprietățile și activitățile să fie scutite de taxe și taxe la import și/sau taxe la export, precum și de limitările privind cantitățile de articole importate pe teritoriul oricărui stat Participant la MOU, în vederea îndeplinirii obiectivelor Forței.

b. În mod deosebit, în conformitate cu toate acordurile operative internaționale, Participanții la MOU vor acorda Comandamentelor Militare Internaționale NATO și organismelor subsidiare implicate în Programul de Cooperare NATO E-3A scutire de taxe la achiziția sau deținerea de proprietăți și achiziția sau prestarea de servicii (inclusiv scutirea de la plata TVA-ului pentru proprietăți sau servicii), precum și scutirea de taxe la import și/sau taxe la export pentru proprietate și servicii importate/exportate.

c. În vederea îndeplinirii prevederilor din subparagrafele 7.a și 7.b din această Secțiune, termenii detaliați ai aranjamentelor sunt specificați în Memorandumul de Înțelegere (MOA) cu statul gazdă interesat.

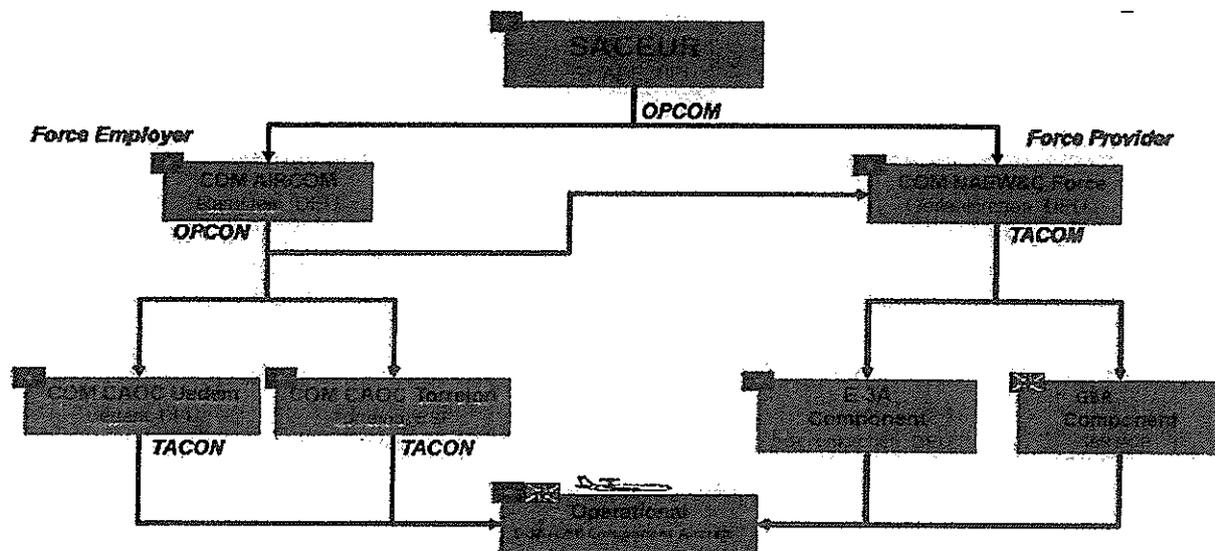
d. Toate statele care se alătură acordurilor extinse ale O&S vor acorda NAEW&C HQ și Componentei E-3A, în concordanță cu toate acordurile operative, scutiri, privilegii și imunități, în conformitate cu Protocolul de la Paris din 1952 și acordurile suplimentare aplicabile, așa cum acestea derivă din relația NAEW&C HQ și Componenta E-3A cu SHAPE.

Secțiunea VI - COMANDA ȘI CONTROLUL

1. **Aspecte generale.** Activitatea non-operațională se desfășoară sub autoritatea Comandantului Forței pentru Componenta E-3A, iar în ceea ce privește Componenta britanică, sub lanțul de

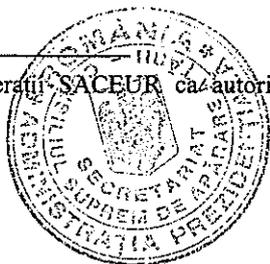

supraveghere al Marii Britanii, acolo unde este cazul, care lucrează la standardele NATO, supravegheate de Comandantul Forței în numele SACEUR. Comanda și controlul activității operaționale este desfășurat după cum urmează și după cum se arată în figura 2, de mai jos:

- a. OPCOM a Forței revine SACEUR. Ca atare, în calitate de agent executiv desemnat, reprezintă autoritatea pentru promulgarea și executarea politicii și deciziilor colective. Această autoritate va fi executată, în mod normal, prin COM NAEW&C Force.
 - b. Comandamentul Forței este responsabil pentru Generarea Forței și este furnizor de forțe pentru SACEUR.
 - c. SACEUR a delegat OPCON de rutină a Forței către COM AIRCOM¹¹.
 - d. COM NAEW&C Force are TACOM peste Componenta E-3A și Componenta britanică.
 - e. Aranjamentele detaliate pentru angajarea Forței vor fi în conformitate cu conceptul de operații al SACEUR (CONOPS) pentru Forță. SACEUR va defini termenii de referință pentru Comandantul NATO desemnat.
2. **Reprezentarea națională.** Pentru înlesnirea realizării legăturii dintre contingentele naționale și COM HQ NAEW&C Force GK, Participanții care contribuie cu personal militar la Programul NAEW&C vor desemna Reprezentanți Naționali Seniori (SNR)/Elemente de Sprijin Național (NSE) care servesc la MOB. Vezi paragraful 4.d din Secțiunea IV - Forța și Bazele de dislocare din prezentul MOU, revizuit, pentru informații despre costuri pentru SNR/NSE.
 3. **Comanda și controlul funcțional – Forța NAEW&C.** În ceea ce privește îndeplinirea responsabilităților COM NAEW&C Force, Participanții recunosc necesitatea autorizării

¹¹ Pentru anumite operații SACEUR ca autoritate OPCOM, poate delega OPCON al NAEW&C Force către un Comandant NATO.

personalului COM NAEW&C Force și a altui tip de personal al Forței în vederea exercitării comenzii și controlului funcțional asupra subordonaților. În acest scop, Participanții vor îndruma personalul propriu, desemnat sau atașat la NAEW&C Force, să respecte ordinele și instrucțiunile primite de la superiori, indiferent de naționalitatea superiorului emitent, în măsura în care astfel de ordine și instrucțiuni sunt necesare sau în mod rezonabil auxiliare îndeplinirii misiunii NAEW&C Force; și, de asemenea, în măsura în care astfel de ordine sau instrucțiuni ar fi legale dacă ar fi date în condiții similare de membrii propriilor forțe militare. Nerespectarea declarată a acestor ordine și instrucțiuni va fi raportată de sau sub autoritatea COM NAEW&C Force, SNR/NSE al respectivului membru al personalului, în vederea luării măsurilor corespunzătoare, disciplinare sau de altă natură.

4. **Controlul administrativ.** HQ NAEW&C Force GK se află sub controlul administrativ al SHAPE (SACEUR). Comandamentul Forței se subordonează SACEUR; iar Componenta NATO E-3A și MSEC se subordonează Comandamentului Forței.

5. **Comanda și controlul reziduale.** Cu excepția prevederilor privind comanda și controlul funcțional, prevăzute în mod expres în această Secțiune, comanda și controlul personalului desemnat sau atașat Forței, va rămâne o responsabilitate națională.

Secțiunea VII - OPERATII

1. **Aspecte generale.** Forța va fi întrebuințată cu flexibilitate maximă în întreaga arie de responsabilitate (AOR) a SACEUR și în sprijinul tuturor celorlalte roluri extinse și misiuni desemnate de NAC și conduse de MC. SACEUR va delega OPCON al Forței unui Comandant NATO corespunzător, în conformitate cu Secțiunea VI - Comanda și Controlul, din prezentul MOU, revizuit. Forța va acționa atât din MOB, cât și din FOBs și FOL, așa cum este specificat în Secțiunea IV – Forța și Baze din prezentul MOU, revizuit.
2. **Misiune.** Forța are misiunea de a asigura o capabilitate aeropurtată multinațională, de supraveghere, avertizare timpurie și capacitate de comandă și control, disponibilă imediat, în sprijinul îndeplinirii obiectivelor Alianței. Misiunea va evolua în conformitate cu Concepția Strategică a NATO și va reflecta misiunile Alianței pentru forțele militare.
3. **Schimbul de date și informații.** În limitele impuse de clasificările de securitate, toți Participanții vor permite transferul și schimbul complet și nerestricționat de date și informații între aeronavele Forței și instalațiile dispuse la sol, de pe teritoriul propriu, precum și cu alte instalații dispuse la sol, în funcție de solicitările operatorilor situați pe teritoriile naționale ale oricărui alt stat Participant. Totodată, Participanții vor permite forțelor maritime și altor forțe naționale să transfere și să schimbe date și informații cu aeronavele Forței, când aceste forțe acționează împreună cu Forța. Datele obținute de la elementele aeropurtate pot fi puse la dispoziția neparticipanților, în condiții asupra cărora statele respective și Autoritățile NATO corespunzătoare vor conveni.
4. **Aeronavigabilitatea.**
 - a. Participanții la MOU NAPMO au responsabilitatea finală de a se asigura de aeronavigabilitatea flotei E-3A NATO, și de a administra și supraveghea Sistemul de Aeronavigabilitate NATO E-3A, care să respecte cerințele Politicii de Navigabilitate NATO (NAWP). Atât administrarea, cât și supravegherea vor fi întreprinse de NAPMO BOD.

NECLASIFICAT

17 din 44

b. Pentru a sprijini BOD în exercitarea administrării și supravegherii, a fost înființată o Comisie de Analiză pentru Aeronavigabilitate (ARB), care este compusă din specialiști în aeronavigabilitate din statele Participante la MOU. ARB va raporta BOD semestrial cu privire la starea Sistemului de Aeronavigabilitate.

c. În scopul implementării Sistemului de Aeronavigabilitate, au fost înființate Autoritatea pentru Aeronavigabilitate Operațională (OAA) și Autoritatea pentru Aeronavigabilitate Tehnică (TAA). Aceste autorități vor raporta către BOD pentru programele respective și vor parcurge Procesul de Recunoaștere NATO (NRP), pentru a fi recunoscute ca Autorități pentru Aeronavigabilitate NATO, conform domeniului de aplicare NAWP.

d. BOD a fost delegat în calitate de autoritate competentă pentru stabilirea și promulgarea responsabilităților și autorităților ARB, OAA și TAA. BOD oferă îndrumări suplimentare pentru ARB, OAA și TAA, în numele participanților la MOU. Îndrumătorul BOD este atașat în Anexa A a prezentului MOU, revizuit, și înlocuiește și abrogă Memorandumul de Înțelegere privind Aeronavigabilitatea și Managementul Configurației, în ceea ce privește responsabilitățile aeronavei NATO AEW&C E-3A Sentry, din 4 iunie 2012.

e. Prin derogare de la sensul sintagmei „participant la MOU” în paragrafele 4a-d de mai sus, Marea Britanie, contribuind în natură, este responsabilă numai în ceea ce privește aeronavigabilitatea aeronavelor britanice, în conformitate cu reglementările naționale britanice.

5. Operațiile de zbor

a. Statele NAPMO delegă responsabilitatea către COM HQ NAEW&C Force GK pentru acțiunea în calitate de Autoritate de Operare pentru aeronava E-3A, având atribuții în ceea ce privește dezvoltarea, emiterea și menținerea regulamentelor și procedurilor de operare adecvate pentru Forță și E-3A, și desemneză Comandantul Componentei E-3A în calitate de Operator al aeronavei E-3A.

b. Siguranța aeronautică a NATO E-3A. COM HQ NAEW&C Force GK și NAPMA GM sunt răspunzătoare pentru a asigura reducerea și gestionarea pericolelor din zonele lor de responsabilitate, care ar putea afecta siguranța zborului, la un nivel cât se poate de scăzut din punct de vedere practic (ALARP – As Low as Reasonably Practical).

c. Notificare de apariție a siguranței. COM NAEW&C Force trebuie să se asigure că procedurile sunt implementate pentru a asigura că notificările în legătură cu incidentele de siguranță sunt notificate părților interesate relevante.

d. Investigarea incidentelor NATO E-3A.

(1) În orice caz în care o aeronavă NATO E-3A este implicată într-un accident sau într-un posibil accident, ori este subiectul unei creșteri a nivelului de risc ori de avarie, provocat de cauze umane sau tehnice, COM HQ NAEW&C Force GK va iniția o investigație.

(2) COM HQ NAEW&C Force GK va elabora procedurile pentru investigarea problemelor de siguranță și pentru Comisia de Anchetă.

(3) Investigația are drept scop încercarea de a stabili cauza incidentului și de a preveni unul nou. Investigația trebuie să fie desfășurată cu respectarea unei politici non-punitive, scopul acestor

NECLASIFICAT
18 din 44

investigații nefiind acela de a stabili vinovații, răspunderea sau alte aspecte ce nu au legătură cu siguranța.

(4) Accidentele aeronavelor NATO E-3A vor fi investigate. Ori de câte ori va fi posibil, investigațiile vor fi efectuate în conformitate cu Acordul de Standardizare NATO (STANAG) 3531.

(5) O investigație cu privire la siguranță într-un incident nu împiedică Comandamentul Forței sau un Participant NAPMO, care are un interes special legat de incident, oriunde se produce acesta, de desfășurarea unei alte investigații nelegată de siguranță din motive administrative. În aceste cazuri, orice investigație națională se va desfășura în coordonare cu Comandamentul Forței.

e. Pregătirea, evaluarea și calificarea. Instruirea întregului personal implicat în operațiile NAEW&C Force, inclusiv supervizarea și verificarea proceselor, se va desfășura în conformitate cu ordinele, regulamentele și procedurile NAEW&C Force. Interoperabilitatea dintre Componenta NATO E-3A și cele britanice va fi pusă în aplicare la cel mai extins nivel posibil.

Sectiunea VIII - SPRIJINUL ÎN BAZĂ

1. Aspecte generale. Sprijinul în bază cuprinde toate serviciile, tehnica, facilitățile, personalul și organizațiile obișnuite de sprijin, care sunt necesare pe orice aerodroame, pentru activitățile de întreținere a bazei și operațiile de sprijin al bazei.

2. Sarcini de sprijin în bază. Sarcinile de sprijin care trebuie îndeplinite cuprind, dar nu se limitează la:

a. Operații de aerodrom. Toate funcțiile din domeniul operațiilor de aerodrom, cum ar fi controlul traficului aerian, sprijinul meteo, apărarea împotriva incendiilor, operațiile în caz de accidente de aviație și cele de salvare, precum și comunicațiile;

b. Sprijinul administrativ și al personalului. Toate funcțiile de sprijin intern, administrativ și de personal, care asigură funcționarea bazei însăși, spre deosebire de contingentele naționale;

c. Aprovizionarea pentru sprijinul bazei. Aprovizionarea și asigurarea cu Tehnică Nespecifică (NPE) pentru aeronavele NATO E-3A, alte materiale și piese de schimb necesare pentru îndeplinirea sarcinilor de sprijin al bazei;

d. Mentenanța NPE. Mentenanța întregului echipament necesar pentru sprijinirea operațiilor de aerodrom, dar care nu este destinată exclusiv aeronavelor NATO E-3A;

e. Transport. Asigurarea transportului local al personalului și materialelor, manipularea acestora și serviciile aferente, precum împachetarea și încărcarea în containere;

f. Securitatea bazei. Toate aspectele legate de securitatea fizică vor fi îndeplinite potrivit prevederilor relevante ale NATO SOFA, ale Protocolului de la Paris și acordurilor complementare;

g. Inginerie civilă. Asigurarea utilităților/serviciilor, întreținerea și repararea tuturor instalațiilor și facilităților permanente; serviciile de casare, curățenie și întreținere în spațiile interioare, curățarea spațiilor exterioare, pavarea și întreținerea terenului, precum și alte funcții de întreținere a bazei;

h. Carburanți, uleiuri, lubrifianți. Asigurarea carburanților, uleiurilor și a lubrifianților (POL), cum ar fi uleiurile/lubrifianții nespecifici, combustibilul pentru avioane/vehicule și gaze speciale.

3. Responsabilități. Responsabilitățile privind sprijinul bazei, așa cum sunt definite la paragrafele 1. și 2. din prezenta Secțiune sunt:

a. Componenta NATO E-3A este responsabilă de îndeplinirea sarcinilor de sprijin al bazei MOB.

b. Națiunile gazdă vor asigura, în măsura în care este posibil, prin acorduri de sprijin separate, utilitățile și serviciile prevăzute în subparagraful 2.g. din această Secțiune, ca răspuns la solicitările HQ NAEW&C Force GK, precum și toate celelalte solicitări de sprijin al bazei NAEW&C Force GK, care nu sunt asigurate prin capacitățile interne ale Componentei NATO E-3A, din MOB, FOBs sau FOL. Națiunea gazdă în cauză va face aranjamentele privind asigurarea acestui sprijin, pe baza standardelor statului gazdă, cu excepția cazului când COM HQ NAEW&C Force GK prevede altfel. Cu excepția cazului în care SHAPE (sau Comitetul pentru Buget (BC)) nu prevede altfel, în conformitate cu Reglementările Financiare NATO, sursele pentru serviciile contractate, construirea și/sau modificarea facilităților, precum și cele mai importante articole de echipament, care vor fi finanțate de HQ NAEW&C Force GK, vor fi achiziționate pe baza procedurilor NATO de Licitare Competitivă Internațională.

c. Cu excepția serviciilor reglementate de STANAG-urile în vigoare, serviciile de sprijin al bazei oferite de Componenta NATO E-3A altor organizații decât NATO E-3A, vor fi stabilite prin înțelegeri separate între HQ NAEW&C Force GK, pe de o parte, și organizațiile sau statele care beneficiază de aceste servicii, pe de altă parte.

4. Sprijinul națiunii gazdă prin personal și structuri oferit bazei.

a. Structurile și personalul care există în națiunea gazdă vor fi întrebuițate cât mai mult posibil pentru îndeplinirea cerințelor care depășesc capacitățile interne ale Componentei NATO E-3A.

b. Instruirea personalului pe probleme organizatorice pentru executarea oricărei misiuni de sprijin al bazei, specifice pentru NATO E-3A va fi responsabilitatea Comandanților Componentei NATO E-3A, conform indicațiilor COM HQ NAEW&C Force GK.

5. Finanțarea.

a. MOB/FOBs/FOL. Cu excepția sprijinului asigurat pe bază nerambursabilă, costurile pentru misiunile de sprijin al bazei, asigurate de capacitatea internă a Componentei NATO E-3A, precum și costurile privind sprijinul rambursabil asigurat de națiunea gazdă, vor fi plătite din buget, în conformitate cu Secțiunea X - Principii financiare și Proceduri, din prezentul MOU, revizuit. În ceea ce privește rambursarea națiunii gazdă, sprijinul aplicabil națiunii gazdă va specifica rambursarea în acest sens acordată.

b. Atunci când serviciile de sprijin al bazei sunt asigurate de Componenta NATO E-3A altor organizații decât unui element al Forței, organizația/statul care primește astfel de servicii va rambursa costurile privind aceste servicii prestate, în conformitate cu prevederile din acorduri separate cu Comandamentul Forței.

Secțiunea IX - SPRIJINUL LOGISITIC

1. Introducere. Sprijinul Logistic acoperă toate activitățile legate de servicii tehnice, asigurarea calității, întreținere, aprovizionare, transport și cele de management al resurselor, necesare pentru susținerea operațiilor. COM HQ NAEW&C Force GK va fi responsabil cu asigurarea sprijinului logistic pentru aeronavele NATO E-3A și sistemele de sprijin, în vederea îndeplinirii CONOPS al SACEUR, precum și a misiunilor. Sprijinul Logistic va fi corespunzător

NECLASIFICAT
20 din 44

concepțiilor de întreținere și aprovizionare aprobate, și totodată, va respecta în măsura maxim posibilă procedurile NATO și STANAG-urile NATO.

2. Responsabilitățile COM HQ NAEW&C Force GK privind Managementul Configurației, în calitate de OAA, sunt detaliate în Secțiunea XI - Gestionarea configurației, a acestui MOU, revizuit. Aspectele legate de Beneficiile Industriale (IB) din domeniul Mentenanței de Nivel Industrial (DLM) sunt prezentate în Secțiunea XII - Beneficii industriale, din prezentul MOU, revizuit. Responsabilitatea națională privind Sprijinul Logistic pentru Componenta britanică revine Marii Britanii.

3. Aranjamente privind planificarea.

a. Încadrarea cu personalul, planificarea și sprijinul în domeniul logistic pe timp de pace se bazează pe CONOPS, PE și deciziile privind bugetul.

b. În ceea ce privește PE, încadrarea cu personalul de logistică va fi planificată conform prevederilor din CONOPS, astfel încât să sprijine 24 ore/7 zile operațiile de rutină în timp de pace.

4. Responsabilități privind sprijinul logistic.

a. COM HQ NAEW&C Force GK. COM HQ NAEW&C Force GK va purta întreaga responsabilitate privind sprijinului logistic legat direct de MSEC și aeronava NATO E-3A, precum și al sistemelor asociate.

b. Comandantul Componentei NATO E-3A. Comandantul Componentei NATO E-3A va răspunde față de COM HQ NAEW&C Force GK pentru îndeplinirea activităților de mentenanță, pregătire și aprovizionare a MOB, precum și FOBs/FOL, în conformitate cu directivele programului NAEW&C. Comandantul Componentei NATO E-3A va răspunde, de asemenea, de întrebuițarea eficientă și sprijinirea FOBs/FOL și a altor locații de exploatare a aeronavelor Componentei NATO E-3A.

c. MSEC. Directorul Șef al MSEC va răspunde pentru îndeplinirea activităților de mentenanță și sprijin pentru soft-ul sistemului pentru misiune, precum și de derularea și integrarea modificărilor solicitate, inclusiv ale componentelor hardware și software, privind Sistemul Electronic pentru Misiune întrebuițat pentru operarea aeronavelor NATO E-3A. De asemenea, va fi responsabil cu procesele Unității de Integrare Continuă a Serviciilor Tehnice și a Proceselor Serviciilor Tehnice Continue a Sistemului pentru misiune.

d. Agencia de Sprijin și Achiziții NATO (NSPA). NSPA va asigura sprijinul logistic direct al Forței, potrivit acordurilor aplicabile. Autoritatea contractantă poate fi delegată NSPA de COM HQ NAEW&C Force GK, pentru îndeplinirea acestei responsabilități.

5. Mentenanța.

a. Mentenanța la nivel organizațional și intermediar a aeronavei NATO E-3A. Mentenanța la Nivel Organizațional și Intermediar va fi realizată la MOB. La FOBs/FOL, mentenanța se va limita la Nivelul Organizațional, excluzând sistemele pentru misiune, pentru aeronavele NATO E-3A.

b. Mentenanța complexă de nivel industrial. COM HQ NAEW&C Force GK este responsabil de îndeplinirea DLM în conformitate cu politicile de acțiune ale NAPMO BOD, astfel cum sunt specificate în MOA privind DLM între NAPMO, NSPO (fostă NAMSO) și SHAPE, la care se va face referire în continuare ca MOA Tri-Partit, din 8 iunie 1989, cu modificările ulterioare.

6. Aprovizionarea.

a. Sprijinul privind aprovizionarea operațională. Componenta NATO E-3A va executa sprijinul privind aprovizionarea operațională a MOB, la FOBs/FOL și a Punctelor de Aprovizionare

Înaintate (FSP) de la Sursele de Reparații (SOR) ale aeronavei, în conformitate cu directivele Comandamentului Forței.

b. Sprijinul privind aprovizionarea de la operatorii economici specializați. NSPA va executa sprijinul privind aprovizionarea DLM pentru SORs DLM, în concordanță cu Contractul DLM și în conformitate cu direcțiile de acțiune stabilite de NAPMO BOD, în baza MOA Tri-Partit privind DLM. Pentru asigurarea sprijinului privind aprovizionarea, NSPA se va conforma directivelor și reglementărilor Force HQ și altor directive și reglementări, precum și prevederilor Secțiunii a XII-a - Beneficii industriale, din acest MOU, revizuit.

7. Transportul. Transportul personalului și al materialelor se va executa prin mijloace adecvate îndeplinirii cerințelor militare. Participanții vor asigura, cât mai posibil, transportul militar național aerian sau la sol, prin suplimentarea acordurilor de transport existente între NSPA și Participanți.

8. Sprijinul reciproc și deservirea pentru zbor reciprocă. În cazul în care o aeronavă NATO E-3A sau o aeronavă a Componentei britanice acționează din baza operațională a celeilalte componente, Componenta sprijinită din cealaltă bază va rambursa Componentei care sprijină diferența de cost rezultată în mod normal în situația în care, Componenta care sprijină ar fi acționat. Astfel de costuri suplimentare vor fi limitate în mod normal la costuri destinate consumabilelor, carburanți și cazarea echipajului. Sprijin reciproc și deservirea pentru zbor reciprocă a E-3A NATO și aeronavele Componentei britanice vor fi asigurate în baza unor acorduri separate. Orice alt sprijin va fi asigurat în conformitate cu NATO STANAG 3113 sau alte proceduri NATO.

Secțiunea X - PRINCIPII ȘI PROCEDURI FINANCIARE

1. Principii generale.

a. Reglementările Financiare ale NATO (NFR), împreună cu Regulile și Procedurile Financiare (FRP) și cu Directivele ACO corespunzătoare vor sta la baza administrării financiare a operațiilor și a sprijinului pentru elementele Forței finanțate de NATO. Odată cu aprobarea NAC a măririi Bugetului O&S în temeiul PO(2016)0382 (INV), bugetul HQ NAEW&C Force GK a fost împărțit în Bugetul pentru Aprovizionare (Codul Buget (BC) 162), pentru furnizarea aeronavei AWACS de către NATO pentru folosință (fiind finanțată de statele NAPMO) și Bugetul pentru Angajare (BC 163) care este destinat flotei AWACS, pentru sprijinul NATO, fiind finanțat de statele NATO, iar Regatul Unit și Franța furnizează contribuții în natură, în conformitate cu aranjamentele existente.

b. Regatul Unit va contribui la costurile Comandamentului Forței cu o sumă anuală egală cu contribuția sa din 2015 în cadrul bugetului de Comandă al Forței NAEW&C, ajustat la rata de creștere a inflației.

c. Toate statele care se alătură acordurilor extinse de O&S vor contribui la finanțarea rămasă a NAEW&C Force HQ și a Componentei E-3A, în conformitate cu costurile bugetului militar, așa cum a fost convenit de Consiliu cu PO(2015)0565-REV1; -AS1. Orice ajustare rezultată a contribuției financiare a statelor privind participarea la NAPMO va fi gestionată de NAPMO BOD.

NECLASIFICAT
22 din 44

d. Cele două elemente bugetare ale acordului extins de O&S vor urma regulile și procedurile normale ale bugetului militar, în conformitate cu deciziile luate de statele implicate în finanțarea elementului respectiv (C-M(80)58(1), C-R(80)35, punctul II, C-M(82)14). NAPMO va acționa ca Grup de Lucru al Experților Tehnici Naționali în cadrul Comitetului pentru Bugetare pentru verificarea tehnică a elementului de provizii. Elementul de angajare va fi verificat de către toate națiunile participante.

2. Organizarea financiară.

a. NAPMO BOD își va asigura poziția conform Bugetului pentru Aprovizionare (BC 162), în vederea susținerii și modernizării capacității NAEW&C Force și va oferi îndrumări privind Bugetul pentru Angajare (BC 163). Această poziție va fi transmisă Controlorului Financiar al NAEW&C Force.

b. NAPMO BOD va acționa ca Grup de Lucru al Experților Tehnici Naționali la Comitetul pentru Bugetare pentru verificarea tehnică a elementului „aprovizionare”. BC, ținând cont de poziția NAPMO BOD, va analiza cele două estimări bugetare anuale (Aprovizionare și Angajare) depuse de ACO. Ulterior, Consiliul pentru Politica și Planificarea Resurselor (RPPB) va recomanda bugetele aprobate de BC spre aprobare de către NAC.

c. Controlorul Financiar ACO își va exercita atribuțiile de supervizare totală asupra aspectelor bugetare și financiare (excluzând Componenta britanică) în conformitate cu NFRs.

d. Controlorul Financiar HQ NAEW&C Force GK își va îndeplini funcțiile în conformitate cu NFRs pentru bugetele HQ NAEW&C Force GK.

3. Bugetele.

a. Buget pentru Aprovizionare O&S (BC162). Bugetul HQ NAEW&C Force GK O&S privind rolurile și funcțiile direct asociate cu furnizarea capacității NATO E-3A se află sub controlul (și finanțarea) statelor care participă la Programul NATO E-3A (statele NAPMO). Elementele Bugetului O&S sunt incluse în anexa B, sub rezerva următoarelor:

(1) Costurile Programului de Aeronavigabilitate Tehnică. Cheltuielile funcționării TAA vor fi planificate în cadrul Bugetului pentru Aprovizionare al NAEW&C Force, în absența oricărei alte surse de finanțare.

(2) Costurile Managementului Configurației. Modificările Managementului Configurației la Sistemul NATO E-3A vor fi finanțate de la Bugetul NATO corespunzător. Consiliul Director al NAPMO va fi informat cu privire la orice modificări care depășesc limitele bugetare aprobate și care pot face obiectul unor cereri suplimentare. Modificările care nu pot fi finanțate în cadrul Bugetului pentru Aprovizionare O&S va fi trimis către SHAPE pentru finanțarea necesară.

b. Bugetul O&S pentru Angajare (BC163). Bugetul O&S al HQ NAEW&C Force GK atribuit elementelor care nu sunt identificate în mod specific ca fiind atribuite Bugetului pentru Aprovizionare este inclus în Anexa B. Acestea includ costurile pentru funcționarea MOB/FOBs/FOL, operațiunile de zbor și plata forței de muncă civile.

c. Programul NATO de Investiții pentru Securitate (NSIP). Solicitățile de finanțare pentru facilitățile de infrastructură a Forței, care sunt eligibile pentru finanțarea NSIP, vor fi prezentate în conformitate cu criteriile și standardele NATO aprobate.

4. Principii financiare.

a. Asistență Națională. Participanții vor oferi toată asistența necesară pentru a minimiza costurile O&S ale Forței.

b. Cotele Participanților.

(1) Fiecare Participant va contribui, în funcție de disponibilitatea fondurilor și va fi creditat pentru cota proprie la O&S pentru elementele Forței finanțate de NATO, în conformitate cu NFRs. Cota din contribuțiile naționale legate de aspectele mai sus menționate, va fi contabilizată și identificată separat.

(2) În ceea ce privește contribuțiile financiare ale Regatului Unit la O&S ale Forței, Regatul Unit va asigura plata unei sume forfetare în Bugetul pentru angajare, aferentă cotei sale de contribuție la cheltuielile O&S pentru Comandamentul Forței. Ca stat CiK, Regatul Unit nu este și nu va fi în nicio circumstanță responsabil pentru costurile asociate cu O&S ale Componentei NATO E-3A, inclusiv în ceea ce privește costurile asociate cu încheierea activității, în cazul în care Forța își încetează activitatea. Acest nivel de răspundere se va aplica și în situația în care Regatul Unit decide să se retragă din Forță.

(3) Contribuția totală a fiecărui stat Participant va fi defalcată pe Codul Bugetar, deoarece fiecare buget este finanțat cu cote diferite. Elementele tabelului sunt exprimate ca o cotă procentuală din costul bugetar al elementelor Forței finanțate de NATO, defalcat pe Bugetul pentru Aprovizionare și Bugetul pentru Angajare. Suma forfetară a Regatului Unit este luată „din partea superioară” a Bugetului pentru Angajare și apoi se vor aplica procentele. Defalcarea bugetului este atașată ca Anexă C la prezentul MOU, revizuit, și Bugetul de Angajare poate fi modificat după cum este necesar pe baza deciziilor viitoare ale NAC privind Codul Bugetar 163.

(4) Bugetele anuale nu vor depăși plafonul aprobat de NAC în conformitate cu propunerea de resurse pe termen mediu (MTRP).

(5) Cerințele privind finanțarea pentru sprijinul național specific al personalului militar SNRs/NSEs repartizat Forței (de ex., sprijinul administrativ național și facilitățile interne, cum ar fi NSE, cazarea și asistența medicală) intră în sfera de responsabilitate a Participantului respectiv. Excepțiile vor fi specificate într-o directivă NATO (de ex., examinarea fizică pentru zbor a personalului eligibil).

c. Solicitarea privind contribuțiile și plata fondurilor.

(1) SHAPE va solicita contribuțiile de la participanți prin Controlorul Financiar ACO.

(2) Solicitățile de fonduri care trebuie să acopere costurile suplimentare ale O&S care depășesc bugetul aprobat, vor fi transmise BC, prin intermediul unei solicitări de suplimentare a bugetului.

(3) Dacă este necesar, SHAPE va cere Participanților să contribuie cu fonduri suplimentare, care să acopere pretențiile prevăzute în paragraful 5, din Secțiunea V - Aspecte legale ale forței, din prezentul MOU, revizuit.

NECLASIFICAT
24 din 44

(4) Dacă este necesar ca elementele Forței, finanțate de NATO, să acționeze cu o frecvență care depășește nivelul operațional obișnuit, stabilit de plafonul bugetar, în perioadele de alertă și/sau urgență, SACEUR are autoritatea de a autoriza astfel de niveluri operaționale și cheltuielile necesare pentru susținerea nivelului operațional cerut, până când BC poate fi convocat și poate aproba cheltuielile excedentare și cerințele bugetare suplimentare. Participanții își vor împărți aceste costuri conform celor descrise mai sus.

d. Costurile cu personalul militar. Cheltuielile pentru asigurarea personalului militar pentru Forță, vor fi acoperite de Participantul care asigură respectivul personal.

Secțiunea XI - MANAGEMENTUL CONFIGURAȚIEI

1. Managementul Configurației (CM) va fi realizat pentru toate sistemele aeriene, hardware-ul, software-ul, simulatoarele și echipamentul de sprijin dedicat, destinate Forței, din dotarea Componentei E-3A NATO. Regatul Unit va fi responsabil de CM al aeronavelor Componentei britanice.

2. Comisia Unică de Control al Configurației. Comisia Unică de Control al Configurației (SCCB), care gestionează configurația de bază certificată a NATO E-3A, va fi co-prezidată de OAA și TAA și va cuprinde reprezentanți ai Comandamentului Forței, Componentei E-3A și NAPMA. NSPA și alte organizații mandatate E-3A pot dobândi statut de membru, cu aprobarea NAPMO. Regatul Unit va fi invitat în calitate de observator. Toate modificările propuse cu privire la configurația de bază certificată a sistemului NATO E-3A, inclusiv modificările temporare, trebuie să fie analizate de SCCB.

3. Autoritatea CM. Participanții au stabilit care sunt autoritățile CM. TAA va avea autoritatea de a aproba modificări ale configurației de bază certificate, inclusiv modificări temporare ale sistemului E-3A, cât și ale mijloacelor controlate din dotare, din configurația corespunzătoare. OAA va avea autoritatea de a aproba modificări privind operațiile și sprijinul care să nu influențeze configurația de bază pentru sistemul E-3A din dotare, cât și ale mijloacelor aferente controlate din dotare.

a. BOD este autoritatea delegată pentru stabilirea și promulgarea responsabilităților și autorităților CM. BOD emite îndrumări suplimentare în numele Participanților la MOU. Aceste îndrumări ale BOD sunt atașate în Anexa A a acestui MOU, revizuit, și înlocuiește și abrogă responsabilitățile cuprinse în MOU privind Aeronavigabilitatea și Managementul Configurației, pentru aeronava NATO AEW&C E-3A Sentry, din 4 iunie 2012.

b. Modificările care afectează capacitatea COM NAEW&C Force de a sprijini NATO în cerințele operaționale vor fi înaintate autorității NATO corespunzătoare, înainte de aprobare și vor fi transmise NAPMO, după caz.

4. Interoperabilitatea.

a. Se va menține interoperabilitatea cu alte sisteme NATO, în special cu Sistemul de Comandă și Control Aerian (ACCS). În cea mai mare măsură posibilă, se vor depune eforturi pentru asigurarea interoperabilității dintre Forță și sistemele naționale cu care Forța poate interfera. Regatul Unit va răspunde de interoperabilitatea dintre aeronavele Componentei britanice cu aeronavele NATO E-3A.

b. Modificările care afectează interoperabilitatea aeronavelor NATO E-3A vor fi trimise, anterior aprobării, autorității NATO corespunzătoare și vor fi înaintate NAPMO, după caz.

c. Modificările care nu pot fi finanțate din bugetul O&S, vor fi transmise SHAPE, în vederea obținerii finanțării necesare, în conformitate cu paragraful 5 al prezentei Secțiuni.

5. **Finanțarea.** Modificările de configurație la sistemul NATO E-3A vor fi finanțate prin bugetul NATO corespunzător. NAPMO va fi informat în legătură cu orice modificare care depășește limitele bugetului aprobat și care poate face obiectul unei solicitări suplimentare.

6. **CM al echipamentului nespecific al aeronavelor Componentei NATO E-3A.**

a. CM pentru NPE din dotarea NATO intră în sfera de responsabilitate a COM HQ NAEW&C Force GK, cu excepția cazului în care se specifică altfel în MOA al națiunii gazdă pentru MOB, FOBs și FOL. Aprobarea modificării configurației pentru NPE din dotarea NATO va urmări aceleași cerințe și principii de finanțare, prezentate mai sus.

b. În măsura posibilităților, CM a NPE, din dotarea națiunii gazdă, întrebuințat în sprijinul Forței, intră în sfera de responsabilitate a națiunii gazdă.

Secțiunea XII – BENEFICII INDUSTRIALE

1. Beneficiile industriale (*IB-Industrial Benefits*) care sunt urmarea achiziționării tuturor bunurilor și serviciilor de la buget (excluzând Componenta britanică) vor fi împărțite de acei Participanți care contribuie la Bugetul pentru Aprovizionare,¹² conform următoarelor principii:

a. Achiziționarea produselor și serviciilor se va face pe bază competitivă, cu excepția cazului în care se stabilește altfel.

b. Achiziția se va limita la firme localizate în statele NAPMO, luându-se în considerare cotele din contribuțiile naționale și politica NAPMO BOD privind IB.

c. Este în avantajul efortului de colaborare să se reducă la minimum costurile O&S.

2. Mentenanța complexă de nivel industrial (DLM) pentru aeronavele și sistemele de sprijin din dotarea Componentei NATO E-3A va fi achiziționată printr-un prim (principal) contractor selectat de NAPMO BOD, avantajele directe și indirecte obținute din activitatea industrială fiind distribuite de contractorul principal sucontractorilor calificați, în vederea îndeplinirii obiectivelor stabilite de NAPMO BOD.

Secțiunea XIII - SCHIMBUL DE INFORMATII TEHNICE, DREPTURILE UTILIZATORULUI ȘI PROTECTIA INFORMATIILOR TEHNICE

1. **Disponibilitatea și drepturile de proprietate intelectuală.** Disponibilitatea oricăror informații tehnice și toate drepturile de proprietate intelectuală de a întrebuința astfel de informații tehnice, generate prin dezvoltare finanțată de NATO, obținute de și/sau asigurate în alt mod pentru NATO, în sprijinul Comandamentului Forței NAEW&C GK, va rămâne în vigoare în continuare, pentru

¹² Defalcarea în două bugete lasă toate elementele în prezent supuse partajării beneficiilor industriale aranjamente aflate sub responsabilitatea statelor NAPMO.

NECLASIFICAT
26 din 44

durata de viață operațională a sistemului, cu excepția cazului în care există alte prevederi în contractul, aranjamentul sau acordul de achiziții aplicabil.

2. Informații tehnice generate de NATO.

a. Referitor la orice contract care s-ar putea încheia în numele Forței, fiecare deținător de drepturi va asigura disponibilitatea oricărei informații tehnice generate prin eforturile de dezvoltare finanțate de către NATO (indiferent de tipul contractului), pentru toți ceilalți deținători de drepturi, fără costuri suplimentare, obiect al acelorași drepturi și restricții, în aceleași condiții în care deținătorul de drepturi furnizor ar fi îndreptățit la propria solicitare.

b. În măsura în care are dreptul de a acționa astfel, fiecare deținător de drepturi se va asigura prin contract că toți ceilalți deținători de drepturi au dreptul de a întrebuința și au întrebuințat informațiile tehnice menționate la paragraful 2.a din această secțiune pentru obiectivele Comandamentului Forței NAEW&C GK și pentru Scopurile de Apărare ale Participanților la MOU, fără plata suplimentară către contractori.

c. Participanții la MOU recunosc că NAPMO și Forța HQ NAEW&C GK pot deține informații tehnice privind dezvoltările tehnologice și de software finanțate în cadrul programului. Participanții la MOU acceptă că utilizarea și publicarea tehnologiilor și software-ului finanțate în cadrul programului, pot fi limitate la utilizarea și publicarea pentru Comandamentul Forței NAEW&C GK și NAPMO.

d. NAPMO și Comandamentul Forței HQ NAEW&C GK își vor administra propriile informațiile tehnice, pentru a le asigura protecția, întrebuințarea eficientă și controlul exporturilor.

e. NAPMO și Comandamentul Forței NAEW&C Force GK vor autoriza întrebuințarea, în mod corespunzător, de către Participanții la MOU, a informațiilor tehnice. Utilizarea sau publicarea obiectivelor programului, care nu se referă la NAEW&C sau la scopurile de apărare, vor face obiectul condițiilor care urmează să fie convenite de către Participantul care solicită și NAPMO sau HQ NAEW&C Force GK.

3. Informații tehnice deținute de un Participant la MOU.

a. În măsura în care au dreptul să o facă, Participanții vor asigura disponibilitatea pentru alți deținători de drepturi, a oricăror informații tehnice deținute de oricare dintre Participanți, necesare pentru operarea și sprijinirea avioanelor Componentei E-3A NATO.

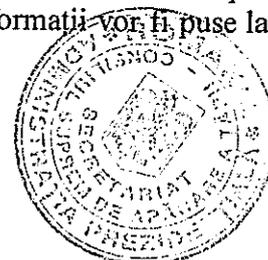
b. În măsura în care poate să acționeze astfel, fără a crea obligații pentru o terță parte, Participantul responsabil se va asigura că deținătorii de drepturi pot întrebuința și au întrebuințat informațiile tehnice la care se face referire în alineatul 3.a, vizând scopurile de apărare pentru derularea operațiilor și sprijinirea avioanelor Componentei NATO E-3A, fără plăți suplimentare.

4. Informații tehnice deținute de industrie.

a. Autoritățile corespunzătoare ale NATO vor asigura deținătorilor de drepturi disponibilitatea oricăror informații tehnice deținute de industrie, în măsura în care astfel de informații sunt solicitate pentru exploatarea, sprijinul și modificarea aeronavelor NATO E-3A, împreună cu dreptul de a întrebuința și de a fi întrebuințat astfel de informații tehnice în scopul exploatării, sprijinirii și modificării în termeni corecți și rezonabili. Aceste informații vor fi puse la

NECLASIFICAT

27 din 44

dispoziție în caz de necesitate, la solicitarea NATO sau a Participanților. Dacă astfel de informații nu sunt disponibile, autoritatea NATO responsabilă va înștiința imediat Participanții.

b. Autoritatea NATO responsabilă va depune toate eforturile pentru a cere contractorilor săi să identifice:

(1) Orice informații tehnice existente, deținute sau controlate de aceștia și care ar putea fi solicitate în scopul exploatarii, sprijinirii și modificării aeronavelor NATO E-3A;

(2) Orice obligații existente sau propuse prin prisma acestor informații tehnice, față de care aceștia sunt sau pot fi implicați și care ar putea afecta disponibilitatea pentru scopurile legate de aeronavele NATO E-3A;

(3) Orice informații tehnice deținute sau controlate de terți, care ar putea fi solicitate în scopul exploatarii, sprijinirii și modificării aeronavelor NATO E-3A, în măsura în care contractorul este sau se poate presupune în mod rezonabil că este încunoștințat în legătură cu astfel de informații.

c. Prevederile paragrafului 4.b. din prezenta secțiune vor fi incluse în contracte în momentul atribuirii acestora, cu cerința de a se insera prevederi similări în contractele subsecvente.

5. Observații generale cu privire la informațiile tehnice

a. Prevederile paragrafelor 2 - 4 din această secțiune se vor aplica tuturor contractelor inițiate pentru exploatarea, sprijinirea și modificarea aeronavelor NATO E-3A.

b. În conformitate cu Acordul NATO privind comunicarea, în scopuri de apărare, a informațiilor tehnice, încheiat la 19 octombrie 1970, sau cu orice altă revizuire ulterioară, orice informație tehnică furnizată cu caracter de confidențialitate în acest MOU, revizuit, va fi marcată în mod clar de deținătorul de drepturi care a creat-o, cu o inscripție restrictivă, care stabilește natura oricărei confidențialități, inclusiv utilizarea pe care o pot avea astfel de informații tehnice; orice limitări privind întrebuințarea sau divulgarea, precum și identitatea deținătorului original de drepturi. În cazul în care informațiile tehnice, prin natura lor, nu pot fi marcate printr-o astfel de inscripționare restrictivă, primitorii vor pune la dispoziția inițiatorului identificarea informațiilor tehnice primite, împreună cu o declarație recunoscând confidențialitatea aceluiași informații care ar fi fost incluse în marcarea restrictivă, pentru a satisface necesitățile deținătorului de drepturi inițiator. Fiecare deținător de drepturi va depune toate eforturile pentru a se asigura că informațiile nu sunt utilizate în orice mod care să facă posibilă prejudicierea proprietarului. Daunele produse de deținători terți și care rezultă din întrebuințarea incorectă a informațiilor tehnice, vor fi compensate de deținătorul de drepturi responsabil. Niciun deținător de drepturi nu va răspunde în fața altui deținător de drepturi pentru pretinsa întrebuințare incorectă a informațiilor tehnice care nu sunt marcate sau identificate în conformitate cu prevederile din acest alineat.

c. Atunci când se schimbă informații tehnice confidențiale, marcate în conformitate cu termenii din alineatul 5.b., astfel de informații vor fi utilizate doar în scopul pentru care au fost furnizate, nefiind disponibile pentru terțe părți fără aprobarea scrisă a deținătorului de drepturi inițiator, cu excepția cazului în care aceleași informații există sau trec în domeniul public sau dacă se stipulează altfel în acest MOU.

d. În eventualitatea oricărei pretinse utilizări incorecte a informațiilor tehnice furnizate în conformitate cu acest MOU, deținătorul de drepturi se va consulta cu NAPMO BOD. NAPMO BOD se va pronunța asupra faptelor privind utilizarea incorectă și va face recomandări Participanților în cauză, referitor la diminuarea oricăror efecte dăunătoare.

NECLASIFICAT
28 din 44

e. Rezultatele eforturilor de punere la punct a unei configurații standardizate pentru avioanele NATO E-3A, realizată în comun de NATO-Statele Unite, care a fost finanțată în conformitate cu Declarațiile de Înțelegere (menționate în Secțiunea I, alineatele 3(c), (d) și (e) din MMOU), precum și oricare alte rezultate ale eforturilor de dezvoltare sau modificare, finanțate de NATO, privind configurația standardizată a avioanelor NATO E-3A, realizată în colaborare de NATO și SUA, pot fi întrebuințate pentru orice program NATO E-3A sponsorizat de SUA. Dacă industria sau Guvernul SUA vând unor țări terțe orice articol aferent NATO E-3A, dezvoltat sau modificat în comun de SUA și NATO, astfel de acorduri de vânzare vor asigura recuperarea corespunzătoare a costurilor pentru Participanți, la rata care va fi stabilită de comun acord, de SUA și NAPMO.

f. Deținătorul de drepturi responsabil va face tot posibilul să ceară contractorilor exceptarea tuturor pretențiilor privind plățile pentru licențe legate de utilizarea informațiilor tehnice neidentificate conform paragrafului 4(b) de mai sus.

g. Participanții la MOU recunosc că obligațiile care derivă din acest MOU, revizuit, vor fi implementate în conformitate cu legislația, reglementările naționale proprii și cu politica națională privind publicitatea.

h. Cetățenii din țările care se alătură aranjamentelor extinse O&S vor avea acces la informațiile tehnice referitoare la „Program” și „Aprovizionare” numai în măsura în care este necesar pentru implicarea lor în „Întrebuințarea” capacității E-3A. Utilizarea și protecția „Programului” și „Aprovizionării” informațiilor tehnice vor fi reglementate de termenii și condițiile stabilite de NAPMO. Accesul, protecția și drepturile de utilizator al informațiilor tehnice achiziționate cu fonduri pentru „Aprovizionare” vor fi în conformitate cu limitările și restricțiile aplicabile informațiilor.

Secțiunea XIV – SECURITATEA

1. Standardul minim pentru securitate agreat al NATO, prevăzut în C-M (2002)49, "Securitatea în cadrul Organizației Atlanticului de Nord", cu modificările ulterioare, se vor aplica pentru toate aspectele privind Forța, pentru a asigura un nivel comun de protecție a informațiilor clasificate.

2. „Ghidul de clasificare a Securității E-3A” și Instrucțiunile Programului de Securitate aplicabile, precum și modificările acestora, vor fi revizuite și aprobate, conform cerințelor din documentele corespunzătoare politicii NATO.

3. Nimic din această secțiune nu vizează schimbarea sau modificarea procedurilor de securitate existente privind gestionarea schimbului de informații între NATO și Participanți.

4. Orice schimb de informații în conformitate cu secțiunea VII.3 care include date ce pot identifica sau duce la identificarea unei persoane vor fi tratate și procesate în conformitate cu regulile stabilite de Directiva ACO 015-026, din 17 februarie 2020, sau cea mai recentă versiune a acesteia.

Secțiunea XV – MODERNIZAREA

1. Cerințe operaționale.

a. Cerințele operaționale care impun achiziția de sisteme noi sau modernizarea sistemelor existente, vor fi elaborate de Comandamentul Forței NAEW&C GK. Cerințele operaționale, care pot fi îndeplinite prin modificarea sistemelor din dotare nu fac parte din aria de reglementare a acestei Secțiuni și vor fi prelucrate în conformitate cu secțiunea XI - Gestionarea configurației, din prezentul MOU, revizuit. Responsabilitatea privind modernizarea flotei britanice revine Regatului Unit al Marii Britanii.

b. NAPMA, sub îndrumarea NAPMO BOD și în consultare cu Comandantul Comandamentului Forței NAEW&C GK, va elabora cea (cele) mai viabilă(e) soluție(i) tehnică(e), strategiile privind achizițiile (inclusiv sprijinul logistic pe durata ciclului de viață), precum și aranjamentele de finanțare, în vederea îndeplinirii cerințelor operaționale. Propunerile finale vor fi coordonate de SCs împreună cu Comandantul Comandamentului Forței NAEW&C GK, iar BC va fi înștiințat cu privire la costurile estimative ale ciclului de viață (LCC – Life Cycle Costs), înainte de aprobarea unui proiect sau program de modernizare de către NAPMO BOD.

2. Achiziționarea sistemelor.

a. NAPMA va acționa ca manager de program pentru modernizarea sistemelor și/sau achiziția lor, și va fi responsabilă pentru implementarea efectivă și eficientă a proiectelor sau programelor de modernizare aprobate de NAPMO BOD, inclusiv până la punctul de predare către Comandantul Comandamentului Forței NAEW&C GK.

b. În vederea reducerii la minimum a costurilor pentru programe, în cazurile posibile și potrivite din punct de vedere al însărcinării operaționale și al disponibilității personalului calificat corespunzător, COM HQ NAEW&C Force GK va asigura asistență sub forma furnizării de avioane, echipament și personal, la cel mai mare nivel posibil, pentru etapele din programul de modernizare privind elaborarea, testarea și evaluarea, producția și modificarea. Oricând va fi posibil, Participanții vor pune la dispoziție facilități, precum terenuri experimentale, poligoane de testare, laboratoare, baze operaționale, avioane/nave de sprijin, sprijin pentru mentenanță și aprovizionare și vor asigura servicii guvernamentale pentru executarea programelor și proiectelor de modernizare. Termenii și Condițiile privind facilitățile sau serviciile asigurate vor face obiectul unor acorduri separate.

c. NAPMA, în colaborare cu Comandantul Comandamentului Forței NAEW&C GK, va pregăti asigurarea sprijinului logistic inițial și al instruirii pentru exploatarea sistemelor modernizate, inclusiv asigurarea pieselor de schimb inițiale. NAPMO va stabili capacitățile DLM sau DLM intermediare pentru sistemele modernizate nou intrate în dotare.

d. Costurile asociate cu implementarea programelor de modernizare vor fi suportate de Participanții la MOU prin bugetele de achiziții. Cu toate acestea, anumite costuri pot fi finanțate prin bugetele O&S, pe baza matricei transparente de distribuire a costurilor, stabilită prin acord între NAPMA și Comandamentul Forței NAEW&C GK, care va fi definită din timp în program, în conformitate cu principiile definite de NAPMO BOD și BC.

3. Transferul de responsabilitate. COM HQ NAEW&C Force GK și NAPMA vor elabora Acorduri de Transfer, pentru a asigura transferul eficient al responsabilităților privind sistemele modernizate.

NECLASIFICAT
30 din 44

Fiecare Acord de Transfer va reflecta data reală a transferului pentru sistemele modernizate și sprijinirea acestora și va include o listă aprobată cu sarcinile restante care trebuie îndeplinite până la finalizarea modernizării. La încheierea proiectelor sau programelor de modernizare, NAPMA va actualiza liniile de bază ale configurației, astfel încât să reflecte modificările implementate.

Secțiunea XVI – SOLUTIONAREA DISPUTELOR

Orice dispută privind interpretarea sau aplicarea prezentului MOU, revizuit, va fi soluționată numai prin consultări între Participanți.

Secțiunea XVII –PREVEDERI GENERALE

1. Admiterea de noi Participanți la prezentul MOU, revizuit.

a. Participarea în sprijinul Forței este deschisă oricărui membru din cadrul Alianței Nord Atlantice, fiind supusă acceptării pe baza unor condiții rezonabile și echitabile, care urmează să fie stabilite de către Participanți. Solicitățile privind participarea la prezentul MOU, revizuit, pot fi făcute oricând. Fiecare solicitare va fi analizată de NAPMO BOD.

b. Contribuția financiară a fiecărei țări care se alătură se va stabili, în general, în conformitate cu principiile de împărțire a costurilor și formulele prezentate în Secțiunea X - Principii Financiare și Proceduri, a acestui MOU, revizuit. Contribuția propusă va fi supusă analizei și negocierii de către NAPMO BOD.

c. În momentul solicitării calității de membru din partea unui alt stat, NAPMO BOD va analiza cea mai bună soluție privind întrebuințarea noii contribuții, fie prin îmbunătățiri care să îndeplinească mai bine cerințele NATO, fie prin reducerea contribuției financiare a Participanților deja existenți.

d. Admiterea se va face printr-o anexă la prezentul MOU, revizuit, ce va fi semnată de toți Participanții la MOU și de țara care se alătură.

e. Admiterea va intra în vigoare de la data ultimei semnături a anexei la prezentul MOU, revizuit, cu excepția cazului în care Participanții la MOU convin altfel.

2. Retragerea statelor participante la MOU din cadrul O&S și încetarea valabilității acestui MOU, revizuit.

a. În cazul în care oricare Participant la MOU consideră că este necesar să se retragă din acesta, va notifica cu promptitudine ceilalți Participanți, iar această problemă va face obiectul consultării neîntârziată a Participanților, pentru a le permite acestora să evalueze toate aspectele și să stabilească urmările. O perioadă de minim 180 de zile trebuie să fie asigurată pentru consultări.

b. Dacă, după consultări, respectivul Participant va mai considera necesar să se retragă, se va aplica următoarea procedură:

(1) Participantul care se retrage va notifica în scris pe ceilalți Participanți, în legătură cu decizia de a se retrage. Retragerea va intra în vigoare doar la data de 1 ianuarie a celui de-al doilea an următor notificării.

(2) Participantul care se retrage își va îndeplini în totalitate obligațiile asumate, până la data retragerii efective.

(3) De asemenea, Participantul care se retrage va plăti toate costurile care, în lipsa deciziei de retragere nu ar fi fost altfel create. În niciun caz, obligația financiară totală a Participantului, privind costurile post-retragere, nu va depăși angajamentul acceptat inițial.

c. Dacă, la retragerea oricărui Participant, Participantii care rămân decid că nu pot să susțină obiectivele Forței și că efortul de colaborare trebuie să se încheie înainte de termen, toți Participantii, inclusiv Participantul inițial care se retrage, vor împărți toate costurile privind oprirea fiecărui element al Forței, inclusiv costurile obișnuite, cât și cele speciale de încheiere, cu aceeași proporție în care au contribuit la bugetele O&S pentru elementul respectiv. Totuși, oricare dintre mijloacele rămase în urma dispunerii de proprietatea Forței vor fi împărțite între Participantii, în conformitate cu procedurile NATO aplicabile.

d. Un Participant care se retrage va continua să păstreze confidențialitatea asupra informațiilor și materialelor clasificate, precum și asupra informațiilor tehnice furnizate în conformitate cu prevederile din Secțiunea XIII - Schimbul de informații tehnice, drepturile utilizatorului și protecția informațiilor tehnice și Secțiunea XIV - Securitatea, ale prezentului MOU, revizuit. În plus, acel Participant își va folosi bunele oficii pentru a asigura că activitatea încredințată prin contract sau sub-contract industriilor naționale proprii va fi continuată, de la data retragerii, dacă se dorește și că va fi plătită de către ceilalți participanți.

e. Un stat care se retrage va avea, de asemenea, drepturile de a exercita, în mod continuu, întrebuințarea informațiilor tehnice, a invențiilor și a materialelor care rezultă din achiziția/exploatarea sistemului, până la data retragerii/încetării efortului de cooperare, în funcție de cel care începe mai devreme, în conformitate cu prevederile acestui MOU.

f. Un Participant care se retrage își va păstra dreptul ca alți Participantii să-i protejeze toate informațiile tehnice sau materialele cu care a contribuit la sistem.

g. Referitor la contribuțiile financiare ale Regatului Unit la O&S al Forței, Regatul Unit răspunde numai de cotele sale fixe la comandamentul Forței. În calitate de participant CiK, Regatul Unit nu este și nu va fi răspunzător, sub nicio formă, pentru costurile asociate cu O&S pentru Componenta NATO E-3A, nici pentru costurile asociate în cazul în care Forța își încheie existența. Acest nivel de răspundere se va aplica în mod egal, în cazul în care Regatul Unit decide să se retragă din Forță.

h. Indiferent de retragerea oricărui Participant la MOU sau de încetarea valabilității a prezentului MOU, revizuit, angajamentele din paragraful 5 din Secțiunea V - Aspecte juridice ale forței, paragraful 3 din Secțiunea VII - Operații, Secțiunea XVI - Soluționarea litigiilor și alineatele 3. și 4. din această secțiune vor rămâne în vigoare.

i. Dacă un participant la MOU este aprobat pentru CiK în cadrul programului, se va cere asistență din partea NAC, iar prezentul MOU, revizuit, va fi modificat în consecință, inclusiv, în ceea ce privește formula de partajare a costurilor din Secțiunea X (Principii Financiare și Proceduri) din prezentul MOU, revizuit.

NECLASIFICAT
32 din 44

3. **Vânzările și transferurile către neparticipanți.** Cu excepția prevederilor din subparagraful 5.d. din Secțiunea XIII - Schimbul de Informații Tehnice, Drepturile Utilizatorului și Protecția Informațiilor Tehnice, din prezentul MOU, revizuit, niciun deținător de drepturi nu poate transfera drepturi, nu poate transfera posesia, nu poate face publice sau vinde informații statelor care nu fac parte din MOU sau oricărui altor terți, cu privire la niciun articol dezvoltat în acest efort de cooperare NATO E-3A, cu excepția autorizării exprese a NAPMO BOD și în condițiile specificate de acesta. În orice situație în care articolele dezvoltate în mod specific în baza contractelor finanțate de NATO, sunt autorizate pentru vânzare către terți, sau informațiile tehnice generate prin eforturile de finanțare ale NATO sunt autorizate pentru atribuire unor terți, acordurile de vânzare sau licențiere vor asigura recuperarea corespunzătoare a costurilor de dezvoltare, de către Participanții la MOU, cu excepția cazului în care această recuperare este exclusă de NAPMO BOD.

4. **Prevederi privind amendarea.** Modificările și amendamentele la conținutul acestui MOU, revizuit, vor fi decise prin acordul Participanților.

5. **Priorități.**

a. În privința aspectelor O&S referitoare la Forță, abordate atât în acest MOU, revizuit, cât și în MMOU, prezentul MOU, revizuit, va prevala asupra MMOU. În cazul conflictului între o prevedere a prezentului MOU, revizuit, și o prevedere din alte documente privind sprijinul Forței, acest MOU, revizuit, va prevala, cu excepția cazului în care NAC decide altfel.

b. În măsura posibilă, prezentul MOU, revizuit, a fost armonizat cu PO(2016)0382, Modalități pentru extinderea participării la NAEW&C. Cu toate acestea, în măsura în care ar exista neconcordanțe, acestea vor fi soluționate în favoarea PO(2016)0382.

6. **Data intrării în vigoare și durata.** Prezentul MOU, revizuit, va intra în vigoare fie la data ultimei semnături a Participanților la MOU, fie la data notificării conform căreia ultimul Participant la MOU a notificat ceilalți Participanți cu privire la finalizarea procedurilor sale interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentului MOU, revizuit, în funcție de care este ultima. Toate aranjamentele din acest MOU, revizuit, vor continua să producă efecte, până la revizuirea MOU sau până când Forța este dizolvată prin decizia unanimă a Participanților. Cu toate acestea, prevederile privind schimbul de informații tehnice și cele de securitate vor rămâne în vigoare și după încetarea MOU.

7. **Limba, copiile și semnătura**

a. Limba de lucru în cadrul Forței este limba engleză.

b. Un exemplar original al acestui MOU, revizuit, va fi semnat numai în limba engleză. SHAPE va păstra originalul, iar copii ale acestuia vor fi distribuite fiecărui Participant. Traducerea acestui MOU, revizuit, în limba unui stat Participant, intră în responsabilitatea statului respectiv.

**A 2-A REVIZUIRE A MEMORANDUMULUI DE ÎNȚELEGERE
PENTRU OPERAȚII ȘI SISTEMUL DE
FORȚA NATO DE AVERTIZARE TIMPURIE ȘI DE CONTROL**

Pentru Guvernul Regatului Belgiei:

Pentru Guvernul Republicii Cehia:

Pentru Ministerul Apărării Regatului Danemarcei:

Pentru Ministerul Federal al Apărării al Republicii Federale Germania:

Pentru Guvernul Greciei:

Pentru Ministerul Apărării al Ungariei:

Pentru Ministerul Apărării Republicii Italiene:

Pentru Guvernul Marelui Ducat al Luxemburgului:

NECLASIFICAT
34 din 44

Pentru Guvernul Regatului Țărilor de Jos:

Pentru Ministerul Apărării Regatului Norvegiei:

Pentru Guvernul Republicii Polonia:

Pentru Guvernul Portugaliei:

Pentru Ministerul Apărării Naționale al României:

Pentru Ministerul Apărării Regatului Spaniei:

Pentru Guvernul Republicii Turcia:

Pentru Guvernul Regatului Unit:

Pentru Guvernul Statelor Unite ale Americii:

NECLASIFICAT
35 din 44

ANEXA A

Responsabilități privind managementul aeronavigabilității și configurației aeronevelor E-3A Sentry NATO AEW & C

Sectiunea I – SCOP

Scopurile prezentei anexe sunt:

1.1 Să precizeze responsabilitățile și autoritățile privind procesul de aeronavigabilitate pentru sistemul NATO E-3A, care este compus dintr-o Autoritate pentru Aeronavigabilitate Operațională (OAA), o Autoritate pentru Aeronavigabilitate Tehnică (TAA) și o Comisie de Analiză pentru Aeronavigabilitate (ARB) pentru flota de aeronave NATO E-3A; și

1.2. Să precizeze responsabilitățile și autoritățile pentru menținerea managementului configurației pentru flota de aeronave NATO E-3A și echipamentele aferente.

Sectiunea II – COMISIA DE ANALIZĂ PENTRU AERONAVIGABILITATE (ARB)

2.1 Este înființată o Comisie de Analiză pentru Aeronavigabilitate (ARB) pentru a sprijini națiunile NAPMO în problemele de aeronavigabilitate legate de flota NATO E-3A. Termenii de referință pentru ARB, inclusiv calitatea de membru, vor fi elaborați în comun de OAA și TAA pentru aprobarea de NAPMO BOD. Responsabilitățile ARB includ:

2.1.1. Efectuarea unei analize anuale a programelor și procedurilor de navigabilitate stabilite de OAA și TAA și raportarea către NAPMO BOD cu privire la observațiile și preocupările sale.

2.1.2. Oferirea de consiliere independentă a NAPMO BOD cu privire la informațiile furnizate semestrial de OAA și TAA, așa cum este menționat în SECȚIUNEA III, paragrafele 3.1.1.f și 3.2.1.g.

Sectiunea III – RESPONSABILITĂȚI DE AERONAVIGABILITATE ALE NE-3A

3.1 Responsabilitățile Comandantului Forței:

NECLASIFICAT
36 din 44

3.1.1. Comandantul Forței este Autoritatea pentru Aeronavigabilitate Operațională (OAA) pentru flota de aeronave NATO E-3A. În conformitate cu O&S MOU, revizuit, OAA este responsabilă pentru:

- a) Elaborarea și implementarea programului și procedurilor de aeronavigabilitate operațională pentru flota de aeronave NATO E-3A;
- b) Aprobarea derogărilor și excepțiilor de la criteriile aplicabile de navigabilitate operațională pentru sistemul NATO E-3A, așa cum sunt definite în documentele de implementare;
- c) Certificarea aeronavigabilității operaționale a capabilității NATO E-3A;
- d) Asigurarea ca întreținerea și exploatarea flotei NATO E-3A și a echipamentelor aferente să fie în conformitate cu baza de certificare (navigabilitate continuă);
- e) Sprijinirea TAA în implementarea procedurilor și criteriilor tehnice de navigabilitate; și
- f) Informarea NAPMA GM sau a reprezentantului său delegat cu privire la toate problemele obișnuite de navigabilitate prin schimbul de informații privind flota NATO E-3A în zona lor de responsabilitate; și informarea semestrială a NAPMO BOD cu privire la aeronavigabilitatea operațională a flotei de aeronave NATO E-3A, folosind rapoarte, date, rezumate sau alte informații care descriu cel mai bine starea și problemele OAA.

3.2. Responsabilitățile directorului general NAPMA:

3.2.1 Autoritatea pentru Aeronavigabilitate Tehnică (TAA) este directorul general al NAPMA, sprijinit de inginerul șef NAPMA. TAA este responsabil pentru:

- a) Dezvoltarea și implementarea programului și procedurilor de aeronavigabilitate tehnică a NATO E-3A, inclusiv gestionarea modificărilor relevante și a proceselor (OSS&E) operaționale, de siguranță, de conformare și de eficacitate;
- b) Aprobarea documentației de certificare/recertificare tehnică a aeronavigabilității;
- c) Aprobarea derogărilor și excepțiilor de la criteriile aplicabile din Mil-HDBK-516, Criteriile de certificare a aeronavigabilității;
- d) Certificarea aeronavigabilității tehnice;
- e) Controlul bazei de certificare pentru aeronavigabilitatea tehnică în conformitate cu managementul modificărilor relevante și procesele OSS&E;
- f) Sprijinirea OAA în implementarea procedurilor și criteriilor de aeronavigabilitate operațională; și

g) Informarea Comandantului Forței sau a reprezentantului său delegat cu privire la toate problemele obișnuite de aeronavigabilitate prin schimbul de informații referitoare la flota E-3A NATO în aria lor de responsabilitate; și informarea semestrială a NAPMO BOD cu privire la aeronavigabilitatea tehnică a flotei de aeronave NATO E-3A, utilizând rapoarte, date, rezumate sau alte informații care descriu cel mai bine starea și problemele TAA.

Sectiunea IV – RESPONSABILITĂȚILE PRIVIND MANAGEMENTUL CONFIGURAȚIEI SISTEMULUI NE-3A

4.1 Participanții la O&S MOU, revizuit, au desemnat Comandantul Forței ca Autoritate pentru Managementul Configurației (CMA) pentru aeronavele NATO E-3A și pentru echipamentele de sprijin aferente. Aceste funcții au fost gestionate de Comisia Unică de Control a Configurației al NATO E-3A (NCCB), prezidat de Comandantul Forței sau de reprezentantul său delegat.

4.2. În conformitate cu Acordul de achiziție, MMOU, modificat, și O&S MOU, revizuit, statele NAPMO au stabilit NAPMA ca organizație responsabilă pe perioada modernizării sistemelor pentru gestionarea configurației sistemelor afectate, în conformitate cu orientările politicii NAPMO BOD. Această responsabilitate a fost exercitată prin Comisia Unică de Control a Configurației (CCB) NAPMA, prezidat de Directorul General NAPMA, sau de reprezentantul său delegat.

4.3 NAPMO și SHAPE au convenit în MOU privind responsabilitățile de management al aeronavigabilității și configurației pentru aeronavele NATO AEW&C E-3A Sentry, din 4 iunie 2012, să fuzioneze Comisia de Control a Configurației NATO E-3A (NCCB) și Comisia Unică de Control a Configurației NAPMA Board (CCB) într-o singură Comisie Unică de Control a Configurației (SCCB), gestionând configurația de bază certificată a aeronavelor NATO E-3A. OAA și TAA prin reprezentanți ai Comandamentului Forței, Componenta E-3A și NAPMA vor deține co-președinția SCCB. NSPA și alte organizații ale părților interesate ale NATO E-3A pot fi aprobate pentru calitatea de membru de către NAPMO. Toate modificările propuse pentru configurația de bază certificată a sistemului NATO E-3A, inclusiv modificările temporare, trebuie să fie revizuite de SCCB.

4.3.1 În sensul prezentei anexe, configurația de bază certificată a sistemului NATO E-3A înseamnă:

NECLASIFICAT
38 din 44

a) Pentru articolele software, configurația care este documentată într-un document de descriere a versiunii pentru fiecare element de configurare software; și

b) Pentru elementele hardware, inclusiv cele cu firmware încorporat, configurația este documentată de programul de modificare și integrare AWACS (AMIP) și definită în documentul de certificare D204N-14772-XX al configurației de bază a sistemului NATO E-3A. Acest document definește configurația de bază a aeronavei (care include modificările sistemului misiunii) care se reflectă în prezent în documentul Criterii Personalizate de Certificare a Navigabilității (TACC) NATO E-3A, inclusiv configurația de bază a aeronavei (desenele tehnice și schemele circuitelor electrice), buletinele service (TCTO) aplicate flotei NATO E-3A de la ultima versiune completă a NATO E-3A, și alți identificatori ai programelor/articolelor care au modificat configurația aeronavei NATO E-3A la configurația actuală aprobată, ținând cont de reperul de fabricație inițial, și de toate reperatele contractate inclusiv documentația/desenele asociate acestora. Orice modificări ulterioare ale configurației vor fi certificate separat, urmând a fi incluse în configurația de bază ulterior vor fi actualizate criteriile de certificare a navigabilității și documentația asociată.

4.4 În conformitate cu O&S MOU, revizuit, interoperabilitatea va fi menținută cu alte sisteme NATO, în special cu Sistemul de Comandă și Control Aerian (ACCS). În cea mai mare măsură posibilă, se vor depune eforturi pentru a asigura interoperabilitatea între Forța și sistemele naționale cu care Forța poate interacționa.

4.5 TAA are autoritatea de a aproba modificări ale configurației de bază certificate, inclusiv modificări temporare ale sistemului NATO E-3A și pentru echipamentele din exploatare controlate de configurația aferentă. OAA are autoritatea de a aproba modificări pentru operațiuni și sprijin, așa cum sunt definite în documentele de implementare, care nu afectează configurația de bază certificată pentru sistemul NATO E-3A din exploatare și pentru echipamentele din exploatare controlate de configurația aferentă.

4.5.1 Atunci când există o nevoie operațională stringentă de a folosi o aeronavă NATO E-3A pentru care nu are capacitatea de a se conforma configurației de bază certificată, Comandantul Forței poate emite un permis special de zbor după consultarea cu TAA pentru a se asigura că riscurile tehnice sunt înțelese. Permisele speciale de zbor permit operarea anumitor aeronave dacă riscul operațional este documentat și acceptat de comandantul Forței și monitorizat de OAA.

4.5.2 Modificările care afectează interoperabilitatea NATO E-3A vor fi înaintate autorității NATO corespunzătoare, înainte de aprobare și vor fi transmise NAPMO BOD după cum este necesar.

4.5.3 Modificările care afectează capacitatea comandantului Forței de a sprijini cerințele comandanților strategici sau conceptul de operațiuni vor fi comunicate către SHAPE.

NECLASIFICAT
40 din 44

ANEXA B¹³
Elemente de aprovizionare

Managementul contractelor de către IAMCO¹⁴
Sprijin misiunii civililor internaționali din cadrul NATO
Livrare de materiale (numai pentru articolele aparținând țărilor din cadrul NAPMO)
Furnizarea/elaborarea documentației tehnice referitoare la eforturilor modernizare
Evoluții/îmbunătățiri/modificări viitoare ale software-ului misiunii
Susținerea/sprijinul software-ului actual al misiunii și instruirea aferentă
Autoritatea de navigabilitate tehnică (TAA)
Matricea de partajare a costurilor pentru modernizare zboruri de testare programate și neprogramate

Sisteme de mentenanță E-3A tip DLM - *Depot Level Maintenance* (cadru de zbor, cost fix, ASIP, motoare, Radom-uri, etc.)
Sursa de reparații (SOR) de asistență pentru aeronave (echipamente și sisteme de testare)
Costul aproximativ al sursei de reparații tip DLM
Evoluții/îmbunătățiri/modificări viitoare ale cadrelor de zbor și simulatoarelor; Inginerie
Repararea componentelor
Serviciile flotei, servicii tranzitorii de întreținere a aeronavelor și curățarea aeronavelor
Evoluții/îmbunătățiri/modificări viitoare ale sistemului de misiuni
Asistență administrativă pentru personalul angajat în cadrul serviciului de „Aprovizionare”
A/C referitor la suportul tehnic, cum ar fi Programul de coordonare tehnică al USAF (TCP - Technical Coordination Programme), Capabilitatea Europeană de Sprijin a Inginerie (ESEC - European Based Sustainment Engineering Capability), Programul Internațional de Management al Motoarelor (International Engine Management Programme - IEMP)

¹³ Per PO(2016)0382 (INV)

¹⁴ International Aerospace Management Company conform actualului contract MG2012; printr-un prim (principal) contractant selectat de Consiliul de Administrație al NAPMO pentru orice activitate ulterioară

NECLASIFICAT

41 din 44

Elemente de angajare

Gestionarea contractelor de către NSPA
Toți civilii internaționali din cadrul NATO (cu excepția personalului de sprijinire a misiunii)
Serviciul de transport NAEW
Întreținerea și distribuirea documentației tehnice (Comenzi tehnice, Publicații de zbor, documentație tehnic interactivă)
Instruire pentru software de sprijin și al sistemelor (în afara misiunilor).
Asistență pentru software de sprijin și al sistemelor (în afara misiunilor).
Autoritatea de navigabilitate operațională (OAA- *Operational Airworthiness Authority*)
Costuri operaționale (combustibil pentru aviație/ aeronave, medicale etc.)
Sprijin pentru exerciții
Instruirea echipajelor
Instruire privind realimentarea aer - aer
Mentenanță organizațională și intermediară/piese de schimb/sprijin/recuperare - suport organizațional și contractuant
Simulări de zbor și misiuni (mentenanță și sprijinul contractorilor)
Reparație componente (din 2022)
Serviciile flotei, servicii tranzitorii de întreținere a aeronavelor
Mentenanța și operațiunile sistemului logistic PILS (Programme Integrated Logistics System)
Funcțiile comandamentelor
Personal administrativ temporar
Personalul de sprijin general (LWR)
Sprijin direct de aerodrom (radare dispuse la sol, turn, instalații de stingere a incendiilor etc.)
Costul suportului pentru operarea bazei
Sprijin pentru instalațiile aerodromului/ pentru facilitățile OPS
Vehicule
Instruire pentru suportul OPS
Protecția Forței
Echipamente de manipulare a materialelor/suport logistic divers (inclusiv echipamentul de sol al aeronavei)
Suport administrativ (de exemplu, tipărire, rechizite de birou, călătorii în interes de serviciu)
Laboratorul pentru măsurarea precisă a echipamentelor (PMEL - Precision Measurement Equipment Laboratory)

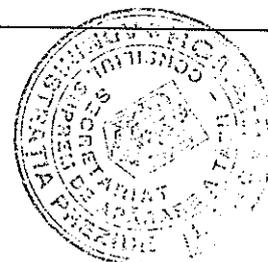
NECLASIFICAT
42 din 44

ANEXA C
Tabelul bugetelor de aprovizionare și de ocupare a forței de muncă

Țara	BUGET DE PROVISIONARE AL COMANDAMENTULUI FORȚEI NAEW&C (@16)	BUGETUL DE OCUPARE AL FORȚEI DE MUNCĂ COMANDAMENTULUI FORȚEI NAEW&C (@28+2)
ALBANIA		0.0837
BELGIA	3.3605	3.0709
BULGARIA		0.3260
CANADA		6.6027
CROAȚIA		0.2891
REPUBLICA CEHĂ	1.3385	1.2232
DANEMARCA	1.9852	1.8142
ESTONIA		0.1083
FRANȚA		(**)
GERMANIA	27.9145	25.5091
GRECIA	0.6141	0.5612
UNGARIA	0.8965	0.8192
ISLANDA		0.0519
ITALIA	7.2076	6.5865
LETONIA		0.1489
LITUANIA		0.2278
LUXEMBURG	0.1071	0.0978
MUNTENEGRU		0.0270
OLANDA	3.7184	3.3979
MACEDONIA DE NORD		0.0721
NORVEGIA	1.4479	1.3231
POLONIA	3.1901	2.9152

NECLASIFICAT
43 din 44

PORTUGALIA	0.6915	0.6320
ROMÂNIA	1.6746	1.5303
SLOVACIA		0.4677
SLOVENIA		0.2119
SPANIA	3.5985	3.2884
TURCIA	1.0547	0.9638
REGATUL UNIT		(**)(*)
SUA	41.2003	37.6501
TOTAL	100	100

(*) Regatul Unit va contribui pentru partea sa din costurile Comanamentului Forței cu o sumă forfetară anuală egală cu contribuția sa din 2015 în cadrul bugetul de comandă al comandamentului Forței NAEW&C. Suma forfetară trebuie ajustată anual în conformitate cu cifra de inflație convenită pentru Germania în ghidul bugetar anual al Comitetul de buget. Celelalte țări vor plăti apoi în funcție de cotele specificate mai sus.

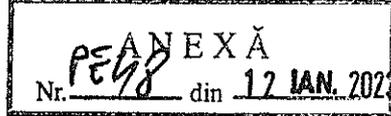
(**) În conformitate cu PO(2012)0050, fiecare țară va plăti contribuțiile în natură conform dispozițiilor curente.”

NECLASIFICAT
44 din 44

NATO UNCLASSIFIED

NAEWC OS MOU Rev 2 – MOU WG
Final 22 June 2022

MEMORANDUM OF UNDERSTANDING

BETWEEN

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF BELGIUM,

THE GOVERNMENT OF THE CZECH REPUBLIC,

THE MINISTRY OF DEFENCE OF THE KINGDOM OF
DENMARK,

THE FEDERAL MINISTRY OF DEFENCE OF THE
FEDERAL REPUBLIC OF GERMANY,

THE GOVERNMENT OF GREECE,

THE MINISTRY OF DEFENCE OF HUNGARY,

THE MINISTRY OF DEFENCE OF THE ITALIAN
REPUBLIC,

THE GOVERNMENT OF THE GRAND DUCHY OF
LUXEMBOURG,

THE GOVERNMENT OF THE KINGDOM OF THE
NETHERLANDS,

THE MINISTRY OF DEFENCE OF THE KINGDOM OF
NORWAY,

NATO UNCLASSIFIED

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF POLAND,

THE GOVERNMENT OF PORTUGAL,

THE MINISTRY OF NATIONAL DEFENCE OF
ROMANIA,

THE MINISTRY OF DEFENCE OF THE KINGDOM OF
SPAIN,

THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF TÜRKIYE,

THE GOVERNMENT OF THE UNITED KINGDOM,

AND

THE GOVERNMENT OF THE UNITED STATES OF
AMERICA

TO REVISE

THE MEMORANDUM OF UNDERSTANDING FOR THE
OPERATIONS AND SUPPORT (O&S)

OF THE NATO AIRBORNE EARLY WARNING AND
CONTROL (NAEW&C) FORCE

AS REVISED ON 27 MARCH 2003

(Short Title: 2nd REVISION OF THE NAEW&C FORCE
O&S MOU)

CONTENTS

<u>Section</u>	<u>Subject</u>	<u>Page No.</u>
	Introduction	1
Section I	Definitions	3
Section II	Acronyms	6
Section III	Purpose and Scope	7
Section IV	Force and Bases	7
Section V	Legal Aspects of the Force	10
Section VI	Command and Control	14
Section VII	Operations	15
Section VIII	Base Support	18
Section IX	Logistics Support	19
Section X	Financial Principles and Procedures	21
Section XI	Configuration Management	24
Section XII	Industrial Benefits	26
Section XIII	Exchange of Technical Information, User Rights and Protection of Technical Information	26
Section XIV	Security	29
Section XV	Modernization	29
Section XVI	Resolution of Disputes	31
Section XVII	General Provisions	31
Annex A:	Airworthiness and Configuration Management Authorities and Responsibilities for the NATO AEW&C E-3A Sentry Aircraft	37
Annex B:	Provision Elements and Employment Elements	41
Annex C:	Provision and Employment Budgets Table	43

INTRODUCTION

1. In December 1978, Defence Ministers signed a Multilateral Memorandum of Understanding (MMOU) (PO/78/132) to acquire in common a North Atlantic Treaty Organisation (NATO) variant of the US E-3 system to meet, together with an Airborne Early Warning (AEW) system to be provided by the United Kingdom in a mixed force concept, the NATO Airborne Early Warning and Control (NAEW&C) requirement.
2. At the same time, NATO nations created and chartered the NATO Airborne Early Warning and Control (AEW&C) Programme Management Organisation (NAPMO), within the framework of NATO, to implement the NAEW&C programme to the best advantage of the NAPMO Nations.
3. Nations agreed in the MMOU to operate and support the NAEW&C Force under a single Force Commander subordinate to the Strategic Commanders (SCs). The Supreme Allied Commander Europe (SACEUR) was appointed as the Executive Agent for the SCs in NAEW&C matters.
4. On 17 October 1980, Headquarters NAEW&C Force Command and the NATO E-3A Component of the Force were established as an international military headquarters.¹ On 17 September 1981 due to an Agreement between the Federal Republic of Germany and Supreme Headquarters Allied Powers Europe (SHAPE), the NATO E-3A Component received the legal status of an international NATO Headquarters (HQ) following the Paris Protocol.² Both entities were reorganized effective on 1 November 2015, into a single successor International Military Headquarters, called HQ NAEW&C Force GK.³
5. The GBR Component was activated on 1 July 1992 as the United Kingdom contribution in kind (CiK) to the mixed force.
6. In June 1985, the NAPMO Board of Directors (BOD) agreed to the acquisition of Trainer/Cargo Aircraft (TCA). On 19 January 1988, the North Atlantic Council (NAC) agreed that the terms and arrangements for the operations and support of the NATO E-3A would apply equally to the TCA and would be in accordance with the provisions of this Memorandum of Understanding (MOU) for Operations and Support of the NATO Airborne Early Warning and Control Force, dated 26 September 1984, as revised on 27 March 2003, and again herein the 2nd Revision. On 22 December 2011 the NAPMO BOD retired the final TCA.
7. The NAPMO Nations subsequently agreed to modernization programmes to upgrade the NATO E-3A system's capabilities to meet the SCs' operational requirements. Details of the modernization programmes are contained in an Addendum to the MMOU, which came into effect on 7 December 1990, and in subsequent amendments thereto.

¹ Activated DPC/R(80)12

² In a form of an Exchange of letters, retroactive from 01.01.1980

³ PO(2015)0422: Reorganization of the NATO Airborne Early Warning & Control Force, 05 August 2015

8. The NATO E-3A aircraft were registered by the Grand Duchy of Luxembourg based on the assurances that the Boeing 707 (B-707) aircraft held a type certificate issued by the United States of America (U.S.) Federal Aviation Administration, that the modifications to the B-707 aircraft; the additional NATO E-3A airframe and sub-system assemblies met U.S. Department of Defence Military Specifications, and that the maintenance of the NATO E-3A would be performed in accordance with the applicable USAF Technical Orders and Manuals.
9. The U.S. Air Force (USAF) airworthiness certification process has evolved to a system which is embodied in the Operational, Safety, Suitability and Effectiveness process, and there is currently a segregation of functions within the USAF between the operational user and the Technical Airworthiness Authority.
10. The undersigned, acting in the spirit of the North Atlantic Treaty, undertook to participate in the support of the operations of the NAEW&C Force under the provisions specified in this MOU, as revised.
11. The NAPMO Nations, exercising their rights as reflected in the NAPMO Charter, will delegate the relevant authorities as specified in this MOU, as revised.
12. With the NAC approval of the Broadening of the O&S budget under PO(2016)0382-AS1 (INV) MODALITIES FOR BROADENING THE NAEW&C PARTICIPATION, this MOU, as revised takes into account arrangements to incorporate all NATO nations participating in supporting the operations of the NAEW&C Programme. To this end, and to clarify roles and responsibilities between the NAPMO Nations and the other nations participating in operations, the HQ NAEW&C Force GK budget has been split into the Provision budget (Budget Code (BC) 162), for the provision of the AWACS aircraft to NATO for use (this is funded by the NAPMO Nations) and the Employment budget (BC 163) which is for the employment of the AWACS fleet in support of NATO which is funded by all NATO nations with the UK providing Contribution in Kind (CiK), and France providing under pre-existing arrangements in accordance with PO(2016)0382. In addition to contributing funds, the effects of participation broadening impact a number of aspects of the NAEW&C program, all of which have been captured in this MOU, as revised.
13. This 2nd Revision reflects changes to NATO Command Structure and the NAEW&C Force structure; reflects broadening of NAEW&C Operations and Support (O&S) participation; incorporates the withdrawal of Canada as a Participant to the NAEW&C programme; and reflects changes to the airworthiness and configuration management processes.

SECTION I - Definitions

Administrative Control (ADCON): Direction or exercise of authority over subordinate or other organizations in respect to administrative matters such as personnel management, supply, services, and other matters not included in the operational missions of the subordinate or other organizations. (ADCON: AAP-6)

Aviation Safety: NATO defines Aviation safety as: ‘The state in which risks associated with flight activities, as well as those related to, or in direct support of the operation of the aircraft, are reduced and controlled to an accepted level.

Classified Information: Any Information- namely, knowledge that can be communicated in any form- or material determined to require protection against unauthorized disclosure and which has been so designated by a security classification. (Ref: C-M(2002)49 Security Within the North Atlantic Treaty Organisation)

COM HQ NAEW&C Force GK⁴: The OF-7 Flag Officer assigned by national authorities as the Commander of the IMHQ (HQ NAEW&C Force GK), and the Head of NATO Body (HoNB).

COM NAEW&C Force⁵: SACEUR designated Functional Commander of the NAEW&C Force, known as the Force Commander.

Defence Purposes: Equipping the armed forces of any MOU Participant, using that equipment throughout the world, repair and overhaul of the equipment, right to dispose of worn out or discontinued equipment.

E-3A Component: The NATO E-3A aircraft, personnel, equipment, and facilities at the NATO E-3A MOB, three FOBs, and the FOL.

Employment Costs / Employment Elements: Costs incurred in employing the NAEW&C capability in support of NATO. Employment Elements are identified in Annex B, and are funded by NATO nations via the “Employment budget” (Budget Code (BC) 163), with two nations providing CiK along current lines.

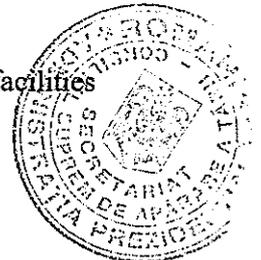
FOBs/FOL: Forward Operating Bases (FOBs)/Forward Operating Location (FOL). FOBs at Aktion, GRC; Trapani, ITA; and Konya, TUR; and an FOL at Oerland, NOR. These are part of the NATO E-3A Component

Force HQ or FHQ: The overarching headquarters of the NAEW&C Force.

GBR Component: The GBR Component aircraft, personnel, equipment, and NATO facilities at the GBR Main Operating Base.

⁴ The same individual discharges the responsibilities of COM NAEW&C Force and COM HQ NAEW&C Force GK.

⁵ The same individual discharges the responsibilities of COM NAEW&C Force and COM HQ NAEW&C Force GK.

Host Nations: The nations in which the Main Operating Base (MOB), FOBs, and the FOL are located.

HO NAEW&C Force GK: An International Military Headquarters (IMHQ) based at Geilenkirchen, Germany comprised of: The Force HQ, the NATO E-3A Component, and the MSEC.

Industrial Benefits (IB): IB are the benefits received by the NAPMO Nations' industries in relation to their nations' contributions.

Just Culture: Finding the right balance between the aviation, judicial and political authorities. A Just Culture has been defined as a culture in which front-line operators and others are not punished for actions, omissions or decisions taken by them that are commensurate with their experience and training, but where gross negligence, wilful violations and destructive acts are not tolerated.

Life Cycle Costs: Sum of all recurring and one-time (non-recurring) costs over the full life span of the NATO E-3A weapon system including its flight and mission relevant sub-systems (e.g. ground systems, synthetic training facilities). This includes but is not limited to purchase price, installation cost, operating costs, maintenance, sustainment, upgrade costs, and final disposal.

Main Operating Base, MOB: Refers to the NATO E-3A MOB at Geilenkirchen, DEU, distinct from the GBR Component Main Operating Base.

Mission Systems Engineering Centre (MSEC): MSEC is responsible for providing industry-standard software engineering services for the E-3A aircraft on-board Mission System and Mission Sensor Systems, for the E-3A Ground Support Systems, and for related on-site engineering facilities and test laboratories.

MOU Participants: The NAPMO Nations, as signatories to this MOU, as revised.

NAEW&C Force Aircraft: E-3A and GBR Component Aircraft and any programme-contracted transport aircraft.

NAEW&C Force: The operational NATO Force comprised of the Force HQ, the NATO E-3A Component, the GBR Component, and the MSEC, also called the Force.

Non-Peculiar Equipment: Aircraft non-peculiar equipment, or equipment not being part of the E-3A baseline, but used in support of the operation or sustainment of the aircraft by the Host Nation, the NATO E-3A Component, or MSEC.

Operational Command (OPCOM): The authority granted to a commander to assign missions or tasks to subordinate commanders, to deploy units, to reassign forces, and to retain or delegate operational and/or tactical control as the commander deems necessary. Note: It does not include responsibility for administration. (OPCOM: AAP-6)

Operational Control (OPCON): The authority delegated to a commander to direct forces assigned so that the commander may accomplish specific missions or tasks which are usually limited by function, time, or location; to deploy units concerned and to retain or assign tactical control of those units. It does not include authority to assign separate employment of component of the units concerned. Neither does it, of itself, include administrative or logistic control. (OPCON: AAP-6)

Participants: MOU Participants *plus* the NATO nations which are contributing to the operations of the NAEW&C Programme through the application of PO(2016)0382.

Provision Costs / Provision Elements: Costs directly associated with the provision of the NAEW&C capability. Provision Elements remain the responsibility of the NAPMO Nations via the “Provision budget” (Budget Code (BC) 162), and are identified in Annex B.

Rightholder: NATO, NAPMO, MOU Participants, and HQ NAEW&C Force GK, or a part thereof. A Rightholder may have exclusive or non-exclusive rights in Technical Information or any item developed within the NATO E-3A cooperative effort.

Strategic Concept: The NATO Strategic Concept is an official document that outlines NATO’s enduring purpose and nature and its fundamental security tasks. It also identifies the central features of the new security environment, specifies the elements of the Alliance’s approach to security and provides guidelines for the adaptation of its military forces.

Tactical Command (TACOM): the authority delegated to a commander to assign tasks to forces under his command to accomplish the mission assigned by higher authority. TACOM is narrower in application than OPCOM but includes the authority to delegate or retain TACON.

Tactical Control: TACON is the authority normally limited to the detailed and specified local direction of movement and manoeuvre of the tactical force to accomplish an assigned task. TACON does not provide organizational authority or administrative and support responsibilities.

Technical Information: Technical information, technical data packages, manufacturing data packages, data, software (including source code and object code), firmware, hardware, know-how, techniques, trade secrets, intellectual property rights or any similar information useful for the production of a product, provision of a service or the conduct of a programme.

SECTION II – Acronyms

ACCS – Air Command and Control System
ACO – Allied Command Operations
ADCON – Administrative Control
AEW – Airborne Early Warning
AOR – Area of Responsibility
ARB – Airworthiness Review Board
AW – Airworthiness
AWACS – Airborne Warning and Control System (used interchangeably in the vernacular with NAEW&C)
BC – Budget Committee
BOD – Board of Directors
CiK – Contribution in Kind
CM – Configuration Management
CONOPS – Concept of Operations
DLM – Depot Level Maintenance
DOB – Deployed Operating Base
FOB – Forward Operating Base
FOL – Forward Operating Location
FSP – Forward Supply Points
GK – Geilenkirchen
HoNB – Head of NATO Body
IB – Industrial Benefits
LCC – Life Cycle Costs
MC – Military Committee
MMOU – Multilateral Memorandum of Understanding
MOA – Memorandum of Agreement
MOB – Main Operating Base
MOU – Memorandum of Understanding
MSEC – Mission Systems Engineering Centre
MTRP – Mid-Term Resource Plan
NAC – North Atlantic Council
NAEW&C - NATO Airborne Early Warning and Control
NAPMA – NATO AEW&C Programme Management Agency
NAPMO – NATO AEW&C Programme Management Organisation
NATO – North Atlantic Treaty Organization
NAWP – NATO Airworthiness Policy
NFR – NATO Financial Regulations
NFRP – NATO Financial Rules and Procedures
NPE – Non-Peculiar Equipment
NSE – National Support Element
NSIP – NATO Security Investment Programme
NSPA – NATO Support and Procurement Agency
NSPO – NATO Support and Procurement Organisation
OAA – Operational Airworthiness Authority
OPCOM – Operational Command
OPCON – Operational Control
OSS&E – Operational, Safety, Suitability, and Effectiveness
O&M – Operations and Maintenance

O&S – Operations and Support
 PE – Peacetime Establishment
 POL – Petrol, Oil, Lubricant
 RPPB – Resources Policy and Planning Board
 SACEUR – Supreme Allied Commander Europe
 SC – Strategic Commander
 SCCB – Single Configuration Control Board
 SHAPE – Supreme Headquarters Allied Powers Europe
 SNR – Senior National Representative
 SOFA – Status of Force Agreement
 SOR – Source of Repair
 STANAG – NATO Standardization Agreement
 TAA – Technical Airworthiness Authority
 TCA – Trainer / Cargo Aircraft

SECTION III - Purpose and Scope

1. The purpose of this MOU, as revised, is to specify the terms and arrangements under which the NAEW&C Force (hereinafter called the Force) will be operated in support of NATO missions.
2. As a CiK, the GBR Component aircraft are placed under the OPCOM of SACEUR, in accordance with the MOU between the Major NATO Commanders and the United Kingdom.⁶ The support of the GBR Component is a United Kingdom responsibility and will not be addressed in detail in this MOU, as revised except insofar as it may have financial implications for the Force.

SECTION IV – Force and Bases

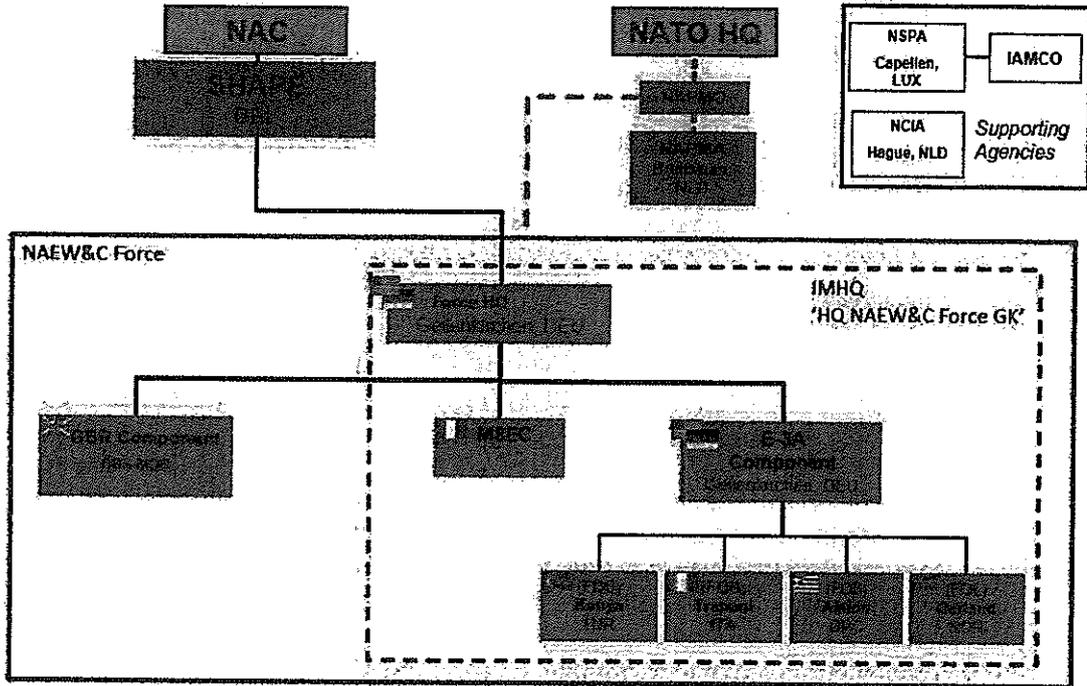
1. The Force consists of the following major elements, as represented in Fig.1, below:
 - a. The Force Headquarters (Force HQ);
 - b. The E-3A Component;
 - c. The GBR Component; and
 - d. The Mission Systems Engineering Centre (MSEC).
2. For organisational purposes, the Force HQ, the E-3A Component (including the 3 FOBs and the FOL), and the MSEC form a single International Military Headquarters, known as HQ NAEW&C Force GK. The Force Commander is also the Commander of the International Military Headquarters (HQ NAEW&C Force GK), and the Head of NATO Body.⁷

⁶ Memorandum of Understanding between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Major NATO Commanders Concerning the Integration of the United Kingdom E-3D Airborne Early Warning System Into the NATO Airborne Early Warning Mixed Force, which entered into effect on 1 November 1989.

⁷ The “Head of NATO Body” is for the purposes of discharging duties and responsibilities in accordance with the NATO Civilian Personnel Regulation.

Figure 1:

3. Roles and responsibilities of the Force.
 - a. COM NAEWC Force, in his/her role as a Force Provider, will provide operational commanders with an interoperable, multinational Airborne Early Warning and Control capability. The Force HQ will ensure the E-3A and GBR Components are supported within the resource framework and guidance given by the NATO AEW&C Programme Management Organisation (NAPMO) Nations.
 - b. The Force HQ is responsible for overall Force governance and the development, promulgation and enforcement of the Force policies, regulations and standards related to the operation of the NAEWC Force. It is also responsible for the operation and sustainment of the NATO E-3A weapon system.
 - c. The E-3A Component Commander is responsible for maintaining the readiness of all elements of the NATO E-3A Component to support operational employment of the NATO E-3A Airborne Warning and Control System (AWACS) aircraft as directed by SACEUR through the relevant Operational Commander. He/she is responsible to the Force Commander for the management and control of all the NATO E-3A Component resources including personnel, aircraft, facilities, supplies and equipment assigned to the Main Operating Base and the Forward Operating Bases and Location assigned to the NATO E-3A Component under formal agreements. The E-3A Component Commander also acts on behalf of the Force Commander executing delegated authority as the Commander of the Main Operating Base (MOB) Geilenkirchen. As part of his delegation as Commander of the MOB Geilenkirchen, under separate agreements, the NATO E-3A Component Commander also exercises control of all FOB/FOL facilities dedicated to the E-3A Component.

d. The GBR Component Commander is responsible for maintaining the readiness of all elements of the GBR Component to support operational employment of the GBR Component as directed by SACEUR through the relevant Operational Commander.

e. The MSEC is responsible for providing industry-standard software engineering services for the NATO E-3A aircraft on-board Mission System and Mission Sensor Systems, for the NATO E-3A Ground Support Systems, and for related on-site engineering facilities and test laboratories.

4. Staffing.

a. NATO International Civilian Staff positions at HQ NAEW&C Force GK will be open to competition by nationals from NATO member nations in accordance with NATO Civilian Personnel Regulations.

b. All military positions are in principle open to all nations having joined the broadened O&S arrangements, except those positions identified in Appendix 4 of PO(2016)0382 which are restricted to NAPMO Nations due to e.g. technical airworthiness, liability, or intellectual property rights issues. The tour length for military personnel will be four years, with three years as a minimum, after successful completion of conversion training. Cost for the military personnel will be borne by the sending nation.

c. Nations providing military personnel will authorise the Commander HQ NAEW&C Force GK and Headquarters personnel to exercise functional command and control over subordinates of all nations. Consistent with Section VI (Command and Control) of this MOU, as revised, nations will direct that their personnel assigned or attached to the NAEW&C HQ or E-3A Component comply with superior orders and instructions irrespective of the nationality of the superior giving them.

(1) Except for functional command and control arrangements, command of military personnel assigned or attached to the Force remains a national responsibility.

(2) The posts of military personnel will be managed in accordance with AAP-16(D) and ACO directives.

d. To facilitate contact between national contingents and the Commander HQ NAEW&C Force GK, nations will designate Senior National Representatives (SNRs) and/or National Support Element Commanders (NSEs) serving at the MOB. Costs specifically related to the SNR and NSE functions and costs of providing national support of military personnel assigned to the Force are the responsibility of the respective nation. Note that exceptions (e.g. for flight physicals examination for eligible personnel) will be specified in NATO directives.

5. Geilenkirchen Air Base and the facilities thereon, which have been made available to NATO by separate agreements between the Federal Republic of Germany and NATO, will remain available for use by NATO as long as NATO requires the use of the base and facilities for the Force.⁸

6. FOBs/FOL and the facilities thereon, including runways and taxiways, which have been made available to NATO by separate agreements between the respective Host Nations and NATO will remain available for use by NATO for as long as NATO requires them for the Force.⁹

SECTION V – Legal Aspects of the Force

1. Status of the Force.

a. HQ NAEW&C Force GK (as defined in paragraph 2. of Section IV (Forces and Bases) of this MOU, as revised, is a NATO International Military Headquarters legally constituted under the 1952 Protocol on the Status of International Military Headquarters Set Up Pursuant to the North Atlantic Treaty (Paris Protocol), signed at Paris on 28 August 1952, and any bilateral agreements supplementing the Paris Protocol, and the Agreement Between the Federal Republic of Germany and SHAPE dated 17 September 1981. The status of military and civilian members of the HQ NAEW&C Force GK, and their dependents, will be governed by the Paris Protocol, the NATO Status of Forces Agreement (SOFA), and applicable supplementary agreements with the Host Nation concerned.

b. The GBR Component is a United Kingdom military entity assigned to NATO as part of the NAEW&C Force, under the OPCOM of SACEUR with TACOM delegated to COM NAEW&C Force (as defined in the Memorandum of Understanding between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Major NATO Commanders Concerning the Integration of the United Kingdom E-3D Early Warning System into the NATO Airborne Early Warning Mixed Force, dated 1 November 1989).

2. Ownership of the Force Property.

a. All property, excluding land, buildings and fixed installations, acquired under the NATO E-3A Co-operative Programme, as it is referred to in the MMOU, with national contributions to the programme or funds authorised by a NATO committee, will be owned by NATO. However, NAPMO will exercise all rights thus enjoyed by NATO.

b. Buildings and fixed installations funded by or put at the disposal of NATO by MOU Participants, other than runways and taxiways at the FOBs and FOL, will be subject to the right of exclusive use by the Force. Host Nation Deployed Operating Bases (DOBs) planning with respect to NAEW&C bases will be considered and coordinated with SHAPE.

⁸ MOA Between the Federal Ministry of Defence of DEU and NAPMO on the Activation of the MOB for the NATO E-3A Component, 25 March 1982

⁹ Currently there is no arrangement for the GBR Component aircraft to operate from FOB Konya.

- c. All property, excluding land, buildings and fixed installations, acquired with Employment Element funds will be owned by NATO, with SHAPE (and the NCIA regarding NCIA-procured CIS equipment) exercising all rights thus enjoyed by NATO. Property procured prior to the broadening of the O&S arrangements will continue to fall under existing NAPMO O&S arrangements. Such property will be disposed of in accordance with applicable NATO procedures.
3. Insignia and Registration of the Aircraft.
- a. NATO E-3A aircraft will be marked and registered in accordance with appropriate laws and regulations of the Grand Duchy of Luxembourg and will bear the NATO emblem.
- b. GBR Component aircraft will bear the appropriate United Kingdom insignia for military aircraft and may bear the NATO emblem.
4. Disposal of Force Property. Property referred to in paragraph 2. of this Section will be disposed of in accordance with applicable NATO procedures.
5. Claims.
- a. All claims will be settled and paid in accordance with the NATO SOFA, the Partnership for Peace (PfP) SOFA, the Paris Protocol, and Further Additional Protocol, to the extent applicable and appropriate.
- b. Claims Relating to Provision Elements.
- (1) All claims arising from activities related to the Provision Elements will be settled in accordance with para Article VIII paragraph 5 of the NATO SOFA and Articles IV and VI of the Paris Protocol.
- (2) For the purpose of subparagraph 5.b.(3) of this Section, the "Receiving State" responsible for settling and paying such claims will be the nation in which the claim arose. The obligation imposed to a "Sending State" will attach to HQ NAEW&C Force GK.
- (3) The cost incurred in paying those claims which are payable under paragraph 3, Article VI of the Paris Protocol, and paragraph 5, Article VIII of the NATO SOFA will be shared between the Receiving State and the Sending State in accordance with subparagraph 5.e.(i) of Article VIII of the NATO SOFA.
- (4) The Sending State share of the cost of paying claims determined in accordance with paragraph 5.b.(1). of this Section will be funded in accordance with the O&S cost sharing formula of the Provision Budget contained in Section X of this MOU, as revised.

NATO UNCLASSIFIED

c. Claims Relating to Employment Elements. All Participants will share in the liability and costs of addressing actions and/or claims which may result from the activities of HQ NAEW&C Force GK with the following understandings:

(1) Claims arising from activities related to the Employment Elements of HQ NAEW&C Force GK in NATO territory will be settled in accordance with Article VIII of the NATO Status of Forces Agreement (SOFA) and the Paris Protocol.

(a) For the purpose of subparagraph 5.c.(1)(b) of this Section, the "Receiving State" responsible for settling and paying such claims will be the nation in which the claim arose. The obligation imposed to a "Sending State" will attach to HQ NAEW&C Force GK.

(b) The cost incurred in paying those claims which are payable under paragraph 3, Article VI of the Paris Protocol, and paragraph 5, Article VIII of the NATO SOFA will be shared between the Receiving State and the Sending State in accordance with subparagraph 5.e.(i) of Article VIII of the NATO SOFA.

(c) The Sending State share of the cost of paying claims determined in accordance with paragraph 5.c.(1). of this Section will be funded in accordance with the O&S cost sharing formula of the Employment Budget contained in Section X of this MOU, as revised.¹⁰

(d) Claims within the scope of paragraph 6 or 7 of Article VIII of the NATO SOFA, and Article VI Paragraph 3 of the Paris Protocol, i.e. claims arising from the activities of employees of HQ NAEW&C Force GK, will be dealt with in accordance with these provisions and those of sub-paragraph (d) of Article IV of the Paris Protocol. Claims for which the HQ NAEW&C Force GK accepts responsibility will be funded in accordance with the cost sharing formula of the Employment Budget contained in Section X of this MOU, as revised.

(2) Claims arising from E-3A Component aircraft accidents will be settled between all Participants, unless the claim can be attributed to the provision of the aircraft by the MOU Participants, in which case the MOU Participants will deal with the claim in accordance with paragraph 5.b. of this Section.

(a) In case of a disputed claim between the Participants and the MOU Participants, attributed to the provision of the capability, the North Atlantic Council will decide, based upon advice of a Claims Committee, on the liability incurred by either the Participants or the MOU Participants.

(b) In the case of claims arising from E-3A Component aircraft accidents in territory of a NATO member and where the Receiving

¹⁰ The formula including the UK for claims arising from activities of the Force HQ; the formula does not include the UK for all other claims (PO(2016)0382).

State's share of the cost of paying the claim exceeds an amount equal to its estimated contribution to the current annual Budget Estimates for the Employment Elements, the amount in excess of this estimated contribution will be funded by the Participants in accordance with the cost sharing formula of the Employment Budget contained in Section X of this MOU, as revised. Consequently, in such cases there will be no recourse to the provision of Article VIII, sub-paragraphs 5.f. of the applicable NATO SOFA.

d. Claims Relating to the activities of GBR Component. All claims relating to the activities of GBR Component will be settled by GBR. Claims arising from the activities of GBR Component in the territory of a NATO or PFP member will be settled in accordance with Article VIII of the applicable NATO or PFP SOFA. For the purpose of such claims the Sending State is the United Kingdom and the Receiving State is the nation in which the claim arose.

6. Overflight.

a. All Participants will provide facilities as laid down in applicable NATO procedures. NAEW&C Force Aircraft will have the right of over-flying and of landing and taking off within the territory of the Participants subject in peacetime to published air traffic control regulations and international rules of the air, and all other agreements specific to the movement of NAEW&C Force Aircraft, and in armed conflict to any applicable provision. Without prejudice to traffic regulations in accordance with international law, no Flight Information Region centre will hamper the movement and operations of NAEW&C Force Aircraft in international airspace.

b. All Participants will exempt the NAEW&C aircraft from any en-route charges or landing fees for the services provided in support to its operations, both in peacetime and in times of crisis. Nations are responsible for ensuring that this exemption is consistent with NATO international obligations and their laws and regulations are properly adapted for this purpose.

c. When required, overflight rights and/or diplomatic clearances of non-participating NATO nations and non-NATO nations and territories will be arranged by the appropriate NATO or national authorities.

7. Taxes, Customs Duties, and Quantitative Restrictions.

a. The MOU Participants acknowledge that it is in their mutual interests that Force activities will be as cost-effective as possible and that the expenditures, and that property and activities will be free from taxes and duties as well as from limitations on quantities of items imported into any MOU Participants' territory for the purpose of accomplishing Force objectives.

b. In particular, MOU Participants will, consistent with all operative international agreements, accord NATO International Military Headquarters and subsidiary bodies involved in the NATO E-3A Co-operative Programme exemption from taxation on the acquisition or holding of property and the acquisition or performance of services (including exemption from value added tax on property and services), as well as

exemption from customs duties and/or export fees on imported/exported property and services.

c. For the purposes of subparagraphs 7.a. and 7.b. of this Section, detailed terms of arrangements are specified in applicable Memoranda of Agreement (MOA) with the Host Nation concerned.

d. All nations joining the broadened O&S arrangements will, consistent with all operative agreements, accord the NAEW&C HQ and E-3A Component exemptions and privileges and immunities in accordance with the 1952 Paris Protocol and applicable Supplementary Agreements, as those derive from the relationship NAEW&C HQ and E-3A Component have with SHAPE.

SECTION VI – Command and Control

1. General. Non-operational activity is conducted under the authority of the Force Commander for the E-3A Component, and the UK supervisory chain for the GBR Component, where applicable working to NATO standards supervised by the Force Commander on behalf of SACEUR. Command and Control of Operational activity is conducted as follows, and as shown in Figure 2, below:

a. OPCOM of the Force is vested in SACEUR. As such, s/he is the authority for the promulgation of collective policy and decisions. This authority will normally be executed through COM NAEW&C Force.

b. The Force HQ is responsible for Force Generation and is the Force Provider to SACEUR.

c. SACEUR has delegated routine OPCON of the Force to COM AIRCOM¹¹.

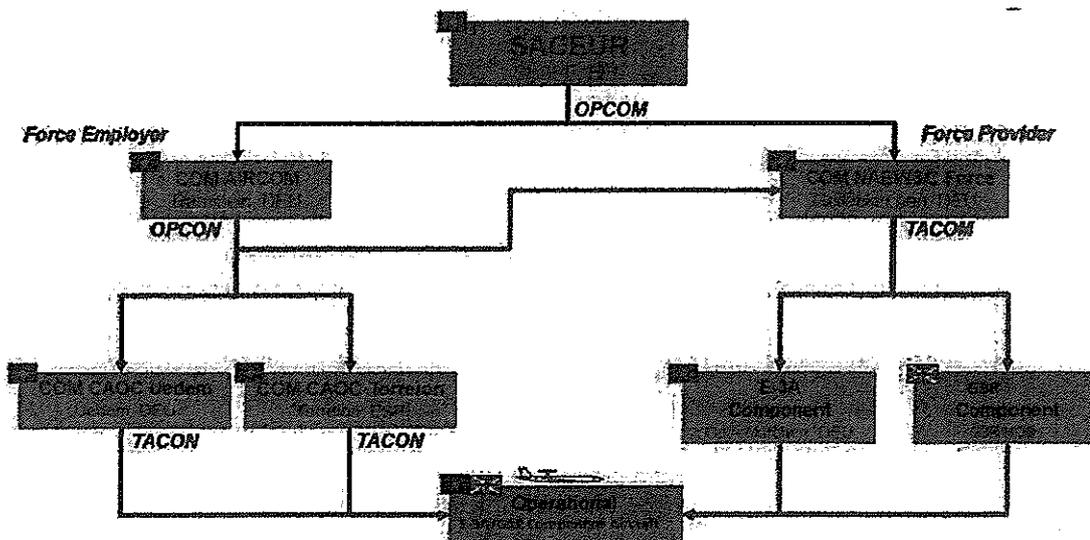
d. COM NAEW&C Force has TACOM over the E-3A Component, and the GBR Component.

e. The detailed arrangements for employment of the Force will be in accordance with SACEUR’s Concept of Operations (CONOPS) for the Force. SACEUR will define Terms of Reference for the designated NATO Commander.

Figure 2:

¹¹ For certain operations, SACEUR as OPCOM authority, may delegate OPCON of the NAEW&C Force to another NATO Commander.

2. National Representation. To facilitate contact between national contingents and COM HQ NAEW&C Force GK, Participants contributing military personnel to the NAEW&C Programme will designate Senior National Representatives (SNRs) / National Support Elements (NSEs) serving at the MOB. See paragraph 4.d. of Section IV (Force and Bases) of this MOU, as revised, for cost information for SNRs/NSEs.

3. Functional Command and Control –The NAEW&C Force. In respect to the carrying out of COM NAEW&C Force’s responsibilities, Participants recognise the necessity of authorising the COM NAEW&C Force and other Force personnel to exercise functional command and control over subordinates. To this end, Participants will direct that their personnel assigned or attached to the NAEW&C Force will comply with orders and instructions from superiors within the Force irrespective of the nationality of the superior giving them, provided that such orders or instructions are necessary for or reasonably ancillary to the carrying out of the mission of the NAEW&C Force; and, that such orders or instructions would be lawful if given under similar conditions by members of their own armed forces. Any alleged failure to comply with such orders or instructions will be reported by or under the authority of the COM NAEW&C Force to the SNR/NSE of the national involved for appropriate national disciplinary or other action.

4. Administrative Control. HQ NAEW&C Force GK is under the administrative control of SHAPE (SACEUR). The Force HQ is subordinate to SACEUR; the NATO E-3A Component and MSEC are subordinate to the Force HQ.

5. Residual Command and Control. Except for functional command and control provisions expressly set forth in this Section, command and control of personnel assigned or attached to the Force will remain a national responsibility.

SECTION VII – Operations

1. General. The Force will be operated with maximum flexibility throughout SACEUR’s Area of Responsibility (AOR) and in support of all other expanded roles and missions assigned by the NAC and directed by the MC. SACEUR will delegate OPCON of

the Force to an appropriate NATO Commander in accordance with Section VI. (Command and Control) of this MOU, as revised. The Force will operate from the MOBs as well as FOBs and the FOL, as specified in Section IV (Forces and Bases) of this MOU, as revised.

2. Mission. The mission of the Force is to provide an immediately available multi-national airborne surveillance, warning and command and control capability in support of Alliance objectives. The mission will evolve in line with the NATO Strategic Concept and will reflect the Alliance's missions for military forces.
3. Exchange of Data and Information. Within the bounds of security classification constraints, all Participants will allow the full and unrestricted transfer and interchange of data and information between the Force aircraft and the ground environment sites located within their territory as well as other ground environment sites as required by the operators situated within the territories of any other Participant. Additionally, Participants will allow maritime and other national forces to transfer and interchange data and information with the Force aircraft whenever such forces are operating with the Force. Data derived from the airborne elements may be made available to non-Participants on terms to be agreed between those nations and the appropriate NATO authorities.
4. Airworthiness.
 - a. The NAPMO MOU Participants have ultimate responsibility for ensuring that the NATO E-3A is airworthy, and for the governance and oversight of an airworthiness system for the NATO E-3A that complies with the requirements of the NATO Airworthiness Policy (NAWP). This governance and oversight shall be undertaken by the NAPMO BOD.
 - b. To support the BOD in the execution of this governance and oversight, an Airworthiness Review Board (ARB) comprising airworthiness specialists from the MOU Participants is established. The ARB will report to the BOD semi-annually on the status of the airworthiness system.
 - c. In order to implement the airworthiness system, an Operational Airworthiness Authority (OAA) and Technical Airworthiness Authority (TAA) have been established. These authorities will be responsible to the BOD for their respective programmes and will undergo the NATO Recognition Process (NRP) in order to be NATO Recognized Airworthiness Authorities within the scope of the NAWP.
 - d. The BOD is delegated the authority to set and promulgate the responsibilities and authorities of the ARB, OAA and TAA. The BOD issues further amplifying guidance to the ARB, OAA, and TAA on behalf of the MOU Participants. This BOD guidance is attached as Annex A to this MOU as revised, and replaces and supersedes the Memorandum of Understanding concerning Airworthiness and Configuration Management responsibilities for the NATO AEW&C E-3A Sentry Aircraft, dated 4 June 2012.
 - e. Notwithstanding the use of the term MOU Participants in paras 4a-d above, the United Kingdom, contributing in kind (CiK), is responsible only for the airworthiness of UK aircraft in accordance with UK national regulations.

5. Flying Operations

a. The NAPMO Nations have delegated responsibility to COM HQ NAEW&C Force GK to act as the Operating Authority for the E-3A Aircraft, responsible for developing, issuing, and maintaining suitable Force and E-3A operating regulations and procedures, and designated the E-3A Component Commander as the Operator of the E-3A Aircraft.

b. NATO E-3A Aviation Safety. COM HQ NAEW&C Force GK and the NAPMA GM are responsible for ensuring that all hazards within their areas of responsibility which could impact the safety of flight of the NATO E-3A are reduced to As Low as Reasonably Practical (ALARP) and managed.

c. Safety Occurrence Notification. COM NAEW&C Force is to ensure that procedures are implemented to ensure that safety occurrences are notified to the relevant stakeholders.

d. NATO E-3A Occurrence Investigation.

(1) Whenever a NATO E-3A aircraft is involved in an accident, a near accident, or is subjected to an increased level of risk or damage due to human or technical reasons, COM HQ NAEW&C Force GK will ensure that an investigation is initiated.

(2) COM HQ NAEW&C Force GK is to issue the procedures for safety investigations and Boards of Inquiry.

(3) The investigation is to attempt to determine the cause of the occurrence and prevent reoccurrence. The investigation is to be conducted within the concept of a Just Culture and it is not the purpose of these investigations to apportion blame, determine liability or any other issue not related to safety.

(4) NATO E-3A aircraft accidents are to be investigated. Where possible, investigations are to be conducted in accordance with NATO Standardization Agreement (STANAG) 3531.

(5) A safety investigation into an occurrence does not preclude the Force HQ or a NAPMO Participant, which has a special interest in the occurrence, wherever it occurred, from conducting another non-safety investigation required for administrative reasons. In such cases any national investigation will be coordinated with the Force HQ.

e. Training evaluation and qualification. Training of all personnel involved in NAEW&C Force operations, including oversight and verification of processes, will be conducted in accordance with NAEW&C Force orders, regulations and procedures. Interoperability between the NATO E-3A and GBR Components will be practiced to the maximum extent practicable.

NATO UNCLASSIFIED

SECTION VIII – Base Support

1. General. Base support consists of all normal support services, equipment, facilities, personnel and organisations which are required at any airfield to maintain the base and support base operations.
2. Base Support Tasks. The base support tasks to be accomplished include but are not limited to:
 - a. Airfield Operations. All airfield operations functions such as air traffic control, meteorological support, fire protection, crash and rescue, and communications;
 - b. Administrative and Personnel Support. All domestic, administrative and personnel support functions relating to the functioning of the base itself as opposed to national contingents;
 - c. Base Support Supply. Supply and provision of NATO E-3A aircraft Non-Peculiar Equipment (NPE), other material and spares required to accomplish the base support tasks;
 - d. NPE Maintenance. Maintenance of all equipment required to support an airfield operation but not unique to NATO E-3A aircraft;
 - e. Transportation. Provision of local transport for personnel and material, material handling and related services such as packing and crating;
 - f. Base Security. All aspects of physical security as given under the pertinent provisions of the NATO SOFA, the Paris Protocol and any supplementary agreements;
 - g. Civil Engineering. Provision of utilities/services, maintenance and repair of all permanent installations and facilities; disposal, janitorial, cleaning services, pavements and ground maintenance, and other base keeping functions;
 - h. Petrol, Oil and Lubricants. Provision of petrol, oil and lubricant (POL) products such as non-peculiar oils/lubricants, fuel for aircraft/vehicles and special gasses.
3. Responsibilities. Responsibilities for the base support as defined in paragraphs 1. and 2. of this Section are:
 - a. The NATO E-3A Component is responsible for the accomplishment of the MOB base support tasks.
 - b. Host Nations will provide, under separate support arrangements, utilities and services in subparagraph 2.g. of this Section, to the extent possible, in response to HQ NAEW&C Force GK's requirements and will also provide for all other HQ NAEW&C Force GK base support requirements not provided by the NATO E-3A

Component organic capabilities at the MOB, FOBs, or FOL. The applicable host nation will arrange for the provision of such support using host nation standards unless otherwise specified by COM HQ NAEW&C Force GK. Unless otherwise specified by SHAPE (or the Budget Committee (BC)) in accordance with the NATO Financial Regulations, sources for contracted services, facilities construction and/or modification, and major items of equipment, which are funded by HQ NAEW&C Force GK will be procured using NATO International Competitive Bidding procedures.

c. Except for services covered by existing STANAGs, base support services provided by the NATO E-3A Component to organisations other than NATO E-3A organisations will be specified in separate arrangements between HQ NAEW&C Force GK and the organisations (or nations) receiving such services.

4. Host Nation Base Support Personnel and Organisations.

a. Existing Host Nation organisations and personnel will be used to the maximum extent possible in order to meet base support requirements that exceed the NATO E-3A Component's organic capabilities.

b. Orientation training of personnel to perform any base support tasks peculiar to the NATO E-3A will be the responsibility of the NATO E-3A Component Commander as directed by the COM HQ NAEW&C Force GK.

5. Funding.

a. MOB/FOBs/FOL. Except for support provided on a non-reimbursable basis, costs of base support tasks provided by the NATO E-3A Component organic capability and costs for reimbursable support provided by the Host Nation will be paid from the Employment budget according to Section X (Financial Principles and Procedures) of this MOU, as revised. In regard to reimbursing the Host Nation, the applicable Host Nation support arrangement will specify the reimbursement in respect of the support provided.

b. Whenever base support services are provided by the NATO E-3A Component to organisations other than an element of the Force, the organisation/nation receiving such services will reimburse the costs of such services received as specified in the separate arrangements with the Force HQ.

SECTION IX – Logistics Support

1. Introduction. Logistics support covers all engineering, quality assurance, maintenance, supply, transportation, and resource management activities required to sustain operations. COM HQ NAEW&C Force GK will be responsible for providing logistics support to NATO E-3A aircraft and supporting systems to meet SACEUR's CONOPS and tasking. Logistics support will be in accordance with approved maintenance and supply concepts and will be in accordance with NATO procedures and NATO STANAGs to the maximum extent possible.

2. COM HQ NAEW&C Force GK's Configuration Management responsibilities, as OAA, are detailed in Section XI (Configuration Management) of this MOU, as revised. The Industrial Benefits (IB) aspects of Depot Level Maintenance (DLM) are detailed in Section XII (Industrial Benefits) of this MOU, as revised. Logistics support for the GBR Component is a United Kingdom national responsibility.
3. Planning Assumptions.
- a. Peacetime logistics staffing, planning and support is based on the CONOPS, the PE and budget decisions.
- b. Within the PE, logistics staffing will be planned as prescribed in the CONOPS so as to support routine peacetime 24 hours/7 day operations.
4. Logistics Support Responsibilities.
- a. COM HQ NAEW&C Force GK. COM HQ NAEW&C Force GK will have overall responsibility for logistics support directly related to MSEC and the NATO E-3A aircraft and associated systems.
- b. NATO E-3A Component Commander. The NATO E-3A Component Commander will be responsible to COM HQ NAEW&C Force GK for accomplishment of maintenance, training, and supply at the MOB and the FOBs/FOL in accordance with NAEW&C programme directives. The NATO E-3A Component Commander will also be responsible for effective use and support of the FOBs/FOL and other designated NATO E-3A Component aircraft operating locations.
- c. MSEC. The Head of MSEC is responsible for accomplishment of the mission system software maintenance and support, and the development and integration of the required changes including hardware and software, of the Mission Electronic System for the operation of the NATO E-3A aircraft. The Head of MSEC will also be responsible for the Continuous Engineering Integration Facility and Mission System Continuous Engineering Processes.
- d. The NATO Support and Procurement Agency (NSPA). The NSPA will provide direct logistics support to the Force in accordance with relevant agreements. Contracting authority may be delegated by COM HQ NAEW&C Force GK to NSPA to fulfil this responsibility.
5. Maintenance.
- a. NATO E-3A Organisational and Intermediate Level Maintenance. Organisational Level and Intermediate Level Maintenance will be carried out at the MOB. Maintenance at FOBs/FOL will be limited to Organisational Level, excluding mission systems, for NATO E-3A aircraft.
- b. Depot Level Maintenance. COM HQ NAEW&C Force GK will be responsible for accomplishing DLM in accordance with NAPMO BOD policy guidance as specified in the MOA on DLM between NAPMO, NATO Support and

Procurement Organisation (NSPO) (former NATO Maintenance and Supply Organisation (NAMSO)) and SHAPE, hereafter referred to as the Tri-Party MOA, dated 8 June 1989, as amended.

6. Supply.

a. Operational Supply Support. The NATO E-3A Component will perform operational supply support at the MOB, at FOBs, FOL and at the Forward Supply Points (FSPs) at the aircraft Sources of Repair (SORs) in accordance with Force HQ directives.

b. Depot Level Supply Support. NSPA will perform DLM supply support for DLM SORs in accordance with the DLM Contract and consistent with NAPMO BOD policy guidance as specified in the Tri-Party MOA on DLM. For provision of supply support, NSPA will comply with Force HQ and other applicable directives and regulations, as well as with the provisions of Section XII (Industrial Benefits) of this MOU, as revised.

7. Transportation. Transportation of personnel and material will be accomplished through the most appropriate means to meet the military requirements. Participants will provide, to the extent possible, national military air or surface transport by supplementing existing NSPA/Participants' transportation agreements.

8. Mutual Support and Mutual Flight Servicing. In the event that a NATO E-3A aircraft or GBR Component aircraft operates from the other's operating base, the Component being supported from the other's base will reimburse the supporting Component for expenditures incurred over and above expenditures normally incurred if only the supporting Component were present. Such extra expenses will normally be limited to expendable supplies, fuels and crew accommodation. Mutual support and mutual flight servicing of the NATO E-3A and GBR Component aircraft will be provided in accordance with separate agreements. Other support will be provided in accordance with NATO STANAG 3113 or other NATO procedures.

SECTION X – Financial Principles and Procedures

1. General Principles.

a. The NATO Financial Regulations (NFRs) with the Financial Rules and Procedures (FRP) and the corresponding ACO Directives will govern the financial administration of the operations and support of the NATO funded elements of the Force. With the NAC approval of the Broadening of the O&S budget under PO(2016)0382 (INV) the HQ NAEW&C Force GK budget has been split into the Provision budget (Budget Code (BC) 162), for the provision of the AWACS aircraft to NATO for use (this is funded by the NAPMO Nations) and the Employment budget (BC 163) which is for the employment of the AWACS fleet in support of NATO which is funded by NATO nations with the UK and France providing CiK in line with existing arrangements.

- b. The United Kingdom will contribute to the costs of the Force HQ with an annual lump sum amount equal to its 2015 contribution within the framework of the NAEW&C Force Command Budget, escalated for inflation.
- c. All nations joining the broadened O&S arrangements will contribute to the remaining funding of the NAEW&C Force HQ and the E-3A Component in accordance with the Military Budget cost share as agreed by Council with PO(2015)0565-REV1; -AS1. Any resulting adjustment of the cost share of nations participating in the NAPMO will be handled by the NAPMO BOD.
- d. Both budgetary elements of the broadened O&S arrangement will follow normal Military Budget rules and procedures with decisions made by the nations involved in the funding of the respective element (C-M(80)58(1), C-R(80)35, Item II, C-M(82)14). The NAPMO will act as Working Group of National Technical Experts to the Budget Committee for the technical screening of the Provision Element. The Employment Element will be screened by all participating nations.

2. Financial Organisation.

- a. The NAPMO BOD will provide its position in respect of the Provisioning Budget (BC 162) dealing with the sustainment and modernization of the NAEW&C Force capability and will provide guidance on the Employment Budget (BC 163). This position will be conveyed to the NAEW&C Force Financial Controller.
- b. The NAPMO BOD will act as the Working Group of National Technical Experts to the Budget Committee for the technical screening of the “provision” element. The BC, taking into account the NAPMO BOD position, will screen both annual budget estimates (Provision and Employment) as submitted by ACO. Subsequently the Resource Policy and Planning Board (RPPB) will recommend the BC endorsed budgets for approval by the NAC.
- c. The ACO Financial Controller will exercise overall supervision concerning budgetary and financial matters (excluding the GBR Component) in accordance with the NFRs.
- d. The HQ NAEW&C Force GK Financial Controller will undertake functions in accordance with the NFRs for the HQ NAEW&C Force GK budgets.

3. Budgets.

- a. O&S Provision Budget (BC162). The HQ NAEW&C Force GK O&S budget on roles and functions directly associated with the provision of the NATO E-3A capability is under the control (and funding) of the Nations participating in the NATO E-3A Programme (the NAPMO Nations). The elements of this O&S Provision budget are included in Annex B, subject to the following:

(1) Technical Airworthiness Programme Costs. Expenditure of the TAA function will be planned within the NAEW&C Force Provision budgets in the absence of any other funding source.

(2) Configuration Management Costs. Configuration Management changes to the NATO E-3A system will be funded through the appropriate NATO budget. The NAPMO Board of Directors will be informed of any changes that exceed the approved budget limitations and that may be subject to a supplement call. Changes which cannot be financed within the O&S Provision budget will be referred to SHAPE for requisite funding.

b. O&S Employment Budget (BC163). The HQ NAEW&C Force GK O&S budget responsible for all elements not specifically identified as a responsibility of the Provision Budget is included in Annex B. These include the running of the MOB/FOBs/FOL, flying operations and payment of civilian work force as the major cost drivers

c. NATO Security Investment Programme (NSIP). Funding requests for Force infrastructure facilities, which are eligible for NSIP funding, will be submitted in accordance with NATO approved criteria and standards.

4. Financial Principles.

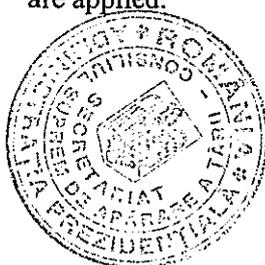
a. National Assistance. Participants will provide all possible assistance to minimise the O&S costs of the Force.

b. Participants' Shares.

(1) Each Participant will contribute, subject to the availability of funds, and be credited for its share of the O&S Budgets for the NATO funded elements of the Force in accordance with NFRs. The portion of the overall national contributions pertaining to the above will be broken down by budget (Provision and Employment), separately accounted for and identified.

(2) In respect of the United Kingdom's financial contributions to the O&S of the Force, the United Kingdom will provide a lump sum payment into the Employment budget for its share of O&S costs for the Force HQ. As a CiK nation, the United Kingdom is not and will not be liable for costs associated with O&S of the NATO E-3A Component, including costs associated with termination in the event the Force terminates. This level of liability will apply equally if the United Kingdom decides to withdraw from the Force.

(3) Each Participant's overall contribution will be broken down by Budget Code since each budget is funded with different cost shares. The table is expressed as a percentage share of the budget cost of the NATO funded elements of the Force, broken down by Provision budget and Employment budget. The United Kingdom lump sum is taken "off the top" of the Employment budget and then the percentages are applied.

The budget breakdown is attached as Annex C to this MOU, as revised, and the employment budget may be amended as required based on future NAC decisions regarding budget code 163.

(4) The annual budgets will not exceed a ceiling approved by the NAC in accordance with the Medium-Term Resource Proposal (MTRP).

(5) Funding requirements for SNRs / NSEs specific national support of its military personnel assigned to the Force (e.g. national administrative support and domestic facilities, such as NSE, housing and medical care) are the responsibility of the respective Participant. Exceptions will be specified in a NATO directive (e.g. flight physical examination for eligible personnel).

c. Request for Contributions and Disbursement of Funds.

(1) SHAPE will request contributions from Participants through the ACO Financial Controller.

(2) Requirements for funds to cover additional O&S costs in excess of the approved budget will be submitted by means of a supplemental budget request to the BC.

(3) If necessary, SHAPE will request the Participants to contribute extraordinary funds to cover claims subject of paragraph 5. of Section V (Legal Aspects of the Force) of this MOU, as revised.

(4) If it is necessary for the NATO funded elements of the Force to operate at a rate which exceeds the normal operational level as determined by the budgetary ceiling during periods of alert and/or emergency, SACEUR has the authority to authorise such operational levels and the necessary expenditures to sustain the required operational level until the BC can be convened and officially ratify the increased expenditure and additional budgetary requirements. Participants will share these costs as described above.

d. Military Personnel Costs. Expenditures for the provision of military personnel to the Force will be covered by the providing Participant.

SECTION XI– Configuration Management

1. Configuration Management (CM) will be accomplished for all NATO E-3A Component aircraft systems, hardware, software, simulators and peculiar support equipment, assigned to the Force. The United Kingdom will be responsible for the CM of the GBR Component aircraft.

2. Single Configuration Control Board. The Single Configuration Control Board (SCCB), managing the NATO E-3A certified baseline, will be co-chaired by the OAA and the TAA and consist of representatives from the Force HQ, the E-3A Component, and NAPMA. NSPA and other E-3A stakeholder organizations may be approved for membership

by NAPMO. The United Kingdom will be invited as an observer. All proposed changes to the certified baseline of the NATO E-3A system, including temporary modifications, must be reviewed by the SCCB.

3. CM Authority. The Participants have established CM authorities. The TAA will have authority to approve changes to the certified baseline; including temporary modifications of the E-3A system and for related configuration controlled fielded assets. The OAA will have authority to approve changes for operations and support that do not affect the certified baseline for the fielded E-3A system and for related configuration controlled fielded assets.

a. The BOD is delegated the authority to set and promulgate the CM responsibilities and authorities. The BOD issues further amplifying guidance on behalf of the MOU Participants. This BOD guidance is attached as Annex A to this MOU, as revised, and replaces and supersedes the Memorandum of Understanding concerning Airworthiness and Configuration Management responsibilities for the NATO AEW&C E-3A Sentry Aircraft, dated 4 June 2012.

b. Changes that affect COM NAEW&C Force’s ability to support NATO operational requirements will be referred to the appropriate NATO authority prior to approval, and will be referred to the NAPMO, as required.

4. Interoperability.

a. Interoperability will be maintained with other NATO systems, particularly the Air Command and Control System (ACCS). To the maximum extent possible, efforts will be made to ensure interoperability between the Force and the national systems with which the Force may interface. The United Kingdom will be responsible for the interoperability of the GBR Component Aircraft with the NATO E-3A aircraft.

b. Changes that affect NATO E-3A aircraft interoperability will be referred to the appropriate NATO authority prior to approval and will be referred to the NAPMO as required.

c. Changes which cannot be financed within the O&S budget will be referred to SHAPE for requisite funding under paragraph 5 of this Section.

5. Funding. Configuration changes to the NATO E-3A system will be funded through the appropriate NATO budget. The NAPMO will be informed of any changes that exceed the approved budget limitations and that may be subject to a supplemental call.

6. CM of NATO E-3A Aircraft NPE.

a. CM for NATO owned NPE is the responsibility of COM HQ NAEW&C Force GK unless otherwise specified in the Host Nation MOAs for the MOB, FOBs and FOL. Configuration change approval for NATO owned NPE will follow the same requirements and funding principles outlined above.

b. CM of Host Nation owned NPE, used in support of the Force, is the responsibility of the Host Nation to the extent possible.

SECTION XII – Industrial Benefits

1. The Industrial Benefits (IB) which arise from the procurement of all goods and services from the budget (excluding the GBR Component) will be shared by those Participants contributing to the Provision budget¹² in accordance with the following principles:
 - a. Procurement of supplies and services will be on a competitive basis unless otherwise agreed.
 - b. Procurement will be limited to firms located within NAPMO Nations, taking into consideration national contribution shares and NAPMO BOD policy concerning IB.
 - c. It is in the best interests of the co-operative effort to minimise O&S costs.
2. DLM for NATO E-3A aircraft and supporting systems will be procured through a prime (main) contractor selected by the NAPMO BOD with the direct and indirect benefits arising from this industrial activity being distributed by the prime contractor to qualified subcontractors to achieve goals established by the NAPMO BOD.

SECTION XIII - Exchange of Technical Information, User Rights and Protection of Technical Information

1. Availability and Intellectual Property Rights. The availability of any Technical Information, and all Intellectual Property Rights to use such Technical Information generated by NATO funded development, acquired by, and/or otherwise provided to NATO in support of HQ NAEW&C Force GK will continue in effect for the operational life of the system, unless otherwise specified in the applicable acquisition contract, arrangement or agreement.
2. NATO Generated Technical Information.
 - a. Each Rightholder, with respect to any contract it may conclude on behalf of the Force, will ensure that any Technical Information generated by NATO funded development efforts (irrespective of kind of contract) is available at no additional cost to all other Rightholders, subject to the same rights and restrictions as the providing Rightholder would be entitled to on its own requirements.
 - b. Each Rightholder will, to the extent of its right to do so, ensure contractually that all Rightholders have the right to use and have used the Technical Information referred to in subparagraph 2.a. of this Section for the purpose of the HQ NAEW&C Force GK and for the Defence Purposes of the MOU Participants without additional payment to the contractors.

¹² The breakdown into two budgets leaves all elements currently subject to industrial benefit sharing arrangements under the responsibility of the NAPMO Nations.

c. The MOU Participants acknowledge that NAPMO and HQ NAEW&C Force GK may hold Technical Information of programme funded technology and software developments. The MOU Participants accept that use and disclosure of programme funded technology and software may be limited for use and disclosure to the Force and NAPMO.

d. NAPMO and HQ NAEW&C Force GK will administer its Technical Information to assure its protection, efficient use and export control.

e. NAPMO and HQ NAEW&C Force GK will licence Technical Information to MOU Participants as appropriate. The use or disclosure for non-NAEW&C programme purposes or non-Defence Purposes will be subject to conditions to be agreed by the requesting Participant and NAPMO or the HQ NAEW&C Force GK.

3. Technical Information Owned by an MOU Participant.

a. MOU Participants will, to the extent of their right to do so, ensure the availability to the other Rightholders of any MOU Participant-owned Technical Information required for the operation and support of the NATO E-3A aircraft.

b. The responsible MOU Participant will, to the extent it can do so without incurring liability to a third party, ensure that the Rightholders have the right to use and have used the Technical Information referred to in subparagraph 3.a. of this Section, for operation and support purposes of the NATO E-3A aircraft, without additional payment.

4. Technical Information Owned by Industry.

a. The appropriate NATO authorities will ensure the availability to the Rightholders, of any Technical Information owned by industry to the extent that such Technical Information is required for operation, support and modification of NATO E-3A aircraft together with the right to use and have used such Technical Information for the purposes of operation, support and modification on fair and reasonable terms. This information will be made available when and as required by NATO or MOU Participants. If such information is not available, the responsible NATO authority will notify the MOU Participants promptly.

b. The responsible NATO authority will use its best efforts to require its contractors to identify:

(1) Any existing Technical Information owned or controlled by them and that might be required for operation, support and modification purposes of the NATO E-3A aircraft;

(2) Any existing or proposed obligations in respect of such Technical Information to which they are or may be subject and that might impair its availability for purposes of the NATO E-3A aircraft;

(3) Any Technical Information owned or controlled by third parties that might be required for operation, support and modification purposes of the

NATO E-3A aircraft to the extent the contractor is or can be reasonably expected to be aware of such information.

c. The provisions of paragraph 4.b. of this Section will be included in the contracts at the time of contract award with a requirement to insert a similar provision into appropriate subcontracts.

5. General Remarks on Technical Information

a. The provisions of paragraphs 2 through 4 of this Section will apply to all contracts initiated for the operations, support, and modifications for the NATO E-3A aircraft.

b. In accordance with the NATO Agreement on the Communication of Technical Information for Defence Purposes, dated 19th October 1970, or any subsequent revision, any Technical Information furnished under this MOU, as revised, in confidence will be clearly labelled by the originating Rightholder with a restrictive legend that sets forth the nature of any confidence including the use to which such Technical Information can be put; any limitations on its use or disclosure; and the identity of the originating Rightholder. In the case of Technical Information that by its character cannot be labelled with such a restrictive legend, the recipients will provide to the originator identification of such Technical Information received accompanied by a statement acknowledging the same information that would have been included in the restrictive legend to the satisfaction of the originating Rightholder. Each Rightholder will use its best endeavours to ensure that it is not used in any manner likely to cause damage to the owner. Damages sustained by third party owners resulting from misuse of Technical Information will be compensated for by the Rightholder responsible. No Rightholder will be accountable to another Rightholder for alleged misuse of Technical Information that is not marked or identified in accordance with the provisions of this subparagraph.

c. When Technical Information is exchanged in confidence and is marked in accordance with the terms of subparagraph 5.b. of this Section, such information will be used only for the purposes for which it was provided and no disclosure to third parties will be made without the written consent of the originating Rightholder unless the same information is in or passes into the public domain, or this MOU, as revised, otherwise provides.

d. In the event of any alleged misuse of Technical Information furnished pursuant to this MOU, as revised, the Rightholder will consult through the NAPMO BOD. The NAPMO BOD will make findings of facts concerning the alleged misuse and will make recommendations to the relevant Participants concerning the alleviation of any harmful effects.

e. The results of development efforts for a joint NATO-United States standardised E-3A aircraft configuration which were funded pursuant to the Statements of Understanding (mentioned in subparagraphs 3(c), 3(d) and 3(e) of Section I of the MMOU), and any other results of NATO funded development or modification efforts for a joint NATO-United States standardised E-3A aircraft configuration may be used for any United States sponsored E-3A programme. If the

United States industry or Government sells to third countries any E-3A related items jointly developed or modified by the United States and NATO, such sales agreement will provide for appropriate recovery of development costs to the Participants, at a rate mutually established between the United States and NAPMO.

f. The responsible Rightholder will use its best efforts to require contractors to waive all claims for licence payments for the use of Technical Information not identified under subparagraph 4.b. of this Section.

g. The MOU Participants recognise that the obligations carried out pursuant to this MOU, as revised, will be implemented in accordance with their national laws, regulations and national disclosure policy.

h. Nationals from nations joining the broadened O&S arrangements will have access to “Programme” and “Provision” Technical Information only to the extent necessary for their involvement in the “Employment” of the E-3A capability. Use and protection of “Programme” and “Provision” Technical Information will be under terms and conditions as determined by NAPMO. Access to, and protection of, and user rights in Technical Information acquired with “Employment” funds will be in accordance with the applicable limitations and restrictions of the information.

SECTION XIV – Security

1. The agreed minimum NATO standards for security set forth in C-M(2002)49 “Security Within the North Atlantic Treaty Organisation”, as amended and revised, will be applied to all aspects of the Force to ensure a common degree of protection for Classified Information.
2. The “E-3A Security Classification Guide” and applicable Programme Security Instructions, or changes thereto, will be reviewed and approved, as required by the appropriate NATO policy documents.
3. Nothing in this section is intended to change or alter existing security procedures for the handling of information between NATO and the Participants.
4. Any exchange of information in accordance with Section VII.3 that includes data that can identify or lead to the identification of an individual will be treated and processed under the rules set up by the ACO Directive 015-026, dated 17 February 2020 or its latest version.

SECTION XV – Modernization

1. Operational Requirements.
 - a. Operational requirements necessitating the acquisition of new systems, or the modernization of existing systems, will be developed by HQ NAEW&C Force GK. Operational requirements which can be fulfilled by modification of fielded systems do not fall within the scope of this Section and will be processed in accordance with

Section XI (Configuration Management) of this MOU, as revised. Modernization of the GBR Component fleet is a United Kingdom responsibility.

b. NAPMA, under the direction of the NAPMO BOD and in consultation with COM HQ NAEW&C Force GK, will develop the most viable technical solution(s), acquisition strategies (including lifecycle logistics support) and funding arrangements to meet the operational requirements. Final proposals will be coordinated with the SCs and COM HQ NAEW&C Force GK, and the BC will be notified of the estimated Life Cycle Costs (LCC) prior to NAPMO BOD approval of a modernization project or programme.

2. Systems Acquisition.

a. NAPMA will act as the Programme Manager for systems modernization and/or acquisition, responsible for the effective and efficient implementation of NAPMO BOD approved modernization projects or programmes up to and including the point of handover to COM HQ NAEW&C Force GK.

b. In order to minimise programme costs, where possible and appropriate in light of operational tasking and the availability of suitably qualified personnel, COM HQ NAEW&C Force GK will provide assistance in the form of aircraft, equipment and personnel to the maximum extent possible for the development, test and evaluation, production and retrofit phases of modernization programmes. Wherever possible, Participants will make available facilities such as proving grounds, test ranges, laboratories, operating bases, supporting aircraft/ships, maintenance and supply support, and provide government services for the execution of modernization projects or programmes. Terms and Conditions for facilities or services provided will be the subject of separate agreements.

c. NAPMA, in co-ordination with COM HQ NAEW&C Force GK, will arrange for the provision of initial logistics support and training for modernized systems, including the provision of initial spares. The NAPMO will establish DLM or interim DLM capabilities for newly fielded modernized systems.

d. Costs associated with the implementation of modernization programmes will be borne by the MOU Participants through acquisition budgets. However, certain costs may be funded by the O&S budget based on a transparent cost share matrix agreed between NAPMA and HQ NAEW&C Force GK, which will be defined early in the programme in accordance with principles defined by the NAPMO BOD and the BC.

3. Transition of Responsibilities. COM HQ NAEW&C Force GK and NAPMA will develop Transition Agreements to ensure the effective handover of responsibilities for modernized systems. Each Transition Agreement will reflect the effective date of transfer of responsibility for modernized systems and their support and will include an agreed list of residual tasks to be carried out to complete the modernization. On completion of modernization projects or programmes, NAPMA will update configuration baselines to reflect implemented changes.

Section XVI – Resolution of Disputes

Any dispute regarding the interpretation or application of this MOU, as revised, will be resolved only by consultation between the Participants.

SECTION XVII – General Provisions1. Admission of Additional Participants to this MOU, as revised.

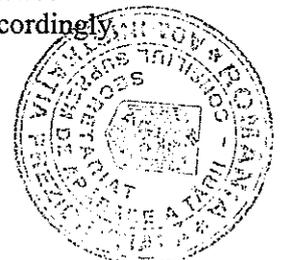
- a. Participation in support of the Force is open to any member of the North Atlantic Alliance, subject to its acceptance of reasonable and equitable conditions to be established by the Participants. Applications to participate in this MOU, as revised, may be made at any time. Each application will be considered by the NAPMO BOD.
- b. The financial contribution of each joining nation will, in general, be consistent with the cost sharing principles and the formula stated in Section X (Financial Principles and Procedures) of this MOU, as revised. The proposed contribution will be subject to consideration and negotiation by the NAPMO BOD.
- c. At the time of application for membership by an additional nation, the NAPMO BOD will consider the best utilization of the new contribution, whether by improvements to meet NATO requirements better or by alleviating the financial burden of prior MOU Participants.
- d. Admission will be effected by a supplement to this MOU, as revised, to be signed by all MOU Participants and the joining nation.
- e. Admission will be effective from the date of last signature of the supplement to this MOU, as revised, unless otherwise agreed by the MOU Participants.

2. Withdrawal of MOU Participants from O&S Participation and Termination of this MOU, as revised.

- a. In the event any MOU Participant considers it necessary to withdraw from this MOU, as revised, it will notify the other MOU Participants promptly and the matter will be subject to immediate consultation among the MOU Participants to enable them to evaluate fully and determine the consequences. A minimum period of 180 days will be provided for consultation.
- b. If, after consultation, this MOU Participant still considers it necessary to withdraw, the following procedures will apply:
 - (1) The withdrawing MOU Participant will notify the other MOU Participants in writing of its decision to withdraw. The withdrawal will only take effect on the first of January of the second year following the notification.

- (2) The withdrawing MOU Participant will meet in full all its commitments up to the effective date of withdrawal.
- (3) Additionally, the withdrawing MOU Participant will pay all costs that would not otherwise have been incurred but for the decision to withdraw. In no case will the withdrawing MOU Participant's total financial obligation for post-withdrawal costs exceed its initially agreed commitment.
- c. If, on the withdrawal of any MOU Participant the remaining MOU Participants decide that they are unable to sustain the objectives of the Force and that the co-operative effort must terminate prematurely, all MOU Participants, including the original withdrawing MOU Participant, will share all costs of running down each element of the Force including both normal and special termination costs in the same proportions as they had contributed to the O&S budgets for that element. Any assets flowing from the disposal of the Force property however will be shared amongst the MOU Participants according to applicable NATO procedures.
- d. A withdrawing MOU Participant will continue to safeguard classified information and material as well as all Technical Information provided in accordance with Section XIII (Exchange of Technical Information, User Rights, and Protection of Technical Information) and Section XIV (Security) of this MOU, as revised. Furthermore, that MOU Participant will use its good offices to ensure that work entrusted under contract or sub-contract to its national industries will continue from the date of withdrawal, if so desired, and paid for by the other MOU Participants.
- e. A withdrawing MOU Participant will additionally have continuing rights to use Technical Information, inventions and material resulting from the acquisition/operation of the system up to the date of its withdrawal or termination of the co-operative effort, whichever is the earlier, subject to the provisions of this MOU, as revised.
- f. A withdrawing MOU Participant will retain the right of protection by the other MOU Participants of all Technical Information or material contributed by it to the system.
- g. In respect of the United Kingdom's financial contributions to the O&S of the Force, the United Kingdom is liable only for its fixed share of O&S for the Force HQ. As a CiK Participant, the United Kingdom is not liable and will not be liable under any circumstances for costs associated with O&S of the NATO E-3A Component, including costs associated with termination in the event the Force terminates. This level of liability will apply equally if the United Kingdom decides to withdraw from the Force.
- h. Notwithstanding the withdrawal of any MOU Participant or termination or expiration of this MOU, as revised, the commitments in paragraph 5 of Section V (Legal Aspects of the Force), paragraph 3 of Section VII (Operations), Section XVI (Resolution of Disputes), and paragraphs 3. and 4. of this Section will continue.
- i. If an MOU Participant is approved for a CiK to the Programme, guidance from the NAC will be sought and this MOU, as revised, will be amended accordingly.

including inter alia the cost sharing formula in Section X (Financial Principles and Procedures) of this MOU, as revised.

3. Sales and Transfers to Non-MOU Participants. Except as provided in subparagraph 5.d. of Section XIII (Exchange of Technical Information, User Rights, and Protection of Technical Information), of this MOU, as revised, no Rightholder may transfer rights in, transfer possession of, disclose information pursuant to or sell to Non-MOU Participants or other third parties any item developed within this NATO E-3A co-operative effort, except with the express authorisation of, and under the conditions specified by, the NAPMO BOD. Whenever items specifically developed under NATO funded contracts are authorised for sale to third parties, or Technical Information generated by NATO funded efforts is authorised for licence to third parties, the sales agreement or licence will provide for appropriate recovery of development costs to the MOU Participants unless such recovery is waived by the NAPMO BOD.

4. Amendment Provisions. Changes and amendments to the contents of this MOU, as revised, will be decided upon unanimously by the MOU Participants.

5. Precedence.
 - a. For those O&S matters related to the Force addressed in both this MOU, as revised, and the MMOU, this MOU, as revised, has precedence over the MMOU. In the event of a conflict between a provision of this MOU, as revised, and a provision in other documents related to the support of the Force, this MOU, as revised, will take precedence unless the NAC decides otherwise.

 - b. To the extent feasible, this MOU, as revised, has been harmonized with PO(2016)0382, Modalities for Broadening NAEW&C Participation. However, to the extent there are inconsistencies, they will be resolved in favour of PO(2016)0382.

6. Effective Date and Duration. This MOU, as revised, will become effective on the date of the last signature of the MOU Participants, or upon the date of notification that the last MOU Participant has provided notification to the other MOU Participants that it has completed those internal procedures necessary for entry into effect of this MOU, as revised, whichever is later. All arrangements made in this MOU, as revised, will continue in effect until the MOU is revised, or the Force is dissolved by unanimous decision of the MOU Participants. The provisions for exchange of Technical Information and security, however, will continue in effect after termination.

7. Language, Copies and Signature.
 - a. The working language for the Force is English.

 - b. One original version of this MOU, as revised, will be signed in the English language only. SHAPE will hold the original centrally, a copy of which will be provided to each MOU Participant. Translation of this MOU, as revised, into an MOU Participant's language, if required, is the responsibility of the MOU Participant.

2nd REVISION OF THE MEMORANDUM OF UNDERSTANDING
FOR OPERATIONS AND SUPPORT OF THE
NATO AIRBORNE EARLY WARNING AND CONTROL FORCE

For the Government of the Kingdom of Belgium:

For the Government of the Czech Republic:

For the Ministry of Defence of the Kingdom of Denmark:

For the Federal Ministry of Defence of the Federal Republic of Germany:

For the Government of Greece:

For the Ministry of Defence of Hungary:

For the Ministry of Defence of the Italian Republic:

For the Government of the Grand Duchy of Luxembourg:

For the Government of the Kingdom of The Netherlands:

For the Ministry of Defence of the Kingdom of Norway:

For the Government of the Republic of Poland:

For the Government of Portugal:

For the Ministry of National Defence of Romania:

For the Ministry of Defence of the Kingdom of Spain:

For the Government of the Republic of Türkiye:

For the Government of the United Kingdom:

For the Government of the United States of America:

ANNEX A

**Airworthiness and Configuration Management Responsibilities
for the NATO AEW & C E-3A Sentry Aircraft****SECTION I - PURPOSE**

The purposes of this Annex are to:

- 1.1 Specify the responsibilities and authorities for airworthiness process for the NATO E-3A system including an Operational Airworthiness Authority (OAA), a Technical Airworthiness Authority (TAA), and an Airworthiness Review Board (ARB) for the NATO E-3A aircraft fleet; and
- 1.2 Specify the responsibilities and authorities to maintain Configuration Management for the NATO E-3A aircraft fleet and related assets.

SECTION II -AIRWORTHINESS REVIEW BOARD (ARB)

2.1 An Airworthiness Review Board (ARB) is established to assist the NAPMO Nations on airworthiness matters related to the NATO E-3A fleet. The Terms of Reference for the ARB, including membership, will be developed jointly by the OAA and TAA for NAPMO BOD approval. The ARB responsibilities include:

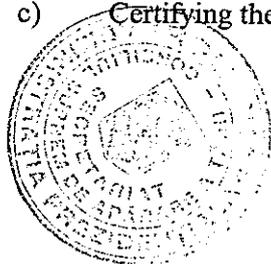
- 2.1.1 Conducting an annual review of the airworthiness programmes and procedures established by the OAA and TAA and reporting to the NAPMO BOD on its observations and concerns.
- 2.1.2. Providing independent advice to the NAPMO BOD regarding the information provided semi-annually by the OAA and TAA as mentioned in SECTION III, paragraphs 3.1.1.f and 3.2.1.g.

SECTION III – NE-3A AIRWORTHINESS RESPONSIBILITIES

3.1 Responsibilities of the Force Commander:

3.1.1. The Force Commander is the Operational Airworthiness Authority (OAA) for the NATO E-3A aircraft fleet. Consistent with the O&S MOU, as revised, the OAA is responsible for:

- a) Developing and implementing the NATO E-3A operational airworthiness programme and procedures;
- b) Approving waivers and exemptions to applicable NATO E-3A operational airworthiness criteria as defined in implementing documents;
- c) Certifying the operational airworthiness of the NATO E-3A capability;

NATO UNCLASSIFIED

37

- d) Ensuring Maintenance and operation the NATO E-3A fleet and related assets are in accordance with the certified baseline (continuing airworthiness);
- e) Supporting the TAA in the implementation of technical airworthiness procedures and criteria; and
- f) Keeping the NAPMA GM or his delegated representative informed on all common airworthiness issues by exchanging information concerning the NATO E-3A fleet in their respective area of responsibility; and informing the NAPMO BOD on a semi-annual basis of the operational airworthiness of the NATO E-3A aircraft fleet, using such reports, data, summaries, or other information which best describe OAA status and issues.

3.2. Responsibilities of the NAPMA General Manager:

3.2.1 The Technical Airworthiness Authority (TAA) is the NAPMA General Manager, supported by the NAPMA Chief Engineer. The TAA is responsible for:

- a) Developing and implementing the NATO E-3A technical airworthiness programme and procedures, including the relevant Modification Management and Operational, Safety, Suitability and Effectiveness (OSS&E) processes;
- b) Approving technical airworthiness certification and recertification documentation;
- c) Approving waivers and exemptions to applicable criteria within Mil-HDBK-516, Airworthiness Certification Criteria;
- d) Certifying technical airworthiness;
- e) Controlling the certified baseline for technical airworthiness in accordance with relevant Modification Management and OSS&E processes;
- f) Supporting the OAA in the implementation of operational airworthiness procedures and criteria; and
- g) Keeping the Force Commander or his delegated representative informed on all common airworthiness issues by exchanging information concerning the NATO E-3A fleet in their respective area of responsibility; and informing the NAPMO BOD on a semi-annual basis of the technical airworthiness of the NATO E-3A aircraft fleet, using such reports, data, summaries, or other information which best describe TAA status and issues.

SECTION IV – NE-3A CONFIGURATION MANAGEMENT RESPONSIBILITIES

4.1 The Participants to the O&S MOU, as revised, established the Force Commander as the Configuration Management Authority (CMA) for the NATO E-3A fielded aircraft and for related support equipment. These functions were managed by the NATO E-3A Configuration Control Board (NCCB), chaired by the Force Commander, or his delegated representative.

4.2. Consistent with the Acquisition Agreement, MMOU, as amended, and O&S MOU, as revised, the NAPMO Nations established NAPMA as the responsible organization during systems modernization for Configuration Management of the affected systems in accordance with NAPMO BOD policy guidance. This responsibility was exercised through the NAPMA Configuration Control Board (CCB), chaired by the NAPMA General Manager, or his delegated representative.

ANNEX B¹³

Provision Elements

- Contract management by IAMCO¹⁴
- Mission Support NATO International Civilians
- Material shipment (for NAPMO Nations items only)
- Provision/development of Technical Documentation related to modernisation efforts
- Future developments/enhancements/modifications to Mission Software
- Sustainment/support of current Mission Software & related training
- Technical Airworthiness Authority (TAA)

- Modernisations cost share matrix scheduled & unscheduled maintenance test flights

- E-3A Depot Level Maintenance (DLM) (airframe, fixed cost, ASIP, engines, radomes, etc.) systems)
- Source of Repair (SOR) Aircraft Support (test equipment and systems)
- DLM Source of Repair (SOR) related cost
- Future developments/enhancements/modifications to Airframes and Simulators; Continuous Engineering
- Component Repair
- Fleet Services, transient aircraft servicing and aircraft washes
- Future developments/enhancements/modifications to the Mission System

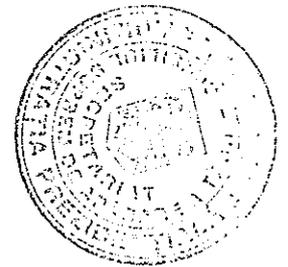
- Admin Support for personnel employed under “Provision”

- A/C related Technical Support like Technical Coordination Programme USAF (TCP), European Based Sustainment Engineering Capability (ESEC), International Engine Management Programme (IEMP)

Employment Elements

- Contract management by NSPA
- All NATO International Civilians (except Mission Support staff)
- NAEW transportation service
- Maintenance and distribution of Technical Documentation (Technical Orders, Flight Publications, Interactive Technical Documentation)
- Training for (non-mission) support software and systems
- Support to (non-mission) support software and systems
- Operational Airworthiness Authority (OAA)

- Operational costs (aviation fuel, aircraft liquids, medicals, etc)

¹³ Per PO(2016)0382 (INV)

¹⁴ International Aerospace Management Company under the current MG2012 contract; by a prime (main) contractor selected by the NAPMO BoD for any follow-on activity.

Exercise support
Aircrew Training
Air to Air refueling training

Organisational & Intermediate Maintenance/spares/support/recovery
Organisational & Intermediate Aircraft Support (test equipment and systems) – not Depot Level Maintenance
Flight & Mission simulation (maintenance and contractor support)

Component Repair (as from 2022)
Fleet Services, transient aircraft servicing and aircraft washes (as from 2022)
PILS¹⁵ Logistical System Maintenance and Operations

HQs functions
Temporary admin personnel
General Support Personnel (LWRs)
Direct Airfield Support (Ground radars, Tower, Firefighting, etc.)
Base Operating Support cost
Airfield/OPS facilities support
Vehicles
OPS support training
Force Protection
Material Handling Equipment/miscellaneous Logistics Support (including Aircraft Ground Equipment)
Administrative Support (e.g. printing, office supplies, duty travel)
Precision Measurement Equipment Laboratory (PMEL)

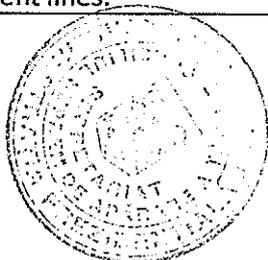
¹⁵ Programme Integrated Logistics System

ANNEX C
Provision and Employment Budgets Table

COUNTRY	NAEW&C FORCE PROVISION BUDGET (@16)	NAEW&C FORCE EMPLOYMENT BUDGET (@28+2)
ALBANIA		0.0837
BELGIUM	3.3605	3.0709
BULGARIA		0.3260
CANADA		6.6027
CROATIA		0.2891
CZECH REP	1.3385	1.2232
DENMARK	1.9852	1.8142
ESTONIA		0.1083
FRANCE		(**)
GERMANY	27.9145	25.5091
GREECE	0.6141	0.5612
HUNGARY	0.8965	0.8192
ICELAND		0.0519
ITALY	7.2076	6.5865
LATVIA		0.1489
LITHUANIA		0.2278
LUXEMBOURG	0.1071	0.0978
MONTENEGRO		0.0270
NETHERLANDS	3.7184	3.3979
NORTH MACEDONIA		0.0721
NORWAY	1.4479	1.3231
POLAND	3.1901	2.9152
PORTUGAL	0.6915	0.6320
ROMANIA	1.6746	1.5303
SLOVAKIA		0.4677
SLOVENIA		0.2119
SPAIN	3.5985	3.2884
TÜRKIYE	1.0547	0.9638
UNITED KINGDOM		(**)(*)
UNITED STATES	41.2003	37.6501
TOTAL	100	100

(*) The United Kingdom will contribute for its share of the costs of the Force HQ with an annual lump sum amount equal to its 2015 contribution within the framework of the NAEW&C Force Command Budget. Lump sum amount to be adjusted annually in accordance with the inflation figure agreed for Germany in the Budget Committee annual budget guidance. The remaining nations then pay according to the shares listed above.

(**) In accordance with PO(2012)0050 Nation will continue contributions in kind along current lines "

MINISTERUL FINANTELOR

Cabinet Ministru

11 1/72
MINISTERUL APĂRĂRII NAȚIONALE
SECRETARIATUL GENERAL
Nr.SG 3104 din 30. MAR. 2023

Nr. 1008212/30.03.2023

Anexă la OSN/1486 din 19.04.2023

Domnului Angel Tîlvăr - Ministrul Apărării Naționale
Ministerul Apărării Naționale

Stimate domnule ministru,

Urmare adresei dumneavoastră nr. SG 2279 din 08.03.2023 referitoare la **Memorandumul cu tema: Aprobarea semnării memorandumului de înțelegere între Guvernul Regatului Belgiei, Guvernul Republicii Cehia, Ministerul Apărării al Regatului Danemarcei, Ministerul Federal al Apărării al Republicii Federale Germania, Guvernul Greciei, Ministerul Apărării al Ungariei, Ministerul Apărării al Republicii Italiene, Guvernul Marelui Ducat al Luxemburgului, Guvernul Regatului Țărilor de Jos, Ministerul Apărării Naționale al României, Ministerul Apărării al Regatului Spaniei, Guvernul Republicii Turcia, Guvernul Marii Britanii și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind revizuirea Memorandumului de înțelegere pentru operații și sprijin al Forțelor NATO de avertizare timpurie și control, așa cum a fost revizuit la 23 martie 2003, vă transmitem avizul nostru favorabil, cu următoarea observație:**

La punctul 7 din Secțiunea V propunem următoarele modificări:

- La litera a) apreciem că se impune înlocuirea expresiei "costuri vamale" cu expresia „taxe la import și/sau taxe la export”;
- La litera b) expresia „taxe vamale și/sau taxe de export” va fi înlocuită cu expresia „taxe la import și/sau taxe la export”.

Cu titlu general, în ceea ce privește scutiile de taxe vamale la import, acestea se aplică în mod unitar la nivel unional în conformitate cu prevederile Regulamentului (CE) nr. 1186/2009 al Consiliului. Prin regulamentul menționat sunt stabilite categoriile de mărfuri scutite de taxe vamale la import, precum și condițiile de acordare a acestora.

Cu deosebită considerație,

Ministrul Finanțelor
Adina Căciu

